1. ޖަލްސާ ފެށްޓެވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. ޖަލްސާ ފެށީ.

2. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިރާސާކޮށް ފާސްކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ، މި ބާބަށް ގެންބަދުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ގެންދެވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 211 ވަނަ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން އިންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ. އަދި، މިހާތަނަށް 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެންފައިވޭ. އަދި، މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ އައިޓަމަކީ މިއީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ގައިވާގޮތުގެ މަތިން ދިރާސާކޮށް ފާސްކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިބާބަށް ގެންބަދުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިޞްލާޙުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހުގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 1 ގައިވާގޮތު◌ގެމަތިން ކުރިއަށްގެންދެވުން. އަދި، މިގޮތުން މިހާރު ވޯޓުނެގި އެބާބުގެ މާއްދާތަކަށް ވޯޓަށް އަހާ އަދި އެގޮތުން ފާސްނުވި މާއްދާތަކާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެނައުމުގެ ވަގުތު ހުށަހަޅައިގެން އެބަދަލުގެނައުމުގެ ވަގުތު މިދަނީ، އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެނައުމަށް. މިގޮތުން މިހާރު އެންމެފުރަތަމަ ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ތިއްބެވި

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބޭގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިން މިބާބަށް ބަދަލުގެނައުމަކުން ގެންދާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް ސަމާލުކަންދެއްވާނެ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންވެސް ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާނެ ބާރުންތުމާލީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަމުންދާނީ އަޅުގަނޑު ބޭގައި ދަންނަވާލިން. މިހާރު ބާރީއްޓެ ވާހަކަފުޅު ނުދެއްކެވި ތިބޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ޤަސްތުކުރަނީ ވާހަކަ. އެހެންވީމަ، މިގޮތުން މިއަދު އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން މިހާރު ކާށިދޫގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން އިބްރާހީމް.

ކާށިދޫގެ މެންބަރު ހުސައިން އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ا لحمد الله نحمده و نستعينه و نصلي علي رسوله الكريم

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ތަޢާރުފުކުރަމުންގެންދަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އަޅުގަނޑު މިހަފްތާ ނުވަތަ އިސްލާމީދީނުގެ މުއްސަނދި ހަމައެކަނި ފުރިހަމަ ދީނެއްކަމުގައި ވިލާތުން އަދި ބައެއް ފަރާތްތަކުން ޤަބޫލުކޮށްފައިވާތީއެވެ. ހަމައެކަނި އެހެން ހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ޤަބޫލުކުރެވޭ ބަރާބަރުވާފަދަ ރަޙުމަތުގެ ކަރާއިން ބައިޅުމުގެ ސަރުކާރުގެ ކަނޑައެޅުމާއި ފިޔަވައި އިސްލާމް ރަށްއެކުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއް ވައްކަމަކި، 17 ބަރަބަރު ދުވަހުގެ ތެރޭ ގެއްލިދިޔަ ކަމުގަތާކުދިން ކުރި ޤާނޫނުއަސާސީ އެކުގެ ނުރައްކާ ބަރަބަރު ދުވަހުގެ ވިސްނައި އެއްގޮތަކަށްވެސް ކަމުގޮތަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިއުސޫލަކީ ބަދަލުގެންނަ އިސްލާމީދީނުގެ ކިބައިވެސް ޙިކުމަތް. އެގޮ ވެރިންނަށް، ހަޖޫ ވެރިންނަށް ބަރާބަރުމީހުންނަކީ ކަންނެތް ބަރާބަރުގޮތުގެ ރަށްތެރިން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ކަން ބަހައްޓަތީ ކިޔެވިމަށް ރަހުމަތްތެރި ސުލޫކާއި ހުރިހާ ޤާނޫނުއަސާސީ އަށްވުރެ ބާރު ހަމައެކަނިވީހެއް، ހަމައެކަނި ވިދިވިފައި ބަރަހަމަގައި ހަމަހަމަ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އެކަމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ ވެރިކަމުގެ ކިބައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިޤާނޫނުއަސާސީ ބަރާބަރު، މިދިނުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ބަރާބަރު ފުރިހަމަ ކުރި އެދިގައި ހަތަރު ދުވަހު އެކަމަކު. އެގޮ، އެހެން ކަމަށްޓަކައި ޤަރާރާވަނަ ވެރިކަމުގައި ސިޔާ ބަދަލު ބަރާބަރުކަން ބަޔަކާރިކަމުގެ ވެރިކަމުގައި ހުރި މިހާރު އެއްގޮތަށް ބާރުމަތި މިފްސަލަތަކުގައި ހިމެނިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހުން ހިނގުމުގެ އެއްގޮތަށް ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން

ފަރާތެއްކަމުގައި އަދުގަނޑު ދުށާސީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް. އެހެންކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވާންޖެހޭނީ ހުރިހާ ނުފޫޒުތަކުން ސަލާމަތްވެގެންވާ އަދި މިބާބު ޤައުމީ މަސައްކަތް ހުސްވެ މިބާބަހަކުން. ހަމަ އެހެންމެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ޤާނޫނުތައް ހެދުމުގެ ބާރުގެ އިތުރުން އެމަޖިލިހަކީ ސަރުކާރު ހިންގުމާއި، ދައުލަތުގެ އެންމެހާ ކަންތައްތައް ހިންގަމުންދަނީ ޤާނޫނާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންތޯ ބިންޖެހަކުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ބައެއް. އަދުގަނޑު ދުނިޔޭގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހަކީ ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތީ އެންމެބޮޑު ބާރު. މިބާރު ވާންވާނީ ވަރަށް މިނިވަން އަދި އެންމެހާ ބާރުގަދަ މުއައްސަސާކަމުގައި. ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތީދިރިކަން އެންނާނީ މިދިރިހުރުމު މުއައްސަސާއިން ލިބިފައިވާ އަޑާއި ބާރެއްގެ މައްކަން ބިނާވެފައިކަމުގައި އަދުގަނޑު ދުށިން. އެހެންނަމަވެސް އަދުގަނޑުމެންނަށް ފެނި ހަޤީޤީ މުޖުތަމައުގެ މަސްލަހަތަކަށްވުރެ ބޮޑަށް އެބާރުތަކުގެ އަމިއްލަފުޅު މަސްލަހަތުތައް އިސްކަންދެވިގެން މާބޮޑުގައި ހިނގާން އެންމެ މުހިންމު ބައެއް މާއްދާތައް ހަމަ ފަސްތުމުގަ◌ާއި ފެއިލުކުރުއްވާފައިވަމުން. މިއީ އަދުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރަންޖެހޭކަމެއް. ނިޒާމީތެރި ރައީސް، އެކުމުގެ ސަބަބުން އެންމެބޮޑެރުން އަސްހުރުކުރުން، އެކަމާގުޅު ހިތްހަމަޖެހުނި، އެކަމުން ނުރުހުންފާޅުކުރި އެކަށް އަދުގަނޑީވެސް. އެހެންވެގެން ކަންނޭނގެ ރުގައި އަންނަނިވި އިސްތިޢުފާ، ފުލުހުގެ އިސްވެރިޔާ ދިއުމަލާއިރުގައި މިހާރު މިބާރުހުރުގެން ބަލަބަން ދެއްރި. ދަންނަވަންޏާ މިންނު އަމަރު ކަންތައްތަކާއި އެބަހުރި ދައްކާކަން އިނގޭތޯ. ކުރިއަރާއްތުމަނުގައި ހައްދަވަމުން އެކެއްގެމަތި ހަރުފަތް މިޤާނޫނުއަސާސީ ބައްޓަންކުރުން އޮޅޭކަމުގައިވިނަމަ މިއަށްވުރެ ބޮޑެތި ކަންތައްތައްވާން. އަދުގަނޑު މިބާވަތުގެނިންމުން އިންޖެހޭ މިދުވަސް ރައްޔިތުންގެ ސިފަހަރާއި ފަބައަރުނޑުކައި ނުނިންމަހަކުން މިހުރިގެންނެވެން. ފަރުމާ ދުޖޭއިރުކާރުކައްނޫން މިހިރި މިހަރުދަރުނިހަރުއެއް. އަދި، ވިސްނާވަރެއްގެން ބަހައްޓަވާ. އިއްތި އަދުގަނޑުމެން މިފައިލުތަކަށް މާއްދާތަކުގައި މިއަންނަނީ ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތަށް އެކުލެވިގެންވާ މާއްދާތައް. ކޮބައިތޯ

އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ދެކޭވާ ހާލަތަކީ. އާދެ، ދަންނަވަންތޯ، ފުރަތަމަ 3 ވަނަ މާއްދާ، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާތޯ ބަލައި ޖަވާބުދާރީ ކުރުވާ އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. ދަންނަވަންތޯ މިއީ ވަރަށްގިނަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތުހަމަވެއްޖެ.

ޗާދިއްޖޫގެ މެންބަރު ހުސައިން: މިދަންނަވާލަނީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކަންބޮޑުވެވަޑައިގެންނެވި ކަމެއް.

ޢިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. ބައްލަވާ، މިތާނގައި އެކަންތައްތައް އެބޭފުޅުން ބައްލަވާކަމަށް ވަކިވެއްޖާ އެކަންކަން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު އެބޭފުޅުން އަޅުއްވަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކެއް. ބޭނުފުޅުވެގެން ވަޑައިގެން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތުހަމަވެއްޖެ.

ޗާދިއްޖޫގެ މެންބަރު ހުސައިން: ހިޔުމަންރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގައްވެސް ހިންގަނީ މިވަނީގައެ. އެހެންއެއްސުވާން

ޢިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދަންނަވަންތޯ. މިއީ ފެރިކަން ހުރި ސުލްޠާނީ ކަމާބެހޭ ކުރިއަށް ގެންދެވުން އަޅުއްވަވާނެ ކަމަށް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތުހަމަވެއްޖެ ޝުކުރިއްޔާ.

ޗާދިއްޖޫގެ މެންބަރު ހުސައިން: އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާލަނީ ބުނެ، ގަވާއިދުގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނާ ބޭނުމެއްކަމަށް

ޢިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެކެވޭއިރުގައި މިއިއްބެ ބޭފުޅުން ކުރަން ކަންތައްތައް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިރުޝާދުދެއްވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިޔަދަންނަވައިދޭ އުމުރުބޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަމްޢިއްޔާ އާދަމް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނަމް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ސާލިޙް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މަނިކުފާނަށް ޚާއްޞަ
އިބްރާހީމް ޝާހިދު ވަހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރުދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަގުތު ހަމަވީމަވެސް އިތުރު
ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު
ނިމިގެން މިދިޔަ ބަހުސް އަހަރުމެން އަދުން ބަޖެޓާއި ގެރާޖީންގެ
ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާ އިތުރު އިސްލާހުތަކާއި އަނބުރާ މިތަޅުމަށް
އަންނަގޮތަށް. އާދެ އަންނާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިތަނަށް ކުރިން
ހުށަހެޅުން އެއްޗެއްސަށްވުރެ ފުރިހަމަކޮށްގެން އަޅުގަނޑު ތަޖުރިބާކުރެވޭ.
އެހެންވީމަ، އެކަމަކާ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ރައްޔި◌ތުންގެ ބައްދަލުވުމަށް ދިފާޢުކުރާ ރައްޔިތުންގެ
ބައްޔަތު ހުށަހެޅުން މިނިވަންކަމާއި ވަކާލާތުކުރާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި
ޢަމަލުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެދޭގޮތް. ނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
މަޖިލީހުގެ ތަޅުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންކޮށްގެން
މެންބަރުންގެ އިއްޒަތާއި ރައްޔިތުކަން އުނިވާކަމަށް އަމަލުތަކަކީ ހިސާބަކަށް
ބާރުތަކާއި ނުވަތަ މިނިވަންކަމާ އަންނަންޖެހޭނެކަމަކަށް އަޅުގަނޑު
ޤަބޫލެއްނުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދުވެސް، ރޭގައިވެސް،
އިއްތިހާދު ފެނުނުދުވަހުވެސް ފެނިގެން މިދިޔައީ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް.
މިމަޖިލީހުން ފެނިގެން ހިނގައްޖެ ވަރަށް އެކުލެވިގެންވާ ހިޔާލުތަފާތު ބޭޖެ
ދޫފާޖީގެ ތަރައްޤީވެފައި ވަރަށްބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން މާއްދާތައް ފާސްވެގެން
ދިޔައީ. އެކަން އެގޮތުން އެހެނިހެން އެބަހުރިކަން ފެންނަ ރަސްގަޑު
އިސްލާހުތަކާއި ފާސްކުރުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަސައްކަތްތަކާއި
ކުރުވިގެން. އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައަކީ ބައެއްފަހަރަކު ވަކިބަޔަކު އެދޭގޮތަށް
މިތަޅުގައި ކަންތައްތައް ނުހިނގާ، އަތުގަދަކަން މަގުމަތިން ދިމާކުރަން
ބިރުދައްކަން އުޅޭ މައްސަލަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން އެދޭކަމަކަށް
ޤާނޫނުއަސާސީގެ އުޅެވޭގޮތަށް މިމަޖިލީހުން ރައްޔިތުންގެ ރާއްޖޭގެ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ބަލަހައްޓަވަމުންނާ
މިޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮންނަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޝަނުގެ ތެރެއިން އޮންނަ

ދަސްތޫރު 29 މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މެންބަރެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 29 މެންބަރުން ދިމަނަށް ވަރުވިގެއި ތިބިމޮއާއި އަދި ޕާރލަމެންޓަރީ ގްރޫޕު ކޮންމެ ފުރުސަތެއްގައި ވާދަކުރާނެ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާތީ. ހަމަގައިމު އަޅުގަނޑު ދެން ހަމަގޮތުން ބަލާއިރު ވަރަށް މަސްއޫލު ބޮޑުވަގުތު އެބަހިނގާދާ ކޮޅުހުރި އެބޮޑުގާއި. އެހެންކަމުން މިވާ މަޖިލީހުގައި އިންސާފު އެހެން ބޮޑުވަގުތު. ރައްޔިތުން ވޯޓުދީފައި ހޮވާފައި އޮތް ޕާޓީތަކެއް. އަޅުގަނޑުގެ ޕާޓީ އެއްވެސް މައްސަލައެއްނެތް. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ގާތް ރައްޖޭއްސަރުކާރު، މ.ދަނބިދޫގެ ކޮޅަށް ސަލާމް. އެހެންކަމު މައްސަލައެއްނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝާހިދު ވަރަށް އިހުސާސް ބަޔާންކުރި ރައްދެއްކޮށްދީފައި، އެހެންކަމު އެކަމާ އަރާރުކުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަމިންބަރަކު އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވަނީ ޑިމޮކްރަސީގެ ފުރާނަ ފުދާލުމާއި ލިބުނުލިބުން. ހަމަގައިމު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ގެންދިޔަ އަޅުގަނޑުމެން ޑިމޮކްރަސީއަށްޓަކައި މިވީ ހަމަ ރައްޔިތުންގެ ބައެއް ދެއްކި ރައްޔިތުންގެ ބާރުތައް ކުރިއަރުވަން ޓެކްސީގެ ޖަވާބުކޮށް ހުރި ބަހައް. އެކަންކަމުން މިހާރު ޑިމޮކްރަސީ ޖެހިފައިވާ ހުރިހާ ބަހާރެއް ގަވައިދުހުރިގޮތަށް ޑިމޮކްރަސީ ޖެހިފައިވާ ހުރި ބާރުތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކާރުތަކެއްގައި ޝަރުވުން ކުރަމުންދާ ވަކިފުރުސަތުގައި. އިސްރާހުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވާ އެއިރުޝާދު ބަޔާނެއް ރައްޔިތުންނަކީ އެއް ގޮތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ވަގުތުގައި ބޮޑު ރަސްކަލާނގެ ދައުލަތާއިން. އެކަމަކު މިއީ އެވަގުތުއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖާގަ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިއެރުވުމަށް އާޔާ ވަގުތުއްޔާ. ހަމަވެސް ސަރުކާރުން ކުޑަ އަމިއްލައި ބިންތަކާ އެއްކޮށް ހުރިއެއްގެ ރައްޔިތުންނަށް ދިދަގަމުދުގެ ހަމަގައިމު ބޭނުމި، ރައްޔިތުންނަށް އެބޭނުމާވަރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިހުރި ކުރިއެރުން އިނގިރޭސިން ކިޔާނަމުއް އެވޭ. އެއީ ބިޔަ ސަކަސް. އެހެންކަމު އެވަރަކަށް ރައްކާތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން ދިމާނަން އަހަރެން މިޔަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން އެދޭކަހަލަ، ރައްޔިތުންގެ ބައްޔަކީ ފުރިހަމަ ރައްކާތެރިކަން ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެނބުރި ކަންތައް ބާރުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސާބިތުކަމާއި

މަނިކުފާނަށް އަރުވަމުން އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ނިލަންދޫދާއިރާގެ އުތުރުބުރީ މެންބަރު بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. އާދެ، އަޅުގަނޑު އިބްރާހީމް ޙަބީބު ފާރިޔާއްޔާނުން: އާދޭސް މިބަޖެޓުކުރުމަށް އަދި ވޯޓުލުމަށް ގުޅިގެންދިޔަ މިދިޔަ މާރޗްމަހު ހިނގާ ބަޖެޓުނަގަނަށްވެސް އަދި ދުވަހު ދިވެހިރައްޔިތުންނަށްވެސް ވަރަށް ބޮޑުން ބާރުއަށް. އަދި އެބޮޑުގަޔަށް ހިތާމަ ބަލައި މާލޭގެ ގުޅިގެން މިދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ބާރުގެ ދުވަސްވަރުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އާގައި ހިނގާދިޔަ ކަންތައްތަކާ ބޭރުގެ ދިޔައިއްޖެ. އަދި އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހިނގާދިޔަ ކަންތައްތަކުން ބޭރުގެ ދިޔައިއްޖެ. އާދެ، އޭގެތެރެއިން އެއްމާދާއަށް 4 ވަނަ މާއްދާ. 4 ވަނަ މާއްދާގައި ގެންގުޅެގައި މިއޮތީ 5 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ވަޒީފާގައި ތަޖުރިބާގައި 5 އަހަރުގެ މުއްދަތުގައި ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާގައި މިގޮތަށް ގެންގުޅޭނެކަން ވެފައިވާކަން. އަދި މި.ގެ ގެންގުޅު އިތުރު ނުކުތާއަކާއިރީގައި 10 އަހަރު. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ވަޒީފާއެއްގައި ބައެއް ބާރުވެރިން، ކުރީން ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގެންގުޅު ފައިސާގެ ނަސީބު ވިދާޅުވިފަދައިން ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ފުރުޞަތުގައިވެސް ބޭރުގެ މީހަކު މިކަހަލަ މަޖިލީހަކުން އަށްނަންބަރު ވަރަށް ދިގު ދުވަހުގެ ނަގަން އެބަޖެޓް. އެހެންވީމާ، އުމުރުދަހު 10 އަހަރުވެފައި އެކަށީގެންވާކަން ގިނަ ބާރުވެރިންނަށް ފުރިހަމަގައިވާ، އެއީ ވަރަށްގިނަ އެއްގޮތަކީ އިތުރު ދުވަހުގެ ބޮޑުން އެކަށީގެންވާކަން އެބާރުވެރިންނަށް ހިލުކުރެވޭ. އެހެންވީމަ، މިއީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުތަކައިވާއިޖާބާ އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވިސްނާލަން ބަހުގަދަ ނުކުތާއެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުގައި ހިނގާދަފުވާގެން ދިޔަ އަޙްމަދު މަޖްލިސައިގެ ވަޒީރުންނާ ސަލާމްކުރަމުގެ 11 ވަނަބަރުގެ ގާނޫނު އެކަލޭގެ ލިބިދާ އެއްގޮތަށް ފާސްކުރައްވާ އިސްކަންދަރުން ނުޖެހެންކަން ޚާޖަތުކަރާ ލިބިގެން ފާސްކޮށްފައި އޮތްވެސް، އެއާއި

ބަޔާނުވާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިޔާލުކުރެވިގެން އުފާހަކަ ދެކެވުނީ. އެއީވެސް ވަރަށްގޮތެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުގައި ދުރުވެރުންގެ ހިޔާލު އެއްގޮތެއްނުވާނެ. ކޮންމެ މިހާރު އަސްލާއި ހިޔާލުތަކާބެހޭ މިހެން. އެހެންނަމަވެސް އާދައި އެގޮތަށް ޤަވާއިދުކުރެވިފައި އޮތްއޮތުމުގެ މައްޗަށް ބިޔާރަބުކުރައްވާ ކަނޑައެޅުގެ ޖުރާފިޤް ކުލިޖީން އުފާހަކަ އެގޮތަށް ގެންސްފައިވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު 20 ވަނަ މާއްދާގައި، ކުރީގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހިމެނިފައި އޮތް ވަރަށް މުހިންމު ބައެއް އޮތީ ނުހިމެނި އެމާއްދާ ގެނުވުނުއިރުގައި. އެއީ އިސްލާމްދީން އަސްލާކާއި ޚިލާފުނުވާކަމަށްވާނަމަ ކުރެވިދާނެ ނުފަތާ ކުރެވިދާނުން ނޯތް ބައެއް ހިމެނިފައި އޮތީ. މިމާއްދާގައި އެކަހަލަ ވާހަކައެއްކަން ދިމާވާނެކަމަށްކުރެވިފައި ނެތީ. އެހެންވީމަ، ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް އެކަންވެސް ޤާނޫނުކުރެވިފައި އޮތް އޮތުމުގެ މައްޗަށް ބަލާފައި ފިޤުހީދީންކަމަށްވެސް ވާދަށް. އެހެންވީމަ، މިއީ ހަމަ ހިކުރާ ހިކުރެވުނުތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ފާހަގަކުރެވޭ އެކަހަލަ ގޮތްތަކެއް.
ކޮންމެގޮތެއްގައި ނަމަވެސް މިމާއްދާ އަލުން މިބޭބޭގެ ޤާނޫނުވ ދިރާ މާއްދާތައް އަލުން ޖެހިލުވުންކުރެވިގެން އަންނައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިފޭ މިޒުރާ ދިމާއަކަށްވެސް ބަލައިލެވިފައި ހުންނަނަންވާނެ. ދެން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޤާނޫނުކުރާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އަބްދުލް ޖާހިދު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅު. ކުރިމަގެ އަދަދު މަޖިލީސް ފިޤުހުނުމުގައި މިހިރަ އަދަދު އިތުރުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރާ އަސްލުގައި ބޭނުވެފައި މިއޮތީ. އަޅުގަނޑުމެން އަންނަނިވި މިބަޔަށް، މަޖިލީހަށް އައިސްފައި އަޅުގަނޑުމެން ފިޤުދާކަމަށްވާނަ އެއަދަދު ބޭނުވެގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފުންނަނީ މިހެން ނައިސް ކުރަމުގެ ދަށުގެ ރަށްތަކުގައި، އެއަދަދު ދަށްވެގެން އެއްޗެއް ފާސްވެގެންދާ މިންވަރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ މުންތަޒަމް ވަގުތުކުރަމުން.

ނިލަންދެއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ގެންބަދު އަށްއެކާދުވަސް އަތޮޅުތެރެގެންނަށް ފުރުން އައީ އޮންނަނަންޖެހެން ކަމެއް.

ދިބަރީގެ އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އެހެންވީމަ، އެވާހަކައަށް އަތޮޅުތެރޭ ތާއީދުކުރަން. އަދި ހަމަ

އެގޮތަށް ނ.އަތޮޅުގެ ދިއްޔަތޮޅި ގެންބަދު މުހަންމަދު ޝާކިރު ދެއްކެވި

ވާހަކައަކީވެސް އަތޮޅުތެރޭ މިފުރުސަތުގައި ތާއީދުކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން.

ޝުކުރިއްޔާ ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ގެންބަދު بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ދިއްޔަތޮޅި ރައީސް. އާދެ، އަތޮޅުތެރެގެ މި

ދިބަރީގެ ހަމީދު ޢަބްދުﷲ ފުރުސަތުގައި ދަންނަވަން އޮތީ މިހާރު ފާސްކުރަން މިއުޅޭ ބިލުގައި

ވާހަކަދެއްކެވުން: ފާސްކުރެވޭ ދިޔަ މާއްދާތަކާ އަތޮޅުތެރެއިން އެކަމާދާޚިލުވާގައި މާބޮޑެން

ކަންބޮޑުވާ ހައިރާންވާނީ ކަމެއްނޫން. އާދެ، ގެރޮވޭ ކާމިޔާބުއެއް

އަތޮޅުތެރެގެން އެކަމަދަޔާވާފައި ފަހު ކާނޫނު އަތޮޅުކަން ގެންބަދުކާއި

އަދި ދައުލަތުގެ ގެންބަދަކު އެކުލަވާލެވިގެން. އެހެންނަމަވެސް

އެބޭފުޅުން ނިސްބަތްވާފައި އަތޮޅުތެރެގެންނާ ހަމައެކަނި މިގޮތަށް ގެރޮވޭ އެއީ

ރަނގަޅު ގެރޮވޭއެއް ބަލައި، އެއީ އެއްގޮތް ރަނގަޅު ރައްޔިތު◌ންނަށް

ފައިދާހުރި އެއްޗެއްކަމުގައި ބަލައި، އެއީ ވަކާލާތުކަން އަދި އިސްލާމްދީނާއި

އޮތުނަމަ އެއީ ބާރުވެރިކަމެއްވެސް އަތޮޅުތެރެގެން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި، އެއްގޮތް

ރަނގަޅު އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި އެއްއެއްޗެއް ހުށަހެޅިކަމާއި އަތޮޅުތެރެގެން

މިވަނީ މި މަޖިލީހަށް އެގޮތުން ގެނެސް އެ އެއްގޮތް ރަނގަޅުގޮތުގައި އާދޭ

ބޭނުންކުރާގޮތަކަށް ރައްޔިތުންނާ ހަމައެކަނި ފުރުސަތުދިނުމަ◌ގޮތަކީ އެކަން

ނިސްބަތްވާއި. އާދެ، އަތޮޅުތެރެ ވަރަށް ދިރާސާ މިހާރުވެސް އަތޮޅުތެރެގެން

މި ތާއީދުކުރުމުގެ ތާއީދުކުރުމަކީ ގެރޮވޭގައި ހުރި އުނިކަމެއްކަމަކަށް

ބަލާފައި ހުށަހެޅި އިސްލާހުގައި ވަރަށް ރަނގަޅު އެއްޗެއްކަމަށް އަހަރެން

ތާއީދުކުރަން. ފުރަތަމަ އަތޮޅުތެރޭ ބަލައިލާނަން މިމާއްދާގެ 1 ގައި (ނ)

ގައި. (ނ) ގައި އިން ގެރޮވޭގައި އިންސާފުވާގޮތް އަތޮޅުތެރެގެން ހުށަހެޅި

އިސްލާހުގައި އިން ގެރޮވޭ މާނައެއްގެ. އެހެންކަމުން އެ ބޭފުޅާ

ތާއީދުކުރަން. އޭގައި މިއޮންނަނީ އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުވާ

އެއްވެސް ގާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ތާއީދުކުރެވޭނެގޮތެއްނުވާނެ. މިއީ

ބަޔީނަތުގައިވެސް ހަމަ މި އިސްލާމްދީނުގައި ހުރަހެއްގެން، އެ އިސްލާމްދީނުގެ

އަޑީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޤާނޫނުއަސާސީން އިޖުތިމާޢީ ވަރަށް

ރަނގަޅު ޑިމޮކްރަސީއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރަން. އާދެ،

ހުކުމްތަކުގެ ތަފާތު ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފާހަގަކުރަން. އަދި

މަސްއޫލިއްޔަތު ހިއްސާކުރާ ގޮތްތަކާމެދު ސަރުކާރުގެ ބައިތަކާއި

ހަމަ ރައްޔިތުން ޤަބޫލުކުރާ ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ ސަލާމަތުގެ ތަރައްޤީ

ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ އެއްކޮށް ދުއްވަމުން ދާ އަޅުގަނޑު

އެއްގޮތަކަށްވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއްނޫން. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު

ގޮވާލަން އެކަމަށް ތެދުވެރިކަމާއެކު ދުށުމުގެ ޕާޓީތަކުން ދުރުހެލިވާނެ.

އެހެންނަމަވެސް އިއްތިހާދުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ބާރުގެ ކޮންމެވެސް

މިންވަރެއް އަޅުގަނޑުމެން ލިބިގަތުމަށް، އަސާސީ ހައްގުތަކާ އެކު

ޖަވާބުދާރީ ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ބާރެއް ހިމެނިގެން ހުރިހާ ކަމެއް

އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައި، އަސާސީ އިޤްތިސާދީ އެއްޗެއް ބާރެއް މިއީ

މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ކަމެއްގެ ދުސްތޫރީ އަޅުގަނޑު ވިސްނެވެން ހުރި.

އެހެންނަމަވެސް އެކަމަށް އެއްޗެއް ނޫން. ދެރަވެ، އަޅުގަނޑު އެކަމާ

ވަރަށް ހިތާމަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެރިކަމުގެ މުސްކުރި ތިން

ބައެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. ހުރިހާ އިދާރާތަކުގައި

އަޅުގަނޑުމެން މިވާ ތިބޭނެ ބައެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ނުވާނެ.

އެހެންވީމަ، އެހެން ކޮންމެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވާ

ވިސްނައިގެން އަންނަނި ތަރުޖަމާ ރަނގަޅު ފައިދާހުރި ޤާނޫނު

އެއްކަލަ ހަމަން އަޅުގަނޑުމެން ބޭރު ކަނޑައެޅިގެން. އެހެންކަމުން،

އަޅުގަނޑު އެކަމަށް ހުރިހާ ބިއްލަވާލާ ގެންގުޅުމަށް އެދެމުން

ބިލާތްގެ ފާސްކުރަމުން އަޅުގަނޑު ނިންމާލާން ޝުކުރިއްޔާ ބިއްލަވާލާ

ދަންނަވަން.

އަސްލުގައި ވާހަކަދެއްކުމުން:

އަޅުން ރެކޯޑިންގއިރު އަޑުގަނޑެއްގޮސް ފެންނަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ފުރުސަތަކަށް ލިބުނީ. އިސްޓޫޑިއޯ ރޭޑިއޯ، އަޑުގަނޑު ދެކޮޅުގައި މިބާބުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)، ޤާނޫނު ޤާނޫނުވުން އެއީ ހަމަ ރަނގަޅު ޤާނޫނުވުމެއްކަމުގައި އަޑުގަނޑު ދެކެނީ. އަދި ޤަރާރުތަކުގެ ކޮމިޓީން އަޅުން މިދާއިރާއި ދާޚިލުކޮށްގައި ފާސްކުރެއްވި މި ދާއިރާ މަޖިލިހުގެ އަސްލާ ނުފުރުމަތީ ޢިނާޔަތްތެރިވުމަށް އަޑުގަނޑު ހަމަ އެދޭގޮތްކަމުގައި ދަންނަވަން. އެގޮތުން ދަންނަވަން މިޤާނޫނު އަޑުގަނޑު 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އޮތް އިސްލާހުގެ ހުށަހަޅަން. އަދި، 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް އަޑުގަނޑު ބައިތިއްބާ އިސްލާހުގެ ވާ އެ ދާއިރާ ޢިނާޔަތްތެރިވެން. 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، އަޑުގަނޑު ހަމަ އެ ސިފަކުރު އަދިފަހު މިހާރު އެ ސިފަކުރުގައި. އަޑުގަނޑު ދަރުމަވަންތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށްވުރެ ބޮޑުވި ދަރަޖަ ބޮޑުއެއް އޮފީސްތަކާ. ރައްޔިތުންނަށް އެމީހަކު ފުރިހަމަ ކުރެން ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ބަރާބަރު ޤާނޫނީގޮތުން ލިބޭ އެންމެ ބަރާބަރު ހަމަ އެފަރާތަކުން ލިބޭނުން. އަޑުގަނޑު ހަމަ ކުރިމަތިފުން ދަންނަވާފައިވަން ސިޔާސީ ޤާނޫނުގައި ސަރުކާރުގެ ކަނޑައެޅުން. އެސަރުކާރުގެ އެއީ ރާއްޖޭގައި ވަކި މުއައްސަސާތައް އެމީހަކު ދިރިއުޅުމާއި އެމީހެއްގެ ބައިވެރިވުންތަކާއި އެމީހެއްގެ މާލީ ބަޔަކުފުރުމަށާއި މިހެނދުވެ ހިމަނުން ކަނޑައެޅުން ސަރުކާރުގެ އެފަދަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން. ރައްޔިތުންނަށް ދީފައި ބަރުހަމަ އެއްވަރަށް◌◌ކަން އެންމެހައި◌ން ލިބިދޭނެކަމުގައި އަޑުގަނޑު އެދިގެން ޤަބޫލުކުރަނީ. ހަމައެކަނި ރާއްޖޭގައި އަޑުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތުން ދެން އޮންނަނީ މަޝްވަރާ އިޖްތިމާޢީ. މަޝްވަރާ އިޖްތިމާޢީގެ ފިކުރު ފަރާތުން ބިލާ ލިބިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާ ވަރުގަދަ ކޮމިޓީބީ ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހެޅުން އަޑުގަނޑުގެ ނުދެކެން ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި އެބައުޅެއަރާކޮށްފައި އަތްނަ މިހެންނާއި ނުވަތަ ދިރިއުޅުންތަކާ ހުރިހަމަކަމުގެ ނާޒުކު ބައިތަކެއް

ދިވެހިރައްޔިތުން ވޯޓުދޭންކަމަށް އަލުގަނޑެއް ޤަބޫލުއްނުކުރުން. އެހެންކަމުން، ދަރަޖަނުކުރުން މީގައި އަލުގަނޑުގެ ނުކުތާއަކީ މިމާއްދާ ހަމަ އުނިކޮށްލުމަށް. އެހެންކަމުން، މިމާއްދާ އަނބުރާ ނާންނާނުކަމަށް އަލުގަނޑު އުންމީދުކުރަން. ހަމައެހެންމެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ސިޔާސަތު ބަޔާންކޮށްދިނުމަށްފަހު ޤާނޫނަކުން އަލުން އާ ސިޔާސަތެއް ގެންގޮސްފަދަ މާއްދާއަކީވެސް އަލުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މާއްދާއަކަށް ނުވާތީ އެމާއްދާވެސް ހަމަ އަނބުރާ ނުގެންނެވުމަށް އަލުގަނޑު ޓްރާފިކިންގ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު އަރިހުން އަދި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން މިކަމާދޭތެރޭގައި ވިސްނާވަޑައިގަތުމަށް ދަންނަވަން. ހަމައެހެންމެ 16 ވަނަ މާއްދާ ފާސްވެދިއުމަށްފަހު 16 ވަނަ މާއްދާގެ މިހާރު، 16 ވަނަ މާއްދާ ފާސްވެގެން މިދިޔައީ މަޖިލީހުގެ ކޯރަމަކީ 25% ކަމަށް. އެހެންކަމުގައިވާނަމަ 17 ވަނަ މާއްދާ އަލުން ރިޢާޔަތްކުރާއިރު ވޯޓިންގެ ކޯރަމަކީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުކަމުގައި ބާއްޓަންކުރުމަކީ މުހިންމު ކަމެއްކަމުގައި އަލުގަނޑު ދެކެން. އަލުގަނޑު އަދިވެސް ޤަބޫލުކުރާގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޤާނޫނުން ފާސްކުރަންޖެހޭ އެމަޖިލީހުގެ ދިބަހިކުރާއެއްބަހުން އާބަސްބަސް ވޯޓުދީގެން. އެހެންކަމުން މިކަމާދޭތެރޭގައި ވިސްނާދެއްވުމަށްވެސް އަލުގަނޑު ދަންނަވަން. އަލުގަނޑު ހައިރާންކުރުވޫ 20 ވަނަ މާއްދާ އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދުކޮމިޓީ މާއްދާ ފާސްނުވުމަކަށް. އެއީ އަލުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިދޫދުވެރިޔަ ކުރުމުއްދަރޮގެ ތިބެތަކިވެސް ދިފާއަށްޓަކައިމީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިސްތިޤްލާލުގެ ބިލު މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން އައިސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށްވަނީ އިސްތިޤްލާލުގެ ޤާނޫނުއްވެސް ފާސްނުކުރެވިފައި. ހަމަ އެހެންމެ ދަންނަވާލި މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ގަދަވެގެންދިއުމަކީ އެއީ އަދުގެ ސަރުކާރުން ކަންބޮޑުވާކަމެއްކަން އަލުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. އަދި މިމަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ސިސްޓަމް މިހާރު މިއޮތްގޮތުން، އަލުގަނޑަކީ މި 64 ވަނަ މާއްދާއަށް 93 ވަނަ މާއްދާއަށް މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ މިހެން..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވުން: އުވާލާ އުނިކުރުމަށް ބޭއިދުކުރި މިހާރު. އެހެންނަމަވެސް، މިހެން މިކަން އޮވެގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީސަވަން ހާއްސަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީސަވަން މިއަދު މިއޮތީގޮތަށް އޮވެގެން ރައްޔިތުން އެދޭފަދަ ފާސްކުރައްވާނެބައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ލިބިދާނެކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުއްނުކުރެވޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވުން: ރައްޔިތުން ހަދަންޖެހޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ހިންނަވަރު މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސޯލިހް ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރުކޮށްތަކަން އަޅުގަނޑު މިބޭބޭ ބައިވެރިވެން ފެންނަ އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނީ ވަޒީރުން ޖަވާބުދާރީކުރުމާ ބެހޭގޮތުން މި ފުއިލުވެގެންދިޔަ މާއްދާއި ބެހޭގޮތުން. ރޭގެ ބަދަލުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އަދި އަޅުގަނޑު އިތުރަށް އެދުން ފުރުޞަތުވާ ބޭނުންވާ ދެކޭ ކަމެއްގެ އެބަޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިތަނަން ވަގެއިގެންއިންނިވިނަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު. އާދެ، ވިދާޅުވި ރިޔާސީ ނިޒާމަށް ވެރިކަންކުރާ އެއްވެސް ޒަމާނެއްގައި ވަޒީރުން މަޖިލީހަކަށް ހާޒިރުއްނުކުރެއް. ކުރިޔަށްނަކަސް ހާޒިރުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ޢުޒުރުވާލަން ބާރުނުލެވި ދެން ޒާތީގޮތުން ވަރަށް ފުރިހަމައިން ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ޔަޤީން ތަޞްދީޤާ ހުންނަވާފަކަން. ކޮން ޒަމާނެއްގެ ކޮން ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގައިތޯ އެކަމަށް ފިލާވަލެއް ހޯދީ. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ޚިޔާނާތުގެ ކޮމިޓީގައި އަޅުން މިހާރު ޤަރާރުކުރެވިއްޖެދާއި އެރަން ބަލާލަން ފުރުސަތުލިބޭ. ރިޔާސީ ނިޒާމުގެ ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބަލާލާފާނެ ފުރަތަމަ ކަންކަން އެމެރިކާގެ

ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ދިމާލަން. އުމުރާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިގެން ވަކިގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާތީ. ހަމައެކަނި މިބުނަނީ ފުޤަހާއުން ޤަވާޢިދުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގައެވެ. ވީނަމަވެސް ހިނދާ ޒަރޫރީން މަޖިލީހަށް ޤަވާޢިދާއި ޤާނޫނުތަކުގައެވެ. މިއީ ހަމައެކަނި ބުނާ ވާހަކައެއް. އެހެންނަމަ، ކޮން ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގައިތޯ ހަމައެކަނި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ޤަވާޢިދުވާގޮތަށް ވަޒީފުން ޤަވާޢިދާއި ވާޖިބަށް ވާކިޔަށް އެއޮ. އެކަން އޭނާގެ ޙައްޤުތަކާއި ދިރާސާކުރާ ޚާއްޞަ ރަޙުމަތާއި ކޮމިޓީން މުޤާރަރު އަޅުން ޢިލްމީ މަޖިލިސް ޚާއްސަކުރި ޝަރުޠު ވަރަށް ބޮޑަށް ޢަމަލުކުރަން. ދަށުން އެ ހިއްޖަތްތަކާއި ކުރަން ދައުލަތުގެ ވާހަކައަށް އަޑުއަހާ ތަޢުލީމުދިނުން. އެއީ މަޖިލީހުގެ ޤަވާސާތަކާއި ކޮމިޓީގެ ޤަވާސާތަކަށް ބައްދަލުވުން. ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެވެ. ޚާއްޞަ ކޮމިޓީގެ ވިސްނުންތަކާސާބިތު އެގޮތަށް. އަޑުއަހައި ބޭނުން ޚާއްޞަކޮށްދީފައިވާ މިފަދަ ހޯދިފައިވާ އެގޮތަށް. އެކަނިހަމަވެސް، މިފަދަ ހުރަހެއްނެތި އިސްލާމީ ކޮމިޓީއެއް. ބަލާއިރު ނޫއްބު ހުރަހެއްނެތި އިސްލާމީ ކޮމިޓީގެ ހުއްދަވެސް ވާހަކަ ބެލެވޭ. އެ އިސްލާމީ ވަޒީފާގެ މަޖިލީހުގެ ހުރި ބެލެނިވެރިން ރަޙުމެއްނެތި އިންސާފު. އަޑުއަހާ ޤަވާޢިދުތަކުން ހިލާފު ތަފާތު ފައިދާ ވިއަކަން. ހުރި ސިއާސީ ބަޔަކު ބައިބައިކަން. ޤައުމީ ޚަރަދުތަކަށް ބައިބައިކަން. ދިއަޚިލާފު ބެލެނިވެރި ކަހަލަ ޙިކުމަތް ޖުމްލަ ފަސޭހައަކަށް ޢަމަލުކުރާ ޝަރުޢީ އަޑުއަހާ ދައުލަތުގެ އެދެނީ ހަމަވެރިހުރިހާ މީހުންނަށް ކިޔަމަންތެރިކަމަށް. މަސައްކަތް އަޑުއަހާ ހިތުން ކުރިއަށް މުހިއްމުކަމާއި ރަށްވެހިކަމެވެ. އެދި، ރަޙުމަތްތެރިކަމާއި މަޤްބޫލު ވަޒީފާދިނުމަށްވާހަކަ ދީނީ ދެކޭވެ ވާހަކަގައި އެމާއިދާވެސް މިދިޔައީ ޒިންމާވެގެން. ވިދާޅުވުމަށް އޭގެ ޒުވާނުންގެ ހާލުގައި ކަންކަމެއްގެ ދޭނީޖެހޭ އެއްބަސްވެވޭނެ. ޒުލްމަށް ހަރުދަނާ ކަރާ ރަޙްމަތްތެރިކަން މަޤްބޫލު ވަޒީފާ ދީނީ ދަތިތައް ވާހަކަ ވަޒީފާގެ މުޤައްރިރެއް ވާހަކަދެއްކެވި ތުޖާރީ. އެފަދަކަ މިޙާލަތު ހިމާޔަތް އެއްބަޔަކު ނުވެވުން. ދަށުން މިވިދާޅުވާ ރަޙުމަތްތެރިކަމާއި މަޤްބޫލު ޖަޒީރާ ބެލެނިވެރިން ހިންގުމަށް ޤަވާޢިދުގެ ވަޒީފާދޭނެ

އޮތުން މިއީ ޚުދުމުޚުތާރު ވާހަކައެއްނޫނެވެ. އަސްއެއްކަވާތުގައި އަދުގަނޑުވެސް މި ބަލާލަންޖެހޭނީ ރިޕޯޓް ނިޒާމެއްގެ ވާހަކަދައްކައިދު އެމެރިކާއަށް އިނގޭތޯ. އެތަނުގައި މުއައްސަސާ ހާޒިރުވި ޖުންބަރުންގެ ތިންބައިކުޅަވައި ދެބައިން ރައީސަކު މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭގޮތަށް. މިސްރުގޮތަކަށް އޮތް ޤައުމެއް ދެއްކެވިނުކަން އަދުގަނޑުވެސް ޖަރާޔިތުންގެ ކޮމިޓީން އެއާރޯޓެގައި ބަލައިގެން.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދައްކަވަން: ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު އިބްރާހީމް މުޙަންމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަން: އާދެ، ޕްރޮފެސަރު ރައީސް، ކޮމަންވެލްތުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވާތީ ޝުކުރިއްޔާ. އަދި އާދެ، އަދުގަނޑުވެސް ޖަރާޔިތުންގެ ކޮމިޓީއަށް ނިސްބަތްވާ އިސްލާމީ ދުސްތޫރު ސަފާރީގެ ފާހަގަ ކުރުމާ ތަޢާރަފު ކުރެވޭ ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތައް އެބަދުވާ. މިހާރުގައި އިސްވެ ފުރުސަތު ހުށަހަޅަން ދެން. ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު ޖަމްހޫރީ އިބްރާހިމް. އަދުގަނޑު ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރަށް ދަންނަވަން، މިވާހަކައަށް ދެއްކުމުގެ ކުރިން އަދި ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު ފުރުޞަތު ވިސްނަވާނެ. މި މަޖިލީހުގައި މިހާރަށް ހިނގާދިޔަ ހުރިހާ ކަމެއްގެ ޖިންސާ އެ ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު އުފެއްދަވަންޖެހޭނެ.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދައްކަވަން: ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު ވާހަކަފުޅު ނިންމާލައްވަން އެދެން.

ޕްރޮފެސަރު ޑުންބަރު އިބްރާހީމް މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އިންނަވާ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތައް ކުރިއަށްގެންދިޔައީ

މުޙަންމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަން: މިކަންކުރިއަށް، ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާމީދުސްތޫރު ތަސްދީޤުކުރުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތްކޮށް ކުރައްވާފައިވޭ. އަދި އަދުގަނޑުވެސް ޖަރާޔިތުންގެ ކޮމިޓީން ޖަރާޔިތުންގެ ދިރާ އިސްލާމީދުސްތޫރު ގެންނަން އެތައްފަހަރަކު އެދުނު އެދުމަކަށް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމަވާލަދެއްވުން އެދެން.

ތޮއްޑޫ މެންބަރު އިބްރާހީމް އެމަޖިލީހުގެ ރައީސަ◌ަ◌ަކަށް އިންނަވައިގެން ޖައްބާސް އިބްރާހީމް އިންނާލީ
މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ...

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ރައްޔިތުންގެ ބާބުތަކާ އިބްރާހީމް ޒަކީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން ވޯޓަން އައްސަލާމުޢަލައިކުމް ޝުކުރިއްޔާ މާއްދާތަކުގެ ބިލްގެ ވަރަށްވެސް ދިގު. ގޮތްގަނޑަކަށް 15 މާއްދާއަށް 15 ބުއިންސް ފާހަގަކުރައްވާ އަޅުގަނޑުމެން އަހަން ގަނޑެއްލިބިފައި އެބައޮތް. އާދެ، މިމާއްދާތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ފާސްކުރެވިދާނެ މާއްދާތަކާ ބެހޭގޮތުން ކުރުކޮށް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، އެންމެފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނީ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރު، އަދި 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) 3 ވަނަ ނަންބަރު ފާސްކުރާނެގޮތުން އެންމެބޮޑު ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މި ލިޔެވުނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތު އެންމެފަހު ޖުމްލަގައި މިއިންނަ އަޔަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. އާދެ، މިކަމާ ދޭތެރޭގައި މެންބަރުން ވަރަށް ފުންކޮށް ހިޔާލު ފާޅުކުރައްވައިފި. އޭގެތެރޭގައި ބައެއް މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތުގައި އެ އަދަބުތަކާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދޫކޮށްލުމުން އޭގައިން އަޅުގަނޑުމެން މިކަހާ ތިންބާރުގެ ނުފޫޒު އެއްބާރު އަނެއްބާރަށް ވަދެފައި އޮތުމުގެ ކުރެވިގެންދާކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މިތަނުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 31 ވަނަ މާއްދާ. އާދެ، 31 ވަނަ މާއްދާ މިބުނަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ. ކޮންމެހެކަމުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ އެމަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ހާޟިރުވެ ހުވާކުރުވާ ހެކިބަސްދިނުމަށާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބޭނުންވާ ކޮންމެ ލިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އަންގުން. އާދެ، މިބާވަތުގެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުވެސް ޤަވާއިދުކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފިޔަވަޅު

އެގޭނެ ބައެއް ކަންތައްތައް އެބަހުރި ބަޔާންކޮށްފައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި.
އޭގެތެރޭގައި ވަޒީރުންގެ އިތުބާރުނެތްކަމުގެ ވޯޓުނެގުން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިތުބާރުނެތްކަމުގެ ވޯޓުނެގުން. އެހެންނަމަވެސް،
މިދެންނެވި ފަދަ ބާރުތަކުގައި ހާޒިރުކުރުވާ އެހެން މީހުންނާ ދޭތެރޭގައި
ކަންތައް ކުރާނެ ގޮތެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުމުން
އެޖެންޑާގައި ދެމުންދާ އަޑުއެހުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
ފަހަރުގައި ނެތިގެން. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން 4 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) އިނގޭތޯ. 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޖުމްލަތަކުގައި އޮތްގޮތަކުންވެސް
ވޯޓުން ފާސްކުރީ. އާދެ، 51 ވޯޓުލިބުނީ. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކޮށްލަން ހއ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ސަމަދު އާދެ އިސްމާޢީލް
ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހެއް. އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅު އިސްލާހެއް. އެކަމަށްބަލާއިރު
ދިރާސާކުރެވޭ ޖުމްލަތަކާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނާވެސް އެކަމަށް ތާއީދުކުރި
ވަކަލަތުކުރި އާދެ، ރައްޔިތުން ބޭނުންވަނީ ދިމާލަށް ބަލަހައްޓަވާތީ 10 އަހަރު
ތެރޭގައި، ހަމައެކަނި އެމީހަކު ދިމާލަށް ހައްދަވައިގެން އޮތޯ، ދިރިއުޅޭތޯވެސް
10 އަހަރު ވަންދެއްނެތުކަމަށް އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރާކަމަށް އެބުނީ.
ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ފާސްކުރުމަށް މާއްދާތަކުގެ ތެރޭގައި 17
ވަނަ މާއްދާ މަޖިލީހުގައި ވޯޓުދިނުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު އެހާ
ކަންބޮޑުވުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ދަށުވެގެންނުވާ އިނގޭތޯ. އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރުވެސް ފާހަގަކުރެވޭ މިމަޖިލީހުން
ހިންގަމުންދާތީ. މިމަޖިލީހުންވެސް ކަމެއް ފާސްވަނީ 57 ވޯޓު ލިބިގެން.
އެހެންނަމަވެސް، އިނގިރޭސިވިލާތުގައި މި މުހިންމު މައްސަލަގައި
އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށްދުރުގައިހުރި ވޯޓަށްދާއިރު މިމަޖިލީހުގައި ގޮތުގަނޑެއް
90 މެންބަރުން އެބަ ތިއްބަވާ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައިވެސް
މުހިންމު ކަމަކާދޭތެރޭގައިވެސް ފާހަގަކުރެއްވީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ރައްޔިތުން ވޯޓުދިނުމުގެ ބާރު ކުރިއަށް މެންބަރުންގެ އަދަދު
ގިނަވާނެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާމެހެލާކަމެއް ނޫންކަމަކަށް. އާދެ،
ހަމައެކަނި 24 ވަނަ މާއްދާއަށްވެސް ފާސްކުރިއަ މާއްދާއެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މާފަންނު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އިބްރާހިމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ މިފުރުޞަތުގައި ޝުކުރު

ޢަލީ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދަންނަވާލަންކަމަށް ދަންނަވާލީ. އާދެ، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ތަފާތު ޚިޔާލުތަކެއް މިފަހަރު ފާޅުކުރައްވައިފި ދާއިރާގެ ބޭނުންތަކާއި ވާހަކަފުޅުދައްކަވައިފި. އުނދޫކަމާ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށް ޝުކުރު ދަންނަވާލަންޖެހޭ. އުނދަގޫވާ ކަންކަން ތަފާތުކޮށް ދަންނަވާލަން ބޭނުން. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިވާހަކަދައްކާ ބޭބޭފުޅުން ކަމެއްގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޖިލީހަށް ވަޑައިގަތުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަޒީފާއިން ސަލާމަތުވުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ އިސްލާމީ މަސްއޫލިއްޔަތު މިއަދު ޢަމަލުކުރަމުންދާގޮތުގައި ވާހަކަދައްކާފައި މިވަނީ. އަޅުގަނޑަށް ދަންނަވާލާނީ އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުތައް އެބަޖެހޭ ރައްޔިތުންނާ ސަމާލުކަން، މިއީ ކޮންކަމެއް. އާދެ، ރައްޔިތުން އުފައްދާ އެއްކޮށް ސަމާލުކަމަށް. ރައްޔިތުން ވަޒީފާތަކަށް ބޭނުންވާނެ ވަޒީފާދޭކަން އިއްތިހާދުކުރަން އިންތިޒާމުކުރައްވާ ބޭފުޅެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. އުނދަގޫވަމުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވާ ކަންކަމުގެ ސަމާލުކަން ކުރައްވާ ކަންކަމުގެ ރައްޔިތުންނަށް އުނދަގޫ ކަންކަމުގެ ކުރިއެރުވުން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އަދި މަޝްވަރާކުރަން ވަރަށް ބޭނުން ވާހަކަ ދަންނަވާލަން ފާހަގަކުރަމުން ވަޒީފާ ބޭނުން މަސައްކަތްތަކާއި ސަރުކާރުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިއްތިހާދުވެފައި މަސްއޫލިއްޔަތު. އާދެ، އުނދަގޫވަމުން، އަޅުގަނޑަށް ދަންނަވާލެވޭ އެބަ އެއްބާރުލުންދެނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ތަޢާރަފުކޮށްދިން ޤާނޫނަކީ ބޭނުންތައް. ސަމާސާ ދުވަހުގެ ޤާނޫނު ދެކޮޅަށް ސިޔާސީ އިމުގެ

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރެއްވި އިއްޔާނަކާގެ ވެގެން މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އިސްތިޢުފާކޮށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޖުމްހޫރިއްޔާއެއް ގެންނަން މިފުރިގެން މިއުޅެނީ. އެހެންކަމުންވާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެފަދަ ބާޣީން ބާރުތަކުގެ ވުޖޫދާއިގެން ހުށަހެޅި ކަމަކަށް އެބާރުތަކުން ތާއީދުނުކުރުމަކީ ކަމަކީ މިއީ ވަރަށް ހަމަޖެހުމަށްޓަކައި ކަމެއް. އިއްޔެގެޅި ރައީސް، އަހަރެމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިދަނޑުވެރި އެންމެފުރަތަމަ 18 އާދަޔާޙިލާފުގައި ނުހުން ރުފިޔާނެގުމާ ވޯޓުގައިވެސް ރިޔާސީ ނިޒާމަށް ތާއީދުކުރުމުގެ ބާރުތަކުން ވަރަށްފުރިހަމައަކަށް ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ޙަޔާތް މިޖެހޭ ގެދުވެރިކަން މިދިއުމަށް ފުރިހަމަ ރިޔާސީ ނިޒާމެއްގެ ދަށުން ޤާނޫނު ޖުމްހޫރިއްޔާ ނުގެނެސްފިނަމަ. އެހެންކަމުންވެސްވީއާ ތިރީގެ ވަޒީފާގައި އެންމެހާކަންތައްވެސްވީއާ، ތިރީގެ ވަޒީފާދާރުން ވާހަކަ އުޅޭބޯޅުން ވިސްނުވި. ތިރީގެ ވަޒީފާގެން ސަރުކާރުއެއް، ވެއްޓެއް ހިނގަވާކަމަށް ވަނީވީއާ އަޅުގަނޑަކަށް ހިތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމުގޮތުދޭތޯ އެދޭގޮތުން ބެހިވަޑައިގަންނަވާކަށް ނުޖެހޭނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވެސް ދީފައިވާ ހުރި ރައްޔިތުން މިއަދު މިތިބޭ. އެހެންކަމުންވާތީ ރައްޔިތުންނަށް ނުދޭ އަޙަވާލުކުރުމަށް ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރައްވާ އެއްނަ ސަރުކާރަށް ނުވަތަ ވެރިޔަށް ދެކެނީ ސަބަބު ނުދޭނެ. އަޅުގަނޑު ދޭންވީ. ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތު އަޙަވާލުކުރުން އެއްބަސްނުވޭ.

ރިޔާސީން ވާހަކަދެއްކުން: އިއްޒަތްތެރި ގެންބޭރު ވެގެން ހަމަވެގެން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބަރި ގެންބޭރު ޝަކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ބާރިދު އާދަމް ވާހަކަދެއްކުން:

މާލެއަތޮޅު ގެންބޭރު އިސްމާޢީލް ޝަކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގެ އަބްދުލްރަޝީދު ވާހަކަދެއްކުން: ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކަށް ބަދަލުގެނެސް 30 ވަނަ މާއްދާއާއި 31 ވަނަ މާއްދާ، ވަޒީރުންގާ ސަލާމަތުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާމުން ވަކިކުރުން،

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ދުރުކުރުން، މިމާއްދާ ފާސްވެދިއުމުން އަޅުގަނޑު އެކަމާ ކަންބޮޑުވޭ. ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް، މި ދާއިރާ ފާސްކުރުމުން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ރަނގަޅު މިވަގުތު އެކަން އަމަލުކުރުމަށް ކުރިއަށްގެންދަވަން. އެއީ އެދުވަސްވަރު ވަޒީރުކުރަށްވާ ރަސްމީކަމާ ގުޅޭގޮތުން ވިދާޅުވި އަދި ވީރާނާ ބަސްފުޅަކާ ގުޅޭގޮތުން ވިދާޅުވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އެވަޒީރަކު ޖަވާބުދާރީ ކުރުވަނީ ގޮތުން ނުނިކުމެ. ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވާލުމަށް މަސައްކަތް މިކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ގެނެވޭ އިއްޔާ ފާސްކޮށް މަސްޖިދުން އެގޮތަށް ވެރިކަމީ އެކަމާވެސް އަޅުގަނޑު މިހިރީ ކަންބޮޑުވޭ. ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް، ކޮބާތޯ މިހާރު ޖުމްހޫރިއްޔާ. ކޮބާތޯ މިބާރު ޖަވާބުދާރީވުން. ކޮބާތޯ ރައްޔިތުންނަށް އިޚްތިޔާރުވުން. ކޮބާތޯ މިބާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުން. އަޅުގަނޑުމެން ތިބެނިވިތަ މަޖިލީހުގެ އެކަމާވެސް ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް، ނުރައްކާތެރި ނުވޭސް ތިބޭނެ. ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އެކުލަވާލެވުނު ގޮތާ ޤާނޫނު އަސާސީ އަށްވުރެ ކަނޑައެޅުން ވަކިކުރަނީ ގޮތަށް ދާއިރާތަކެއް ނުވެސް ބެހިފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީ ދީފައިވަނީ. އަޅުގަނޑުވެސް ތަޢުލީމީ ފުރުސަތު އެބުނީ ވަކިކޮށްފައިވާ މަޖިލީހަށް ގެންނަވަން. އެއީ އެކަމަށްވުރެ އިތުރުވެސް ބާރުތަކެއް ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހިމެނޭ ވަކިވަކި ރައްޔިތުން ވަކިކުރަނީ ގޮތަށް ބާރުތަކާ އަޅުގަނޑުވެސް ކަމަށް ޤާނޫނު ޖަވާބުދާރީކުރަނީ. ޕީޕީއެމްގެ ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިމަޖިލީހުގެ ތަނުގައި ބެހިފައިވާ ފުރުސަތު ހަމަހަމަކޮށް ފަރާތްތަކަށް ދީފައިވާ ކަމަށް ވިސްނަވާ މެދުވެރިވެގެން ނުވެދާނެ. ކަމަށް ތަފާސީލް ވާހަކަ ދީފައިވާ ހިމެނިފައިވާ މަޖިލިސްގައި ނުލިބުން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ތަނަށްވާ ހިމާޔަތް އަދި އިލެކްޝަނަށް ހިމާޔަތް

އެހެން އަޅުގަނޑުގެ ރައްޔިތުންގެ މަސްއަލަތަކުގައި އިންސާފު ކުރަމުގައި

މާލިއްޔަތު ސަރުކާރާއަކަށް ބައްލަވާ މިމަޖިލީހަށް މެންބަރުން ހޮވުމުގައި ދެޖިންސް ހަމަހަމަ ކޮށްދެއްވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިބަހުސްގައި އެންމެ ފަހުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން ފުރުޞަތު އަރުވަން އަޅުގަނޑު މުލަކަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނީސާ އަޙްމަދަށް.

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަނީސާ އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް، މިބާބުގެ ފެށިގެން ބައެއް މާއްދާތަކަށް ބަދަލުގެނައުން ބާ◌ސްނުވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެންމެ ފުރަތަމަ 2 ވަނަ މާއްދާ ފެށިގެން ކަންތައްތަކުގައި ދަންނަވާލަ މާލިއްޔަތުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްލާހެއް އަބްދުލް ނަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުރިހާ އަމާޒުތަކުގެ ރައްޔިތުން ވިސްނާވަޑައިގެން އެކަން ކުރެއްވުން ހަމަ އެއީ ތާގައި އެންމެ ބޭއްވިފައި އަދި އެންމެ އިންސާފުވެރިގޮތް. އެހެންނަމަވެސް ހަމަ އަ◌ޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ އެބަހު އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވިގެންނޭ މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އެއަށްވުރެ ކުރީގައި ވަގުތީގޮތުން އެހެން ގޮތަކުންވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހޯދޭތޯ ހުށަހެޅި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރި މިމަސަރު އިސްލާހާއި ހުށަހަޅަން. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ފާސްކޮށް ފަރާތުގެ ފާސްކުރުމުގެ ހިތާފަތަކަށް ވާތީ އެހެން ބަޔަކަށްވެސް ތަނެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލިސް ބަލަހަށްޓަވާ އެއްވެސް ހަރުކަށި ކުރި އެހި ފެއިލްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުވަން މިޤާނޫނަށް ހަމަޖެހުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިމަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑު އިޖާބަ ކަންކުރުން އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް ބޭނުންމީ. ދެން 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާއިރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިޚާލަތު ގޮތެއްގައި، މިބާބު މިއީ ސިޔާސީ ދަރަޖަ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރާ ބާބެއްކަމަށް ވާތީވެ ދަރަޖަ ރައްޔިތުންގެ ރައްޔިތުންގެ

ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އުފެންވެގެން ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ހުންނަ މީހަކާއި ކޮންމެސް ވަރެއްގެ ތަޢައްލުޤް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އެބަހުރި. ކޮންމެސްވަރަކަށްވުރެ ބޮޑު ތަޢައްލުޤް އަޅުގަނޑު ހުރޭ. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ހަމަ ވެގެން 5 އަހަރު ވުމާއިއެކުގައި މިމަޖިލީހުގެ މެންބަރަކާއި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން އަދުގެ ފުރުސަތު ލިބުމަށްވުރެ އެއަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ދިގު މުއްދަތެއްގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައިހުރި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެގެން ދިރިހުންނަ މީހަކު އެކަމަށް ކުރިމަތިލިމާ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން ރަނގަޅުވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް އެމާއްދާއަށް ތާއީދުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވި އިސްލާހެއް ހއ.ގެ އިބްތިދާއީ ޤާނޫނު ހުށަހަޅުއްވީ. އެހެންނަމަވެސް، އެދުވަހު އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މަދުވީމާ އެއިސްލާހަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާސްކުރެވޭގޮތް ނުވީ. އިބްތިދާއީ ރައީސް، ދެން އެންމެ މައްސަލަޔަށް ދެމާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ބަލައިލާނަން. އޭގެ އެއްމާއްދާއަކީ ވަޒީރުންނާއި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގައި ސުވާލުކުރުމުގެ ވާހަކަ. އެއްވެސް ހާލެއްގައި އަޅުގަނޑު އިޢުތިރާޟުކުރާކަމެއްނޫން އެއީ◌ީ. މިހާރުވެސް ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުންދާކަމެއް އެއީ. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މީގެ މައްސަލައަކަށް މިވީ ރައްޔިތުންގެ އާންމު ފައިދާ، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ނިޒާމު ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ އާންމު ފައިދާއާއި ހަމައަށް ދިޔައިރު އޭގެ ކުރީގައި ފާސްކޮށްފައިހުރި ސިފައަކާއްގެ ބޮޑުގައި ވެރިންނާއި ސުވާލުކުރެވުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއެއްގައިކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތީމާ ހެޔޮވަރު މިމާއްދާ ގެރާބާވަކިކުރެވިފައި އޮތީކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމަކުރުންތަކަށް ބޭނުންވޭ. ދެން ރައީސް، ކުރުކޮށް ދަންނަވާލާނަން މަޖިލިސް، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއްވެސް ޖަމާޢަތެއްގައި ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުގެ ހުށަހަ މިހާ ވަކިކަމަށް ބާރުތަކާއެއް ގުޅުވިފައިވާ މަޖިލީހުން ދުރުން ކުރުވާނެ ނަޒަރުން. އެއީ ކުރުވިގެން ނުވާނެ ކަމެއްނޫން.

އޮޕަރޭޓަރ ނުރުހެވޭށް ދާއިމީ ގޮތެއްގައި. އަދުގަނޑަކަށް ހިތްއަސްނުވާ އޮއި ގަނޑެއް އިއްތިފާގައި މިޒާޖުން މަސްސަލައަކުވެސް. އަދުގަނޑު އަނެއްކާވެސް ޒަމާނުވަރަން ބޭނުންވާނީ މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައިވާތީ އަސާސީ އުސޫލުތަކާ ގާތުގައި އެބަޢަމަލު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހުން ދެކޮޅުވެރިވީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ބޮޑުބަޔަކު ބާރުލިބިގަތަ ދުބާއީގެ އިއްތިޙާދުއްދުސްތޫރުގަ. އެކަނބަލުމީހާވެސް މިޢާރާޖްބަޔި ޖިހާދުވާފައި އަތީ ތާޖިރުވެރިޔާއިގެން ވިޢުޒާއްދާ ބޮޑުބަޔަކު ބާރުލިބިގަތަ ދުބާއީގެ އިއްތިޙާދުއްދުސްތޫރު. އަދުގަނޑު އަދިވެސް ޒަމާނުވަރަން ބޭނުންވާނީ އިއްތިފާގައި މިޒާޖުން މަސްސަލައަކީ މިއީ. އަސާސީ އުސޫލުވާއި ހިފާވަރ ގެރާޖް ކުރެވިވާއި ޢަމިލާ މިއެކުޢަމަރ ވާސްލުތަރ ބޭނުންނުވީކީ. ދަރ އިއްތިފާގައި އެއްގު ފުރަވަމަ ވާޖަރ އެއްސަލި މިލާއްދާގެ އެއްގު ފުރަވަމަ ޝަރަޢީއްޔާގެ ގޮތުގައި މިޢުޢާވިއެރ. އަދުގަނޑަރ ހިފާސް އަދުގަނޑުގެން މިވާޖުނުދީ ނޫނީ ވާޖުގައި ބައިވެރިވުމަށް މިހުނަރަރ އެވަގުތު ރަނގަޅަރ ވިސްނާނުގާ އެއަރ ވާޖ ނުދެވުނީ. ރަށްޓެހިގުގައި އެ ސަރުކާރާއި ސިޔާސީ ޢަމުލަރ ނޫނީ މިގެ މާއްދާއެއް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހުން ދުރުކުރުމުގެ މާއްދާއި މިގައި ހިމެނުމަރ އިދާރީ ރަސްމީ އެއްވެސް މިހުނު މިޝާ ހުރިހާކަމަރ އަދުގަނޑު ޒަމާނާ ނުކުރަން. ހަމައެކަނިވެސް އަދުގަނޑު މިއީ ޢާމު މިސާލުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތުހަމަވެއްޖެ އިންޝާﷲ.

މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިހާރު ސަލާމް މިބައްދަލުވުމުގައި ވަގުތުކޮޅަކަށް ފުރުޞަތެއް ދިނުމުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާ ނިމުނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުވުން) އާދެ، މިހާރު ސަލާމް ދަރަ އަދުގަނޑު ދަރަނިވާރަން

ޢާއި ރައްޔިތުން މަޖިލީސް، މިބާބުގައި އަދުގަނޑުމުންނަށް ފާސްނުކުރެވި
ދިޔަ ހުރިހާ މާއްދާތައް ނުވަތަ މާއްދާތަކުގެ އަކުރުތައް އަދުގަނޑުމުން
ޖެހޭނީ ކޮމިޓީއަށް ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުން ފާސްވާފަދަ
ދަންނަވާލަންޖެހޭ ވާހަކަ. ދެން މިގައި އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން ޢާއި
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޝާފާފުޅުތައް ތަފާތުވެފައި އަދި ތަފާތު
އިޚްތިޔާރުތަކުގައި ވާހަކަފުޅުދެއްކުމަށް ކަމުގައި ވިސްނަވާފައި ޤާނޫނުއަސާސީ
ނިސްބަތުގެ މަގުމަތީގައި މިއަދު ތިއިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަދުގަނޑާއި
ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި އަދުގަނޑު މިވާހަކަ އަދާކުރަމުން
ގެންދާއިރު އަދުގަނޑު މިއެއްވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަދުގަނޑު
ގޮބާޖްއްސުކުރަން ޤާނޫނުއަސާސީ ފަސްކުރަން ހުރަސްއަޅަން
ކަމެއް ކުރައްވާކަމެއް. އެކަން އެހެން ކުރައްވާކަމުގައި ވިސްނަވާފައި
އަދުގަނޑު އެއަށް ފުރުސަތުދިނުމުން ވާހަކަ ވަރަށް އިޚްތިޔާރީކަމާއި
އެކަމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަޖެހެންނުވާ އަރުވަން. އަދުގަނޑު
ވާޖިބު އަރާކުރުމުގައި އަދުގަނޑު ވަރަށް ތެދުވެރިކަމާއި
އިޚްތިޔާރީކަމާއި އެކަމަކީ ގެންދާނެކަން. އަދުގަނޑު ޤާނޫނުއަސާސީގައި
އަދުގަނޑު ފުރުސަތު ދިނުން ވާޖިބު އެހެމަކަށް ޖެހޭތީގައި މިދާންނަވާ
ވަޒީރުންގެ ޢިއްޒަތްތެރިކަމަކަށް ނުވާ ވާޖިބު. ނުވަތަ ވަޒީރުން ރައްޔިތުންގެ
ހާއިބަ މަޖިލީހަށް ހާޟިރުކުރުމުގެ ފުރުސަތުދިނުން ނިމިފައިއޮތް ކުރިމަތި
ޢާއި ނިސްބަތުކާއި އަދުގަނޑު ދުލާގެއެއްގައި ރައްޔިތުންނަކަށް ލިބިދިނުން
ރައްޔިތަކާއި ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ފައިދާއަށްޓަކާއި ކުރަނީމު ކަމެއް
ކުރުމުގައި އެފުރުސަތު މިމަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނިސްމަތާން
ގޮތަކަށް ނިސްބެތްވެމަށް އެފުރުސަތު ދިނުމަކީ ކުރިމަގައި ނިސްމިފައިއޮތް
ނިސްބަތުގައި އެއްގޮތަކަށްވެސް ހުރާފާ ކަމެއްނުން. ކުރިމަގައި
ނިސްބެތިފައިވާ ނަމަ މަޖިލީހުގެ ފުރުސަތުއަރަން
ނުޖެހޭނޫންކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިޔުންކަމަށް
ބެލެވިފައިވާ އަދުގަނޑު އެދުރުސަމަށް އެދެވި. ދެން އެހެންވީމާ، އިތުރު
މާއްދާ ވާހަކަތަކާއި ނުދަންނަވާނަން. އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަނޑު

ދަންނަވާލަން އޮތީ އިއްޔެކޮމިޓީ ފެންބޮޑުން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމަކީ 30 ނޮވެމްބަރަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ނިންމުމަށްޓަކައި ހުރިހާ އިއްޔެކޮމިޓީ ފެންބޮޑުންގެ އެއްބާރުލުމުން ދެއްވާނެ. ތިމާއިއްޔެކޮމިޓީ ފެންބޮޑުން މި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް މަތީ އަޚްލާޤިއްޔަތުން ޕާސްކުރައްވާފައިވާ ޕާސްކުރެއްވުމަކީ އެދި. މި ޤާނޫނުއަސާސީ ނިމުމާއި ދިރާސާ ކުރައްވާ އިއްޔެ ރައްޔިތުން އެބަހުރޭ، ދިވެހި ރައްޔިތުން އެންމެފަހުގެ އެންމެބޮޑު ދެކިވިސްނުން ބޭނުންވާ. އެއްބަސްވާ، މިކަމުގައި ތިމާއިއްޔެކޮމިޓީ ފެންބޮޑުންނަށް ރައްޔިތުން ހުށަހެޅުއްވާ ހުރިހާ މަޝްވަރާ ކުރުމަށް މިކަމުގައި އެއްބާރުލުން ދެއްވާ ކޮންމެ ރައްޔިތެއް ވެސް ދެއްވާނެކަމާ މިކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ކަމަށް.

3. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިރާސާކޮށް ޑްރާފްޓްކުރާ ކޮމިޓީން އުކުލަވާލައްވާފައިވާ ދަސްތޫރާއި، އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި، ރައްޔިތުން، މި ބާބަށް ފެންބޮޑުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ހިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ، ދަންނަވާލަން، ޝުކުރު މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ 3 ވަނަ އައިޓަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިރާސާކޮށް ޑްރާފްޓްކުރާ ކޮމިޓީން އުކުލަވާލައްވާފައިވާ ދަސްތޫރާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި

ރައްޔިތުން؛ މިބާބަށް މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޒިޔާދަކުރެއްވުމަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)- 1 ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތު ހުޅުވާލުމަށްޓަކައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ތައްޔާރުވެވަޑައިގެން ދެއްވުން އެދި ދަންނަވާލަން. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ސ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޖާހިދު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ސ.އަތޮޅުގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޖާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަން މި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް މަތީ ބަހުސްކުރުމަށްފަހުން 30 ނޮވެމްބަރުގެ ނިޔަލަށް ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމަށް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިހިނދުވަގެއިގެންދިޔައީމާ. ފުރުސަތެއް ނާރުވާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގެ އަމީން އާންމަށް ދަންނަވާލަން ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަން ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން؛ މިބާބު ބްރޯޑްކާސްޓުކުރައްވާފައިވާ ގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުމަށް.

އިދާރީގޮތުން އިއްވުން: (ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން މިބާބު ދިރާސާކުރާ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަން ބްރޯޑްކާސްޓުކުރައްވާފައިވާ ގޮތް އިއްވައިދިނުން.)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އަމީން އާންމު. މިދަންނަވާލެވުނީ ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން މިބާބު ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަން އެކުލަވާލައްވާފައި ވާގޮތް. އާދެ، މިބްރޯޑްކާސްޓަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާސްވާފައިވާ

އިސްލާމްދީނަށް ހުރަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ފަރައިގަންނަނީ. ބިދްޢަތްތެރި ދެންބަރުން ތަޢާރުފުވެގެންދިއުމުގައި ދަންނަވާލަމުން. އާދެ، މިގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މިބާބުން އިސްލާމުގެ ތާރީޚުގައި މިއަދު މާލޭގެ ބިދްޢަތްތެރި ގެންބެހު އަބުރުދު އާޖިފަ. އަޅުގަނޑު އަބުރުދު އާޖިފަން ފުރުސަތު އަރުވަން.

މާތް ގެންބަޔު އަބުރުދު
އާޖިލް ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުގެ އިސްލާހަށް ސުކުރު އިސްލާހުކުރުމަށް ހުރަހެޅުމަށް އެތް އިސްލާހެއް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހުރަހެޅުމަށް އެކުގައި ދައުލަތާއި ވުޒާރާއި ހިންގުމާއި ތައުލީމުން މިގޮތުން ސުކުރު އިސްލާހުކުރަން. ދީން މިހެން އަޅުގަނޑަށް ހުރަހެޅުމަށް މިއަދު ސަމާބަ މިބާބުގައި ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭ ކަންމަތިވެސް ވަރަކަށް ބޭނުންވާ އެބައޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އަމިއްލަ ވުޒާރާ މިކަމާ ބޭނުންތެރިކަން މާބޭ އެއްބަޔަކު ބޭނުންވެއެވެ ނުތެ. އެއަށްވުރެން ބޭރު ވުޒާރާ ހިންގާކަންތައް ބޭނުންތެރިކަމުން އެއްބަޔަކު ބޭނުންވާ މިއުންނަނީ. އެހެންކަމަށް ވީނަމަ އަޅުގަނޑު ހުރަހެޅު އިސްލާހަށް ރަޖިސްޓަރީގައި އެއިސްލާހަށް. ދީން ދައުލަތުގެ ކަނޑައެޅުމުން ދައުލަތުގެ ޖެހިލުންތަކުން ކަރުދާސް. އެހެންނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ޖެހިލުވެސް ގޮސްޖެހުނު ވަރަކަށް އުނދަގޫ އެއްބަޔަކަށް އަޅުގަނޑުއްސަ ފަރުވާ ވެސްނެތި. އެއީ ދައުލަތުގެ ޖެހިލުންކުރާއިރު އަންހެނާ ހުރިހާ މީހުން އާއްމުއްސަތުގައި މިހާރު ފަރާތްތަކުން އެއްޗެއް ކަރަކަށް ދާއިރާ އެއްބަޔަކަށް ދާއިރު މިކަހަލަ އުނދަގޫ ގޮތުގައި އެއަރ ވެދާނުވާކަށްޖެހޭ ދީން ދައުލަތުގެ ޖެހިލުންކުރަން ކަންތައް ދައުލަތުގެ ކަންތައްގައި ޖެހިލުންތަކުގައި ބާއްވަން ނުޖެހެނަކަމަށް ވެސްނެތި. ދީން ކަށަވަރުކުރަނީ ކަން ބަޔަކަށް ސިފަ ނުބެނެ. އެހެންނަމަވެސް، ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބިދު މިހުންނަ ކަށަވަރުކުރުމަކަށް މިފާހަގަކޮށްލަދޭނެ ފުރުޞަތުއްދީ އެވަރަކަ އެބަބުނެވޭ. ދީން އަޅުގަނޑަކަށް ފުރު އިސްލާހު ހުރަހެޅުމަށް ނުތެރޭގެ ބިދުވެސް ކަންމަތިވެސް ޖަދުވަލާ ހަމަޖެހުމެއްވެސް އޮންނަން. މިގޮތަށް މިބަދަލުތަކުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިދަ އުފުލުވިގެންވަނީ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދިދު އަކަށްއެގެ ދުދުގައި ހުންނަ ހުދު ހަނދުވަރެއްކާއި މެދުގައި ދިދު އަކައިގެ ބޮޑުން ހުންނަ ރަތްކުލައިގެ ބޯޑަރެއްގެ މައްޗަށް. މިސާލަކަށް ހަނދުވަރުއެއް ކުރަހާއިރު މިހާރު ވަނީ މަސްކަރާނުގެ ފުރަގަހުގައި ތިރީން ދިރިދެ ގޮތަށް ކާއްމަކަށް ހަނދުވަރެއް އިންނަގޮތުވެސް ކުރިހަމަވެފައި މިސާލަކަށް. ނަމަވެސް ބަނޑުން ޢިނާން ކަހަލަ ގޮތަކަށްވެސް ކުރިހަމަވެފައި. ކަން އަދިއަކަށް ކަނޑައަޅާފައި މި ކަނޑުފަދަ ގޮތަކަށް މި އެއްޗެހި ކުރަހައިފިއްޔާ އަދުގަނޑުހުންނަން ގެބޫލުންކުރު ގޮތުގެ ހުންނާނުކަމަކަށް ފެންނާތީ. އަދުގަނޑަށް ގޮތަކަށް ކަނޑު އަގުކަނޑު ހުއްޓެސް. އެހެންވެގެންނެއް ނޫން މިދުންނެވޭ އެކަމަކު މައްސަލަތައް ޖެހޭ އެއްޗެއް ކަހަލަ އެއްޗެހިކަމުން ކަނޑުދޭ ގަދައަށް ހަމަޖެހިފައި ޚަބަރެއް ހުށަހަޅުއްވާތީ ކާނެ. ދިގު ފުރިހަމައޭ 100 ފޫޓު ފޫޓުއަރާ ކައުންސިލުގެ ނޫނަ އަދުގަނޑުމެންނަކަށް މިކަހަލަ ގޮތަކަށް މިހާރު. އެހެންނަކަމަކުވެސް، ކަނޑުވެސް ހިސާބަކަށް އެއްޗެއް އަދުގަނޑުމެންނަށް ލިޔުމާނޫވެސް. އެހެންވެގެންކަމަށް އަދުގަނޑަކަށް ޤާބިލުކުރެވޭ މިހާރުގަ ލިޔުމުގައި މިހާރު. ދެން ތަދުތުދަން ދަންނަވާނަމަ އަދުގަނޑަކަށް އަދުގަނޑު މާބޮޑު މައްސަލައެއް ޖެހިސާބަހުން މިހާރުހުން ހުރަހަކާއި މިއީތި. އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަނޑަކަށް ހިތަށްވަނީ މިގައި ބޭނުން ބާރުވެރިކަމުގައި މިހާރު ދައުލަތާއި ވިދިގެން ހިންގާމާއި ރައްޔިތުންނަށް. އެހެންކަމަކަށް ވީ އަދުގަނޑު އެއިސްކާރު ހުރަހެ. ސްކޫލްތައް އިސްލާމީ ރައްޔިތުން.

ރިޔާސަތުން ފާސްކުރެއްވުން: އާދެ، ސްކޫލްތައް އިސްލާމީ ގޮންޖަހު. މިހުރިހާކަމަކީ ބާޢިދުކުރައްވާ އިސްލާމީ ގޮންޖަހަން އަދުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން. މާއްދާ އިސްލާމީ ގޮންޖަހު ދުބާރާގަ ނަސީދު.

މާއްދާ ގޮންޖަހު ދުބާރާގަ ބާއިދުކުރަން.

ނަސީދު ފާސްކުރެއްވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީޙް މުޙައްމަދު. އެއްވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅުއްވާ އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީޙް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ފަރިކަތާއި ރައްޔިތުން. މިބާބުގެ ފުރަތަމަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު އިޞްލާޙެއް ހުށަހަޅަން. އެ އިޞްލާޙަކީ އާދެ، ޤާނޫނުއަސާސީ މިސްތޫރީގެ ދަށުގައި އެއްވަނަ މާއްދާ މިއުންނަނީ. ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދެވިފައި އޮންނަންވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެއަށްފަހުން އިތުރު އެއްޗެއް މިމާއްދާގައި އޮތުމަކީ މިމާއްދާއާއި ގުޅޭ އެއްޗަކަށް ނުވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލައިވަނީ މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއޭ އެހާހިސާބުން ފުދޭނެކަމަށް. އާދެ، ޤާނޫނުއަސާސީ މިސްތޫރީގެ ދަށުގައި ޑިމޮކްރެޓިކް ކޮމިޝަން ޔުނިޓަރީ އޮންނަ ދެންސްޓިމަ އޮންނަ ޑިމޮކްރެޓިކްގައި މިއޮންނަނީ މިޤާނޫނުއަސާސީއަކީ ރިޕަބްލިކެއްގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއޭ. ދެން އޭގެ ފަހުން އަދި އެބަ އާދޭ ބަޔެއް އެއީ އެބައިގައި މި އޮންނަނީ ރިޕަބްލިކު ތަޢާރަފު ކޮށްދީފައި. އެހެންވީމާ، އެބައި ރިޕަބްލިކްގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ދެވަނަ މާއްދާ އެއީ ދެވަނަ މާއްދާގެ ތެރެއަށް އަޅުގަނޑު އޮންނާނީ ގެންގޮސްފައި. އެހެންވީމާ، މި ޤާނޫނުއަސާސީއަކީ ރިޕަބްލިކެއްގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއޭ މިގޮތަށް އޮތުމަށް ކުޑަ ބަދަލެއް ގެނެސްފައި އަޅުގަނޑު އިޞްލާޙު ހުށަހަޅަމީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ތާއީދުކުރައްވާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ތިން މެންބަރަކު އާދެ، ގާފުއަލިފުގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އަޔާ.

ގާފުއަލިފު މެންބަރު އަބްދުﷲ އަޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ތާއީދު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ކޮމިޓީ އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހީމް ހދ. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނުވޭ. ދެން އަހަރެން ހުށަހަޅަން ފުރުޞަތެއް ނުދެވޭނެ އިނގޭތޯ. ދެން ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދުނާން ޙަލީމް 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުއްވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ބާބުގެ ފުރަތަމަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީ 1. މި ޤާނޫނުއަސާސީއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއެވެ. މީގެ ފަހުން މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޤާނޫނުއަސާސީ މިނަމުން އިޝާރާތް ކުރެވޭ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް. އާދެ، މި އިސްލާހު ހުށަހަޅަން ޖެހުނީ އަޅުގަނޑަށް ލިބުނު ޖެނެރަލްބަހުސްގައި އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވުނު ގޮތުގައި ނުވަތަ އަޅުގަނޑަށް ވިސްނުނު ގޮތުގައި އެއްވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ވާހަކައިގެ ތެރެއަށް ދެވަނަ މާއްދާއިން ބައެއް ނަގުލުކުރެވިފައި މިއޮންނަނީ. އަޅުގަނޑަށްވުރެން ކުރިން ވާހަކަދެއްކެވި ހދ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުވެސް އެފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ދިވެހިރާއްޖެއާއި މި ދެބައި އެއްކޮށްލެވިފައި އޮންނަކަހަލަ ގޮތަށް އެ އިބާރާތް އޮންނަނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑު އެ އިބާރާތް ދަންނަވާލީމަ ތިބޭފުޅުންނަށް ވިސްނިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި ދާދި ދެންމެއަކު އަލިން ޢާންމު އެމްއާދީ ވިދާޅުވިއިރުވެސް މިވިސްނުން ވިސްނިވަޑައިގެންފައި އޮތްމަގަކީވެސް އެކަނިވިސްނުންތަކެއް. އާދެ، މި ޖެހިލުވުމަކައި ބޭނުމައި މިއޮންނަނީ މިޤާނޫނުއަސާސީއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއެވެ. މީގެ ފަހުން މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހިރާއްޖެ މިނަމުން އިޝާރާތްކުރެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއަށް.

އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އެދެއްކި ވާހަކައާއި ފަހުން އެ ދައްކާ ވާހަކައާއި އެއްވެސް ގޮތަކުން ދިމާއެއް ނުވޭ. މި ބާވަތުގެ ލިޔުއްވުން ތަކުގައި ފުރަތަމަ ފަހަރަށް މި ބުނާއެއްޗެއްގެ ވާހަކަ ދިގުކޮށް ބުނުމަށް ފަހުގައި ކުރުކޮށް ގެންނަންވެގެން ބޭނުންކުރާގޮތެއް މިގޮތަކީ. އެހެންވެ ހަމަގަނޑު އިސްތިޢާރާގައި މި ލިޔަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާ މީގެ ފަހަރުމެން ކޮންމެ ތަނެއްގައި ލިޔުއް◌ނުކަމަށްވިޔަސް އެއިން އެބުނާ މާނައަކީ އެއިން އިސްލާމްދީނާ މާނައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީއާ އޮތީމަ އޭގެ މާނައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ. މިއީ އެގްރީމެންޓަކުގައިވެސް އަދި އެހެނުން އެއްބަސްވުންތަކުގައިވެސް މިކަން ލިޔުއްވޭގޮތެއް. މި އެއްޗަކީވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާ ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތާއި އަދި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކާ ގުޅުމުގައި ވެވިފައި ކަންތައް އަޅުވައި. މީގައިވެސް ތަފްސީލު ދޭއިރު ހުރިހާ ތަނެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ މިހެން ލިޔުއް◌މަކީ ދަތިކަމަކަށް ވާނެތީވެ ފަހައިގަނޑު މިއީ ކަން ފުޅާއާކަން ބުނެދިނުމަށް ފަހަރަށް މި ފޮތުގައި ދެން ކުރުކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީއާ މި ބުނަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް މި ބުނަނީ. އެހެންވީމާ، މި ބަދަލު އަ◌ދުގަނޑު މި ގޮތައި މި އިސްތިޢާރު މި ހުރަހެ ކުރުމަށްފަހު ދިއްޖަތޮރި ފުންބަދު ހުސްކަތިން ރަސްފުޅު ހުސްކަމުގެ ތަޙުދީވެސް އެކިގައި އަދި އިތުރު އެހެން ބައެއް ބާރުފުޅުވެސް މި މާއްދާއަށް މިއާއި ވަރަށް ވައްތަރު މިކަހަލަ އިސްތިޢާރާތަކެއް ފުންމާވެފައި އެބަހުރި. އަދުގަނޑުން ދެބަސްކުރުމާ ގޮތުގައި މިއީ ވަރަށް ގިނަ ދެންބަހުން ބަލައިގަންނާނެ އިސްތިޢާރާކަން ވާނެ. މި މާއްދާ ފުރިހަމަވާ މި ޤާނޫނުއަސާސީ ފަހައިގަނޑު ބަދަލަކުން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ކާއްދުގެ ސަރުކާރުތަކުން އުފެއްދިއިރުން މިއިން. އެހެންނޫނިވީއާ ފުރަތަމަ އަދުގަނޑުގެން ޤާނޫނުއަސާސީ ހުޅުވާލާފައި އޮންނަ ފުރަތަމަ މާއްދާގައިވެސް ދުވާލު ނުޖެހޭ ދި ޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްކޮޅުވާއި ލިޔުއްވައި އޮންނަ މާއްދާއަކުން ޤާނޫނުއަސާސީ

ތައްޔާރާފައި އެއްޗާލާފައި ދާނަމަ. އެއީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ވެގެންވާން ކަމެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޚަރަދިގަންނަންވެގެން ފުރަތަމަ ގުޅުވާލާފައި ކިޔާއިރު މިހުންގެ ހިތްގައި ޝައުޤުވެރިކަން އުފެދޭ ކަހަލަ މިންވަރަށް މިގައި ހުރި ރަނގަޅު ކަންތައްތަކެއްކަން އެނގޭނެހެން ގޮތަށް އޮންނަންވާން. ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެވާހަކަ ދައްކަން ފުއްދާފައި ދެން އިދާރާތަކުން މި ދައްކަނީ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވާހަކަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑަށް ދެކޭތީ ނުދެކި އަސްލަ ވިސްނުމެއް ނޫނީ އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވަރުބަލިކަމުގެ ތެރޭގައި އަނދިރި ރޭގަނޑުގައި ކުރެވިފައި އޮތް ކަމެއް މިއީ. ވަރުބަލިކަމުގެ ތެރޭގައި އަނދިރި ރޭގަނޑުގައި ކުރެވިފައި އޮތް ކަމެއް މިއީ. އެއްގޮތަކަށްވެސް އަދި ތިމާގެ އަޅުގަނޑުމެން ކަހަލަ ގޮތަކަށް ދިޔަބުން ކުރެވިފައި އޮތްކަމެއް ނޫން މިކަމަކީ. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އަދި އިތުރަށް ވިސްނަން އަޅުގަނޑަށް މިއާއި ބައިގަނޑުން ވާހަކަދައްކަން ފުރުޞަތު ލިބުނުކަމަށް. އެ ފުރުޞަތުގައި އަދި އިތުރަށް ބައިގަނޑުން އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ދައްކާނަން. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ އަދި އަޅުގަނޑު ތަފްސީލުކުރަނީ ނަރަސްމި ބައެއްދަރުމަވެރިޔާ އަޅުގަނޑަށް މި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރުމު ޖާގަތީ ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަންގެ ތާއީދު ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށްދީފައި މިއަދު ލިބިގެން ދޭހަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ކެނދިކުޅުދޫ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން.

ކެނދިކުޅުދޫ މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަދުނާން ޢަލީމް ހުސައިނާއި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދުނާން ހަލީމް ދެވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ދެއްކި ވާހަކައާއި ދެވަނަ މާއްދާގައި މި ދައްކާ ވާހަކައާއި ވަރަށް ގާތް ތިމާގެ ކަމެއް އުޅޭ. އާދެ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މި ދެއްކި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވާހަކަ. މިހާރު މި ދައްކަނީ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވާހަކަ. މި ދެ މާއްދާގައިވެސް ބުނެދެނީ ގިނަ ވާހަކައެއް އަސްލު މި ފަރާތުން މި އަންނަނީ ކޮންކޮން ވާހަކައެއްކަން ބޭނުންދިނުމުގެ މައްސަލައެއް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ .2 ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އަމިއްލަ ވެރިކަންކުރާ ޑިމޮކްރެޓިކް ޖުމްހޫރީ އަދި ޔުނިޓަރީ ދައުލަތެކެވެ. މި ދައުލަތުގެ ނަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ. މިގޮތުން މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހިރާއްޖެ މިނަމުން އިޝާރާތްކޮށްފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. މިހެން އަޅުގަނޑުމެން ބުނަން އެބަޖެހޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ފަރަތުން އަންނަ މާއްދާތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއާ ޖުމްލަތަކުގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއާ އިސްލާމީ ޖުމްހޫރިއްޔާއާ ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ޖުމްހޫރިއްޔާއާ އަމިއްލަވަންތަ ޖުމްހޫރިއްޔާއާ މިހެން ބޭނުންކުރުމަށް ދަތިކަމަކަށް ވާން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރު މަގަކުން ވާހަކަދެއްކުމުގައި ފަސޭހައިން އެނގެންޖެހޭގޮތަށް ޤަވާއިދުތަކާއި ފަހަރެއްގައި ސަރަހައްދު މި ދުވަސްގައި މިވާހަކަ ދައްކަން ޖެހުނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އޮތް ޖަދުވަލުގައި އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ދެއް. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އަމިއްލަ ވެރިކަންކުރާ ޑިމޮކްރެޓިކް ޖުމްހޫރީ އަދި ޔުނިޓަރީ ދައުލަތެކެވެ. މި ދައުލަތުގެ ނަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ. ކުރީގެ މާއްދާގައި އޮތްގޮތުން ފަރަތުގެ މާއްދާގައި ދެވަނަ މާއްދާގައިވެސް މިހެން

ބުނަން މަޖުބޫރުވަނީ މިހެން ބުނަން ޖެހެނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަރަށް ދިނަ ތަންތަނުގައި މި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވާހަކަ ލިޔުއްވާނީ. އެހެންވީމާ، ކުރު ގޮތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބުނާމަ އެއީ މި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވާހަކަކަން އިޝްތިރާކުނުވާނެކަމަކީ. އެއީ ކޮންމެހެން މާނަ ކޮޕީރައިޓު މާނަ ލިޔާ މާއްދާއެއް ފަރަގުން ނާންނާނީޔާއެއް ނޫން. އެހެނަސް، މިހިސާބުން އެކަން އެބަ އެނގެންޖެހޭ. މިހިސާބުން ކުރާގޮތައި ދުލި ފޮތް ކުރާގޮތައި އާދޭސް ނުފެނިގެން މަނަ ހޯދަން ދަރަކަށް ނުދެއް ޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މިހިސާބުން މި ދު މާއްދާގައި މިކަން މިގޮތަށް ތަފާތު ކޮ◌ންސެންސަސް އެންނަންޖެހޭނެކަމަށް ފެންނާނީވެ މިކަމާ ބައްދަލުވުން ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުމެއްގައި އަޅުގަނޑު ވަނީ ދިގުކޮށް ވާހަކަދައްކާލީމައި. އަ◌ޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އަދި އުންމީދުކުރަނީ އަ◌ޅުގަނޑަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުމުގައިވެސް މި މާއްދާގެ މި އިސްލާހަކަށް ތާއީދުކުރެއްވި ކުޑަހުވަދޫގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތާޖީރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަންގެ ތާއީދު ލިބިގެން ދަންނަވަ◌ން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ކުޑަހުވަދޫގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން.

ކުޑަހުވަދޫ މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދުނާން ހަލީމް އެ ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަދި، ދެވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަހީދު އަޙީ ތަނުއްވާ އިސްލާހު ދެވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅުއްވައިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެވަނަ މާއްދާއަށް ދައުލަތުގައި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން މި ބާބުގެ ދެވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އަމިއްލަ ވެރިކަންކުރާ ދިމުޤްރާޠީ ޖުމްހޫރީ އަދި ޤާނޫނީ ދައުލަތެކެވެ. އަދި މިދައުލަތުގެ ނަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ހުށަހަޅަންޖެހުނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތް ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ މިހެން އޮތުމަށްވުރެ މިލަފްޒު މިމާނަގައި އޮތުމުން މިދެ ޝާމިލުކަން ފުރިހަމަކަން މާބޮޑުކަމަކަށްވާތީ ދެން މިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަން ހަޖަމްކުރެވޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހީކުރަން. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ވާހަކަ އަންނަ ކޮންމެ ފަހަރެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކިގެންދޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ހަޤީޤަތުގައި މިކަން ވާންޖެހޭނީ ގޮތަކަށް. ދެން ދިއްލާގިރިއަންބަކައި މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑު މުހިންމެ. މިއަށް ތާއީދުކުރާ ބަޔަކު ތާއީދުކުރަނީ. ތާއީދުކުރަން ބޭނުންނުވަން ބަޔަކު ތާއީދުނުކުރާނެ. މިމަޖިލީހުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ފާޅުކުރާ ބޭފުޅަކު ހުރިހާ މީހަކު ތާއީދުކުރުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާފަންނުދެކުނު އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޢަލީއަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޙީދުންނަށް. ދެން އެއަށް ތާއީދުކުރައްވާ އެހެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް. އާދެ، ހ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު.

މާފަންނުދެކުނު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އެއިސްލާހަށް ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހދ. ގ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ނަޞީރު 2 ވަނަ މާއްދާއަށް ޢޮނުވާ ޢިޞްލާޙު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި

އަބްދުﷲ ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުން. މިބިލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާއަށް އަލުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޢިސްލާޙު ދަންނަވާލަން. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ. 2 ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވިފައިވާ އަމިއްލަ ވެރިކަންހުރި ދިމިޤްރާޠީ ޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި ހުނިޖީ ދައުލަތެކެވެ. އަދި މިދައުލަތުގެ ނަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ. މިގޮތުން މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހިރާއްޖެ މިނަމުން އިސްތިޢުމާލުކުރެވެނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާއަށެވެ. 1 ވަނަ މާއްދާ ހުށަހަޅަމުން އަޅުގަނޑު ދެންނެވިފަދައިން އެމާއްދާއިން އަޅުގަނޑު އުނިކޮށްލަދީ މިމާއްދާއަށް ގެނަސްފައި މިއޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑު ގެނަސްފައި އެކީ އެންމެބޮޑު އެއްބަދަލަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާޙުކުރަމުން ބަދަލުގެނައުމުން މިއަންނަ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާއި މިހެންހެންނަ ތަންތަން އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަމުން މިދަނީ އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސުގެ މައްޗަށް. އެހެންވީމަ، އަސާސްތަކުގެ މައްޗަށް އެތަން އަޅުގަނޑު އެއްޗީ ބަދަލުކޮށްލައި. އެހެންވީމަ، މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާޙު ހުށަހެޅި ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢިބްރާހީމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ ގއ.ގ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އެހުރަހެޅުމަން.

އިބްރާހީމް ރަޝީދު ޢަބްދުﷲ

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހީމް ހދ. ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 2 ވަނަ މާއްދާއަށް ތޫނާ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވަން ފުރުޞަތު އަރުވަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެންނެތް. ކޮޅުމަޑުލުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން 2 ވަނަ މާއްދާއަށް ތޫނާ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވަން ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކޮޅުމަޑުލު ދެކުނު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތުން މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި 3 ވަނަ މާއްދާ އިތުރުކުރުމާއިއެކު ފަހަތުން ހުރި މާއްދާތައް ތަރުތީބުކުރުން. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ 3 ވަނަ މާއްދާއަކީ ދިވެހި ދައުލަތް. 3 ދިވެހި ދައުލަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާއި ސަރަހައްދާއި އެސަރަހައްދުގައިވާ އެންމެހައި ތަކެއްޗާއި ފަޅުމި އިސްތިމްރާރާއި އަމިއްލަވެރިކަމާއި އުވެރިކަން ހިންގު◌މުގެ ބާރުތަކާއި މިންވަރަކާއި ބައިވަރެއް އެކުވެގެން އުފެދިފައިވާ މުސްތަޤިއްލު ސޮވްރިންސްޓޭޓެވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ހުށަހަޅަން ބޭނުން ސަބަބު ދަންނަވާނަން. އެއީ މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްމަޖީދު އާދިލް މިޔާދުލި ފަރާތުން ދައުލަތް އޭގެ ފަރާތުން ކުރަން ނުކުރި ކަނޑައެޅިގެން އާދޭ ވަށައިގެންދިޔަން ވަރަށްގިނަ ފަހަރަށް އުނދަގޫ. އެކަމަކު ދައުލަތުގެ ވާހަ◌ކަ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ދައުލަތަކަށް ދައުލަތަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދީފައެއްނުވޭ. ދެން މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ޖުރިސްޑިކްޝަން ބަޔާންކޮށް ދީފައި އެބައޮތް. އޭގައި އޮންނަ އިބާރާތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން. އޭގައި އޮންނަނީ ދިވެހި ދައުލަތް 3. ދިވެހި ދައުލަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިޤާނޫނުއަސާސީއާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތީން އުފެދިފައިވާ ދައުލަތް ހިންގުމުގެ އެންމެހައި ބާރުތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެހައި ރައްޔިތުންނާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދާއި މިހުރިހާ ފަރާތްތައް

ޢަހުދުކުރެވޭ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މިހިސާބުގެ ހުނަރުތަކުގައި ބަލާލާފައިން މިގައި ދައުލަތެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ސިފަތަކާ ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑު ދިރާސާކުރިން. ކުރިއަށްގައި ދައުލަތެއްކަން އެބަ ހުންނަންޖެހޭ އެންމެ މުހިންމު ކަމަކީ މި ޙާލަތުގައި ރައްޔިތުން ތިބޭފައި ސަރުކާރުން ދޭންވާނީ އެ ސަރުކާރުން ދޭ އެންމެހައި ތަކެތީގެ މިއްޔަތު ފާއިދާ އިސްތިޤްރާރު ލިބުން. އެހެންވީމާ، ބިމެއް އަދި ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް އެ ދައުލަތަކަށް ނުވާނެ. އަދި މިހެންކަމުން ބިޔަކަމެއްވެސް ދައުލަތަކަށް ނުވާނެ. އެމީހުންނަށް އަމިއްލަ އިސްތިގްލާލު އަމިއްލަ ވިޔަފާރިއެއް އެބައޮންނަންޖެހޭ. އަދި އެހެނިހެން ކަންކަމާ ދައުލަތުގެ ކަންތައް ހިންގުމުގެ އެންމެހައި ބަދަލުތަކެއްވެސް އޮންނަންޖެހޭނެ. ފިޔަވަޅުގެ ނިޒާމެއް އެބަ އޮންނަންޖެހޭ. އަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމެއް އޮންނަންޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ ކަންތައް ނިންމާން ގޮތްތަކެއް އޮންނަންޖެހޭ. މިހުރި އެއްޗެއް އެކުލެވިގެން ދައުލަތްތަކެއް މިއަދުން. އެހެންވީމާ، ދައުލަތާ އެކީ ޤާނޫނީ ގޮތުގައި މީހުންނަކީވެސް. އެހެންވީމާ، މި ތަފާތުތަކު އަޅުގަނޑު މިހުރިހާ ކަމެއް. މިކަމާއިމެދު ވަރަށް ބޮޑަށް ފިކުރުކުރީ. އަދި ނުރައްކާ ބައްދަލުވުމުގައިވެސް ތަފާތު ޒިންމާތައް ހިފެހެއްޓުން ވަކިކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުއްމީދު ކުރަނީ މިހުރިހާކަމެއް ތާއީދު ދިރިއުޅުންތަކުގެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ތަޢުލީމުދީން ދައުލަތުގެ ފަރާ ބައިއެއް ތަފާތުވެ ނަމަކަށްވާކަން. އެކަމަކު ތަޢުލީމުއަސާސީގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތް ދައުލަތަކާ ދައުލަތަކަށް ކުރެއްވުން އާންމު ދިވެހިންނަށް ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުން ދައުލަތެއްގެ އޮންނަންޖެހޭ ކަމަށް ތަޢުލީމުދިނުމީ މިތަފާތު އަޅުގަނޑު ހުރަހަކީ. ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިބްރާހީމް މުންބަރު ފުރުސަތު އަރުވަން. ތިޔަދެންނެވީ އުމުރުބަރު އިބްރާހީމް މުންބަރު އަބްދުލް ސަމީރު.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތި. އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަޙްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޑޮކްޓަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ދެންމެ ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް
އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އަދުނާން ހަލީމް 2 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުވާ އިސްލާހު
ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަވެރިކަމާއި
އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުން މިލްކު އަތުން ލިބި ކާށީއިރު ކޮންމެހެން މިބާބުގެ ތެރޭގައި
ހުންނަންޖެހޭނެ ބައެއް ކަންތައްތައް އުނިވެގެންދާކަން އަޅުގަނޑުވެސް
ޤަބޫލު◌ކުރަން. އާދެ، ދާދި ދެންމެއަކު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި ކޮޅުމަދުލުގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން
ދައުލަތަކީ ކޮބައިކަން ބުނެދޭ ފަދައިން ސަރުކާރަކީ ކޮބައިކަންވެސް
މިޤާނޫނުގައި ބުނެދޭން އެބަޖެހޭ. އެއީ ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ތަކުރާރުވެގެން
އަންނަ މާއްދާތަކުގައި ސަރުކާރު ސަރުކާރު ސަރުކާރު މިހެން ކިޔައިގެން
އެބަވާހަކަދެކެވޭ. އެހެންވީމަ، ސަރުކާރަކީ ކޮބައިކަން މިޤާނޫނުއަސާސީ
ބޭނުންކުރާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށްވެސް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގޭފަދައި
އޮންނަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބޭނުންކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް ސަރުކާރަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްފައި
އެބައޮތް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ
މާއްދާގެ ފަހަތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުމާއިގުޅޭ ފަހަތަށް ހުރި މާއްދާތަކަށް
ތަރުތީބުދެވުން މިޖެހުނީ. އަޅުގަނޑު މިހުރިހާކަމަކީ. ހާދި ދެންމެއަކުވެސް
މިގޮތަށް މިހުރިހާގޮތަކަށް. އެއީ ކޮންމެ ބަދަލުކުރަންވެސް ހިންގަންޖެހޭ
އަންނަނީ ހަމަ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަކަށް ވާތީ. އާދެ، އެހެންވީމަ،
މިދާނީ 2، 3. މިއީ 3 ކަމުގައިވެސް ނުވަތަ އެއީ 3 ކަމުގައިވެސް

އެކަށީގެންވާ. އަދި، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި ހުރި އިސްލާހަކީ ދިވެހި ސަރުކާރު. 4 ދިވެހި ސަރުކާރަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރުތައް ހިނގާ ފަރާތްތަކެވެ. ވަރަށް ކުރުކޮށް ވަރަށް ސާދާކޮށް މިހާރު ބޭނުންކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް ބުނެދީފައި އޮތްގޮތުގެމަތީން ދިވެހި ސަރުކާރަކީ ކެބިނެޓަށް މި ބުނެދެވުނީ. އަދި، މިފަދަ◌ އިބާރާތެއް މިފަދަ މާއްދާއެއް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތެ◌ރޭގައި ވަކިން ހުށަހެޅުމެއްގައި ދައުލަތާއި މިދައުލަތުގެ އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި މިދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންގެ ވެރިކަމަށްޓާ ބާބުގައި މިމާއްދާ ކާނޫނުގެން އެންނަންޖެހޭނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލު◌ކުރެވޭތީވެ އަޅުގަނޑު މިބައި މިގެނައީ. އަދި، މިމާއްދާ ގެނައުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުރަސްމީގައި ވަރަށް ދިގުކޮށް ބަހުސްކުރެވުނު. ދެންމެއަކު ކުޅުދުއްފުށީ މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން ތަފާތު ފިކުރީތަފާތުތަކެއް މެންބަރުންނާއި އެކީގައި ވަރަށް އެކުވެރިކަމާއިއެކީގައި ވާހަކަދެއްކެވުން. މިމާއްދާ އިބާރާތްކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް އަޅުގަނޑާއި އެކުގައި ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖެކްޖަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވަރަށް ބޮޑަށް އެހީތެރިވެ ދެއްވާފައިވޭ. ހަމައެހެންމެ މިމާއްދާއަށް ތާއީދުކުރުމުގައި ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރިން އަހުމަދު ސަލީމުގެ އެހީތެރިކަން ލިބިފައިވޭ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މިބޫލުވުނުގެ އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަންލިބި އަދި އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެވެސް ތާއީދުކުރައްވައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިބާބުގައި މިމާއްދާ ބާއްވަން ވޯޓު ދެއްވާނެކަމުގައި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދި، ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ސަލީމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ ހުށަހެޅިގެން އެދިޔަ ހުވަދުއަތޮޅު

އަޙްމަދު ސަލީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަދުނާން ހަލީމް އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑު ކުޑަ އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލަން. ދެންމެ އަޚު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމުގައިވެސް 2 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރަން. ދެން އަނެއްކާ މިވެސް މި ޖަދުވަލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުމަށް. އެއީ މާއްދާއެއް މި ދެއްކެވީވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިދަބަރަހަވެސް ތާއީދުކުރައްވާފައި ކަރިނގްއްޓާ އެކަން ދެކެވޭގައި ދަންނަވަނީ.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެދުނު ހުށަހެޅުމަކީވެސް ދެކެމެވެ. އެކަމަކީ ދިމާއި ދޮގެއްނޫން. އަންނާން އެއްކަލޭ ދިމާއި ސަރުކާރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ އެ ދު ހުށަހެޅުމެއްވެސް ތަފާތު ދީ ހުށަހެޅުން ކަމުގައި ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް ހަލީމު 3 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުވާ އިޞްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޤާސިމް ހަލީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިބިލުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙުގެ ބުނެވިގައި މިހުންނަނީ ހަމައެކަނި ދީން ބަދަލުވެ ޖަދުވަލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް. ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ޖަދުވަލުގެ ފުރަތަމަ ޖުމްލައިގައި މިވާ ސަރަޙައްދު ޖެހިފައި ކުރުމުގައި، ސަރަޙައްދު ކަނޑައެޅުމުގައި ވާ ޖުމްލައިގައި އަޅުގަނޑު ގެންނަ އިޞްލާހެއް. އެއީ އިޞްލާހު ދަންނަވާލާނަން. ދަންނަވާލާފައި ދެން ސަރަޙައްދުކަމުގެ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. 3 ވަނަ މާއްދާ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދަކީ ގޯއްޗުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދަމާލާފައި ރާއްޖޭގެ އާލާ ފުރާޅޭ ބޭސް ލައިންތަކުގެ ތެރޭގައިވާ ބިމާއި، ޖަހައްލުއި، ފެންގަނޑުގެ ތަކާއި،

ފެންގަނޑުތަކުގެ އަޑީގައިވާ ބިމާއި، ކަނޑާއި، ކަނޑުއަޑީގެ ފަރުބަދަތަކާއި، މިބުނެވިދިޔަ ބާސް ތައިންތަކުން ފުރިގެން ބޮޑުގައިވާ ރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުގެ ކަނޑާއި މިކަނޑުތަކުގެ އަޑީގައިވާ ބިމާއި، މިބިމުގެ އަޑީގައިވާ ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތަކާއި، ކަނޑު އަޑީގެ ފަރުބަދަތަކާއި، ކަނޑުތަކާ ގުޅިފައިވާ ޖައްވެވެ. މިއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހެވެ. މިއިސްލާހުގައިވާ މައިގަނޑު ތިން ބަދަލަކީ، ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ސައިންޓިފިކް ބޭސިސްއަކަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި މިއޮތީ، އެއީ ބިމާއި، ކަނޑާއި، ޖައްވާ، މިބިން ލާބަހަދު ގެނައިރު، ބިމުގައިވާ މިނު ފުރާއި، ފެންގަނޑުތަކާއި ނުހިމެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަހައްދު ޑިކްލެއަރ ކުރާއިރު، އެއީ ފެންގަނޑުތަކަށް ހިމެނެން ޖެހެން ކަމަށް އަދި ފެންގަނޑުގެ އަޑީގައިވާ ބިމާ. އެއީ އެފެންގަނޑުތަކުގެވެސް، އެއްވެސް ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ. ހަމައެއާއެކީގައި އޭގެ އަޑީގައިވާ ބިމަކީވެސް ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތަކެވެ. އަޅުގަނޑު މިއިސްލާހު ގެނައުމުގައި ބަލާލީން ބައެއް އެހެން ޤާނޫނުއަސާސީތަކުގައި ލިޔެފައި ހުންނަގޮތް. މިގޮތުން ހަމަ ހުރި، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކުޑަ ޖަޒީރާ ޤައުމެއް ކަނޑުގައިވިޔަސް ދާދިނަ ފެންގަނޑުތަކުގެ ނިސްބަތުގައި ވިއަސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް ކޮޅުތަކުގައި ހަމަ ހުންނަނީ މިކަން ފެން. އެހެންވީމާ، މިގޮތުން ބިމާއި، ކަނޑާ، މިގޮތަށް އަޅުވާ އެއެއް ނުހިމެނޭނެ، ފުރަތަމަ ވަކިހަރު ހުންނަ ކަންތައްތަކެއް◌. އެހެންވީމާ، ސައިންޓިފިކް ކޮމިޝަން މި ވަކިން ކަނޑައަޅަން ޖެހުނުކަމަށް ފެންނަނީ ޖަހާފައި އެއީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މާބޮޑު ކުރިމަތިވާ ނޯޓް ކަމަށްވިއަސް އަޅުގަނޑުމެންގެވެސް ފެންގަނޑުބައެއް ހުރި. އެ◌ންމެ ފެންގަނޑުތަކާއި، ފެންގަނޑުތަކުގައިވާ ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް އަދި އަޑީގައިވާ ބިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެންޖެހޭނެ. އެހެންނުވުންނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ޖުރިސްޑިކްޝަން، އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހަ◌އްދު ކަނޑައަޅާއިރު، ވަރަށް ބޮޑު ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަހައްދު ތެރޭގައި ހިމެނޭނެކަން ބަޔާން

ނުކުރުވި ޑިމޮކްރަސީގައި ބޭނުން. ދެން ހަމަޔަށާއި އެކުގައި އަޅުގަނޑު ކުރިންވެސް ދަންނަވާފައިވާން ވަރަށް ގިނަ ޤާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ ބިލް، އެހެން ބޭނުންތަކާ އެއާއެކުގައި

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިނަށް، ވާހަކަފުޅުދެއްކެވީތީ އަދި ޝުކުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އިލްތިމާސްކުރަން ކަމުގެ އިސްތިސްނާ އެބަހުރި.

ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޚްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހިތަށް ވިސްނޭ ފުށްއަރާ ބައެއް ކަންކަމުގެ ވާހަކަދެއްކެވުން: ބައްލަވައިލުން ކަންތައްތަކެއް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަފުޅުތައް ފުރިހަމަ މި ބިލު މިހާރު ވަރަށް ކުރީން ފަރާތްތަކަށް ބަރާބަރަށް. އެހެންމެ ދާއިރާތައް، ކަނޑައެޅޭ ބިލް ދަށުން ކަނޑައެޅޭގޮތާ ދެކޮށްދީފައެވެ. އިސްތިރީ ބަޔަކު ދަރިންނާއި ކުޑަކުދިން، ދައުލަތް ހުރިހާކަމެއް. އެއީ ހަމަ ބާރުތަކުގެ ކަމެއް ބޭނުމުގެ ފުރިހަމަކުރުމުގައިވެސް ހަމަ ދާއިރާ ކަނޑައެޅިގެން ފައި ޚިދުމަތް ފުރަޞަތު ހަމަ ދާއިރާ ރައްޔިތުންގެ ބަދަލު. ކަނޑައެޅޭ ބިލުގެ ތަރުތީބު އެއީއެއް ނުލިބޭ. އެހެންނަމަ، އެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަޙައްދު ގާއިމުކުރުމަށް އަންނަ މާއްދާގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކުރިއެރުވުމަށް ފަރުމާ އަޅުގަނޑު ޝަރީޢަތްގައި މިއުޅޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ދާއިރާތަކާ ދިމާ ފަރުމާކޮށް ބަޔަކު ޑިވިޝަނަލް ބަރަބޮޑު ހޯދޭނީ ސަރަޙައްދު ޤައުމުގެ ތަރައްޤީގެ ޒުވާނުން ހިއްސާކުރަނީ. މިއީއެއް އަޅުގަނޑު ރަށުރަށުގެ މުއައްސަސާ ބާރުގަދަ ސަރަޙައްދު އެއް ކަށަވަރު އަޅުގަނޑުމެން ހޯދުމަށް ތަރުތީބު ހަމަ ސަރަޙައްދު ޤައުމުގެ އަދަބުއްދޫއި ބާރުއަޅާ ފަރުމާކޮށް ފަރާތްތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް ފަރާތެއް އަށް ހިމެނޭގޮތަށް މިއުޅޭ. މި އަޅުގަނޑު ރަށުރަށާ އިސްލާމީ. މިގޮތް އިޖްތިމާއީ ޒަމާނުގެ ރަށުރަށާ 2 ވަނަ، ހަމަ މިގާނޫނާ ދެރަ ޖަމާލުވެއްޖެ. މިޖަމާއަތުގައި

މިބުނާ ވާހަކަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނުވާނީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ މަދުވެގެން ތިންބައިކުޅަ ދެބައި އަޣުލަބިއްޔަތު ހާސިލްވާ ޤާނޫނަކުންނެވެ. އަދުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާނީ މި ސަރަހައްދަށް ބަދަލު ގެނައުން، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް އިނގޭތޯ. ސަރަހައްދަށް ބަދަލު ގެނައުމަކީ ހަމަ އަސާސީގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މެދުގައިވެސް މަޝްވަރާވެސް ކުރެވެންޖެހޭނެ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ތަފްސީލީ މަޝްވަރާތަކެއް ކުރެވެންޖެހޭނެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާ ސަރަހައްދަށް ގެންނަ ބަދަލެއް އާއްމު ބައި ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހު ކުރުމުގެ ބާބުން ގެނައުން. ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހު ކުރުމުގެ ބާބުގައި އޮވޭ މާއްދާއެއް، ކަނޑައެޅިގެން އަސާސީ ހައްޤުތަކާބެހޭ މާއްދާތަކާ، އިތުރުން އިސްތިސްނާކޮށްގެން ކޮންމެހެން ހިފެހެއްޓެންޖެހޭ އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ކަޑަ މާއްދާތައް އިސްލާހުކުރުން ވަކި އަޣުލަބިއްޔަތަކުން ފާސްކުރަންޖެހޭނީ ބަދަލުގެނެވޭނީ ވާހަކައެއް އަންނަން އުދާއެއްގައި. އެހެންވީމާ، މިއީވެސް ހަމަ އެޖެންޑާގައި އަދުގަނޑުން ބަދަލުވެގެން ކުރާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދަށް ގެންނަ ބަދަލެއް ގެނައުމަކީ. އެހެންވީމާ، މިބައި އެ ބާބުގައި ހިމެނުމަށް އަދުގަނޑު އެ ބާބުގެ އިސްލާހަށް ހުށަހަޅާފައިވަން. އެހެރަކުރާއިރުގައި މިބާބުގައި އިންނަ މިޖުމްލަ އުނިކުރުމަށް. މި ޖުމްލަ އުނިކުރުމަށް އަދުގަނޑު މިދަނޑުން އުނިކުރަން ހުށަހަޅާ ދުވަސް ސަބަބެއްވެސް އެބައޮތް. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދަ◌ށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ތެރޭގައި ހަމަ ބައެއް ބޮޑުވެގެން ހިސާބުކޮށްވެގެންމެދާ، ފަހަރުދާއްވާ މެދުގައި މިދުވަސް ޖުޑިހަލައިގެން ޕިންހިއްޔައިގެން، މި ގެންދާ މަސްއަލަތަކާ ސަރަހައްދަށް ބަދަލުގެނައުން. އެހެންވީމާ، މިގޮތުގައި، މި ދާއިރާގެ ތެރޭގައި މިކަންވެސް ހިމެނޭކަމަށް ފެނޭ އަދުގަނޑަށް. އެހެންވީމާ، މިތަނުން މިފަހަރުވެސް އެ ސަރަހައްދަށް ބަދަލު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތުކޮޅަކަށް އިނގޭތޯ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު
ޔާމީން ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ނިންމާލަމުން ދަންނަވާލާނީ މިއީ މަޖިލީހުގެ ދެ އިސްލާހަކީ. އެހެންވީމަ، މީގައި މި ސަރަހައްދުގައި ނުހިމެނޭ ބައެއް މާބަރަށްދުލު ހިމެނުމާއި ހަމަ އެއާއި ސަރަހައްދަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ބައި ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގެ އެންމެ މުހިންމު ބައިތަކަށް ފުރުގެ◌ އިސްލާހަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. މުލަކަތޮޅު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނީސާ އަހްމަދު.

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަނީސާ
އަހްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތިންވަނަ މާއްދާއަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާމީން ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސްނުއްސުޢޫދު ފޯމުގައިވާ އިސްލާހު، ކަރުދާސް ނަންބަރު 12 ހުށަހަޅުއްވާދިނުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު
ޙުސްނުއްސުޢޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު 4 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި އައު މާއްދާއެއް މިހުށަހަޅަނީ. ދެން ހުރި މާއްދާތައް އަލުން ތަރުތީބުކުރަން. 4- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދު ބެހިފައިވަނީ މިޤާނޫނުއަސާސީ ތަސްދީޤުކުރާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތް އަތޮޅުތަކުގެ ގޮތުގައި ބަލާ 20 އަތޮޅާއި މާލެއާއިއެކު ޖުމްލަ 21 އިދާރީ ދާއިރާއަކަށެވެ. އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ ތަފްސީލު މިޤާނޫނުއަސާސީގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި އެވަނީއެވެ. މި 21 އިދާރީ ދާއިރާ ހިންގުމަށް ފަސޭހަކުރުމުގެގޮތުން މިއިން ކޮންމެ

ދާއިރާއެއްގެ ތެރޭގައި ވޯޓުނުން ކަނޑައަޅާ އިތުރު ދާއިރާތައް އުފެއްދިދާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ކޮޅުމަޑުލުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ފުރުސަތުއަރުވަން.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސޭނުއްސަވުދު ދީދީގެ ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާމީން ރަޝީދު 4 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅުއްވާ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވަން ފުރުސަތުއަރުވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޔާމީން ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިއިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއެކު ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހަންމަދު ވަހީދު ޙަސަން އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު، މި ދެބޭފުޅުންވެސް އެބަހުއްޓަވާ މިގައި ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުމުގައި ވާހަކަފުޅުދެއްކެވިފައި އެކު ހުށަހެޅުއްވުމަކަށްވާތީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހަންމަދު ވަހީދު ޙަސަން ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހަޅުއްވާ.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުހަންމަދު ވަހީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަނބުރާ ގެންނަން.

ރިއާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝުކޫރު، ވަޑައިގެން ނޫނޭ. އެހެންވީމާ، އަނބުރާ ގެންދަވަން އިސްލާހުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ބަލައިގަންނަން. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ދ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ރިޔާޟް ފާހަގަކޮށްލެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިސްލާހު ހުށަހަޅާ، އެ އިސްލާހުގައި ވިސްނަވަނީ ބޭފުޅުން ހުށަހަޅާލަވަން ސޮއިކޮށްފައި މީހުންނަށް. އަޅުގަނޑު ދެބޭފުޅަކަސް އެހެން އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުންގެ އިޖުނަރާއްޔާގައިކަމަށް އަނބުރާ ގެންދަވަނީ. ތަފްސީލުތަކެއް އެހެން ހުރިހާ ބޭފުޅުން ކައިރިގައި އެއްސުވާލަ ފާހަގަކޮށް ވަގުތު ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ ހަމަ ސަމާލުކަމަށް ގެނައީ.

ރިއާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން: އާދެ، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއްކަމަށް ބަލައިގަނެވޭކަށްނެތް އިނގޭތޯ. އާދެ، އަހްމަދު މުޙަންމަދު ޏ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 4 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހު ބަލައިގަތުމަށް ފުރުސަތުއަރުވަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނޫނޭ. ދ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަލައިގަނެ ވޯޓަށް 4 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅި އިސްލާހު ބަލައިގަތުމަށް ފުރުސަތުއަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އައްބާސް އިބްރާހީމް: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލައި އޭތި އިސްލާހު މާދޭ ފާހަގަކުރަމުންދަނީ އަނބުރާ ގެންނަނީ. ސަބަބަކީ މި ހުށަހެޅުމުގައި

ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުރި އެހެން އިސްލާހުތަކަން ބަލާއިރު އަޅުގަނޑު މިހުށަހެޅި އިސްލާހު ހަމަ އެބަހުރި ވަކިވަކިން އެހެންބޭފުޅުން ގެންނަވާފައި. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު މިއިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހަނިމާދޫ މުޙަންމަދު ޏ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަޑައިގެން ނުވޭ. އާދެ، ޏ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ދަންނަވައިލަނީ އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުން، މިގައިވާ އެބައްޔަ ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި، ހަމަ ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ގެންދަވާގޮތަށް.

ގާދިއްފުށީ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަނީ އިނގޭތޯ.

ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ސަލީމް 5 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނުވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން ވޯޓަށް އަހާލަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙަންމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، 5 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހެއް ހުށަހެޅީ. މިއިސްލާހަކީ ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި މަޝްވަރާކުރެވި މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާކިރު އަދި ދިގުރަންމަދީ އުތުރުބިރު މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމާއިއެކު ހެދިފަ އެއްގޮތުގައިވާ އިސްލާހެއް. 5 ވަނަ މާއްދާގައި މިހާރު މިއޮންނަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ހެދުމުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. މިބާބުގައި އެކިއެކި މާއްދާތައް ލިޔެފައި އޮތުމަށް "އެންމެހާ" ކަމާ ބަހެއް ހަމައެކަނި މިއޮންނަނީ އެއްބާރަކަށް. ދެން އޮންނަ އަނެއް ދެބާރުގެ ކުރިން އެއްވެސް ބާރެއްގައި މި "އެންމެހާ" އެއް ނުވޭ. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެން ލިޔެފައިވާ ލިޔަންޖެހޭނީ ވަރަށް ރިވެތިކޮށް ތަރުތީބުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުގެ ގޮތުގައި ގެންނަން ބޭނުންވަނީ

މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާން ވެގެންވާ ގޮތުގެ މަތީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށްވުރެ ލިބިގެންވަނީ ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު. އެހެންވީމަ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރީ. އަދި މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރިއިރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތީންކަމަށް 6 ވަނަ މާއްދާގައި ލިޔެފައި، ދެން ހުރި އަނެއް ދެބާރުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތީންކަމަށްނޫން މިއޮންނަނީއެވެ. އެހެންވީމަ، މި އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އަމުން ލިޔުން ދުސްތޫރާއިރު ވީފަހު ރަނގަޅަށް ޖަހައިނަތަން އެކަންކަންކުރުމަށްޓަކައި މި އިންތިޚާބު ހުރަހެއް. އަޅުގަނޑު އެއްކުލަވާލުމާ މި ގެންދެވުނު އިންތިޚާބު އަރާ ބާރުތަކުގެ ވާހަކަ ބޭނުންވުމުގައި އެބަހިމެނޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ނުހެއް ދަންނަވާނަން، އާދޭސް ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވާނަން އިންތިޚާބު ބާރުތަކުގެ ތަނުގައިވާތީ. އަޅުގަނޑު މިމަސައްކަތް ކޮށްދީފައި މިހާރު. ބާރުތަކުގެ މަސައްކަތް އަދި އެހެން ފަހަރެއްގެ ކަމެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ސަލީމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނުވޭ. ދެން އެހެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން. އއ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަޖީދު އިބްރާހީމް.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަޖީދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދައްކަވައިފި: ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ގއ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަދްނާން ޢަރީފް.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްނާން ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިދިޔަ ބުރާސްފަތި ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަވާއިދަށް މާއްދާއަކީ ފާސްކުރި ގަރާރުގެ ބާބު. ހަމަ އެއްމާއްދާއެއް މިއޮންނަނީ. އެއްވާހަކައެއް މިއޮންނަނީ. މިތަނުގައި ފަހައިގަންނައިރު ބެލެނިވެރިއަކީ ކޮންނަ އެއްޗެއް ފަހަތުގައި އެބައޮތް. ކޮގައި ކޮބާ އިޞްލާޙް އެކޮޅު ފާސްވެފައި މިހާރު. އެ އިޞްލާޙުގައި ކޮންނަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފާސްކުރެވޭ ޤާނޫނުތަކާއި ބެހޭ ހިދުމަތްތަކެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. އެހެންވީމަ، މި އިޞްލާޙް ފާސްކުރެވޭ ބާރުގެ ދަށުގައި ކޮންމެ ކަމެއްގައި ކޮށްފައި ކޮންނަންވާނީ. އެހެންވީމަ، މިދާއިރު ފުރުޞަތުގައި ކޮށްފައިވާ ގާނޫނުތަކުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އެކަން އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލާފައި އެގޮތަށް ފާސްކުރެވިފައި ކޮމިޓީތަކަށް ފޮނުވާނެ މިއަދު ވޯޓަށް ނުހުށަހަޅާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހު) އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާރިފް އާޒިމާ ޝުކޫރު 5 ވަނަ މާއްދާއަށް ޖަހާފައި އިސްލާހު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޒީރެއް ނޫން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހު) އާދެ، ހހ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވޯޓު އެބަޖެހޭ މިހާރުގެ ފުރުޞަތުގައި ބައިވެރިވެވޭގޮތަށް. އެހެންވީމަ، ފުރުސަތު އަރުވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންފުޅުއްޔާ އެފުރުސަތު.

ހއ.ގ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާރިފް އާޒިމާ ޝުކޫރު 5 ވަނަ މާއްދާއަށް

ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން ފުރުސަތު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އާދެ، ޅ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ތިބެންގަވަނީ 10:30 ވީމަ ދެއްމޭ. އާދެ، އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ހުސްވަގުތުކޮޅު އަރުވަން. އާދެ، 11 ޖަހާއިރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހުގާ ހާޒިރުވެ ވަޑައިގެންދެއްވުން އެދި އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން.

[އިންޓަވަލް 10.30 ން 11.00 ށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ގޮނޑިތަކުގައި އިށީނދެވަޑައިގެންދެއްވުން އެދެން. މިހާތަނަށް 63 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެންދެއްވައިފި. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން މިއަދު، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް އާޒިޒް، 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

މާލޭ މެންބަރު އަބްދުލް އާޒިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މަސައްކަތް އަވަސްކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންދާނަން ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހަންމަދު އަސްލަމް، 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުސަތު އަރުވަން.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު މުހަންމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ، މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެ މަތިން ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުތައް ލިބިގެންވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް. މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިވާގޮތުން، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އެކަނިކަމުގައި ބަޔާންވެފައި މިއޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑުވެސް ގެނައުމަށް ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރަކީ އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްކޮޅަށް ކެބިނެޓަށް

ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުއްވެސް ލިބިގެން ވާންޖެހޭން ބާރުއެޅުމުގައި. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާދާރުވުމަށް އަންނަންޖެހޭން. ހަމަ އެހެންވެ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކޮށްލަދޭން އެންމެ މުހިއްމު ނުވަތަ އެންމެ މަޤާމުގެ ނަން ބަޔާންކޮށް މުޅި ޖުމްލަ ބާރު އަންނަނީ އެފަރާތަކުނަކަށް ބަޔާންކުރާ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށް ނުކުރެވޭ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދު އިސްރާފީލް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ހިންގާކަން ދާއިރާއަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވެސް އެންމެހާ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މުއްސަނދިކަމާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް. އެހެންކަމުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރާއްޖޭގައި މިހާރުވެސް، އެއީ ހަމަ ޖަމާލުއްސުރު މިއަދާ ރައްޔިތުންނަށް އެމްޖީއަށް އޮތީ. އެއީ ރައްޔިތުން ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ވަޒީރުންގެ މަޖިލިހަށް. އެހެންކަމުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސް މިގޮތަށް ހިމެނޭގޮތަށް މިއާއިއެ ބާރުތަކުގެ އަދި ބަހުސްތަކާއި ކުރިއަށް އަޅުގަނޑު ފެންނާތީވެ މިއަށް ހުށަހެޅީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ދީދީ. ބާއްދުކުރެއްވި އިބްރާހީމް މުސްތަފާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވަން. ހުވަދުއަތޮޅު ހުޅުދޫގެ އިބްރާހީމް މުސްތަފާ އެދުނާން ކަލޭގެ.

ހުވަދުއަތޮޅު ހުޅުދޫގެ މުސްތަފާ ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ރައީސް. އައްޑުއަތޮޅުގެ އިބްރާހީމް މުސްތަފާ

އެދުނާން ކަލޭގެ ވާހަކަދެއްކެވުން: މުޙައްމަދު އަސްލަމް ހުރިހާ ރައްޔިތުން ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ބާއްދުކުރަ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު އަލީ، ޒުވާނާއެވާދައިވާ އިސްލާހު، 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނު◌ބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 6 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލައި އޮތް އިސްލާހަކީ، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. މިގޮތަށް ހުށަހަޅަންޖެހުނީ، ޤާނޫނުގައި މިއޮތީ، މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިވާހަކަ ދެއްކެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވާހަކަ. ދެން އިސްލާހުކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތަޢުރީފުން ވާހަކަދައްކާއިރުވެސް ޤާނޫނުއަސާސީއެއްގެ ވާހަކަ އެބަ ގެންނަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަދި އެންމެ ރަނގަޅުގޮތަކަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެންދަނީ. ހަމަ އެގޮތަށް 7 ވަނަ މާއްދާވެސް އެއްގޮތަށް އެބަ ސުޕްރީމްކޯޓަށް. ޖަދުވަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް. މިގޮތުން ބޭނުންވީ ހަމަ ޖަދުވަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް، ދެން ޤަރާރުން އެއަށްނަގަ ބައި. އެ◌ހެންވީމާ، މިގޮތުން ބަލާއިރު، މިޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް މިހުންނަނީ އެކިއެކި ގޮތްގޮތަށް ހުށަހަޅާފައި. މިއީ އިނގޭތޯ ކަންތައްތައް ތަސްވީރުގެ އަސްލަށް ސިފަކުރި. މި އެއްޗެހި އެއްގޮތަކަށް އެއް ބަދަލުކަން ހުންނަނަމަ މިއިސްލާހުތަކާ އެއްޗެހި މިހެން ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، ވަގުތު ކުރުކޮށްލުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުގެ އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ގެންދިޔުމޯ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެހެންކޮށް ހިމިދާދުވީ. އާދެ، އެހެން ދެއްކޯ ގެންދިޔުމޯ ހިމިދާދުވީ.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނު◌ބުރީ މެންބަރު އާދެ.
މުޙަންމަދު ވަޙީދު އަލީ
ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަނީ: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއެކީގައި ހަމަ މިހާރުގުޅުއްވުމުގައި ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ނަޞީރުވެސް ވަނީ މި ގުޅުއްވާފައި. އެހެންވީމާ، ޢަބްދުﷲ ނަޞީރު ކުރިޔަށް.

ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ނަޞީރު ވާހަކަދައްކަވަނީ: އާދެ، 37 ވަނަ އިޖުތިމާޢު، ދުވަސްމަދު ވަރިދު ބަޖީ ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރާއި އަޅުގަނޑުވެސް ވަނީ މިއިޖުތިމާޢު ގުޅުއްވުމުގައި ބައިވެރިވެފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުވެސް އަނބުރާ ގުޅިފައިވާކަން ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަނީ: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމު، 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ޤާނޫނާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމު ވާހަކަދައްކަވަނީ: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހަކީ، ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އިސްލާހެއް. އެއީ މިހާރުގެ ޤާނޫނުގައި މިއޮންނަނީ، 6 ވަނަ މާއްދާގެ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގެ މަޖިލިސް ފެށިގެން ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މީގެ ކުރީގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް އަދި ވާހަކަތައް ދެއްކިއިރުވެސް 3 ބާބު ވަކިވެގެން އަންނައިރު، ކޮންމެ ބާރަކީވެސް އެއް ޖުމްލަގައި އެކަމަކާ ގުޅިގެން އެންމެ ފުރިހަމައަށް ބާރުތައް ލިބިގެން ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގައި މިވާހަކަ ދެކެވިފައި އޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި އެ އިސްލާހުކޮށްލާފައި އިން ބަދަލު، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަމުން މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޖިލިސް ފެށިގެން ހިންގުމުގެ އެންމެ ބާރުތަކާއި ލިބިގެންވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް. ހަމައެކަނި އެބައި. ހަމަ މިގޮތުން ޢަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާބުގައިވެސް

އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅީމު. ޢަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ހަވާލުކުރަނީ
އޮންނާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި އުފައްދަން
އެބާރު ލިބިގެންވާނެކަމަށް. އެހެން މިދެންނެވި ގޮތަށް އޮންނަންޖެހޭނެކަމަށް.
ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ މިގޮތަށް މިހުށަހަޅާލީ މި ތަޤްސީމުކުރުމުގެ ގޮތުން.
ދެން އިތުރަށް މި އެހެން ގަވާއިދުތަކުގައި ނަގަން ޖެހިއްޖެކަމަށްވާނަމަ
އަޅުގަނޑު އެގޮތަށްވެސް ހުރި ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން މިހުށަހެޅުން
ހުށަހަޅާލި ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު،
ކޮޅުމަޑުލުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދަށް އަޅުގަނޑު
ފުރުޞަތު އަރުވަން. ރިޔާޟް ރަޝީދު ވަޑައިގެން ނުވޭ. ތާއީދުކުރައްވާ
އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ރ.
އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު.

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޅުގަނޑު އެއިސްލާޙަށް ތާއީދުކުރަން.
އަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހު) ހުވަދުއަތޮޅު
އުތުރުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދުނާން ޙަލީމް 7 ވަނަ މާއްދާއަށް
ހުށަހަޅުއްވާ އިސްލާޙު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިމާއްދާއަށް އިސްލާޙެއް ހުށަހަޅައި
އަދުނާން ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މިއަދު، މީގެކުރިން އަޅުގަނޑު އަތަށް ލިބިފައި ހުރި މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ
ޢަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ޗެޕްޓަރ ޖުޑީޝަލްކޮމިޝަނުގައި
އެޗެޕްޓަރގެ ފުރަތަމަ މާއްދާގައި ޢަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރަކީ
ކޯބައިކަން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް އިބާރާތެވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅުއްވާ ގޮތުގައި
އަދި މީގެ ކުރިން އިންޑިއާގެ ކުރިންވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިހެން
މިސާލަކަށް، ދައުލަތާއި، އަމިއްލަ ފަރާތާއި، ރައްޔިތުން، މިސާލަކަށް

މިދެންނެވީ އެއްކޮށް ފަހުމުން އެބަ ތަފްޞީލުވެގެން އާދޭ. އެގޮތުން ވެރިކަން
ނަޙުވުގެ ބާބު، ޞަރުފު ގަވާއިދުގެ ބާބު، އަދި އަދަބު އިސްލާމީ
ޝަރީޢަތުގެ ބާބު، މިބާބުތަކުގެ ވާހަކަ ފަހުން ދެކެވޭނެއެވެ، އެބާބުތަކުގެ
ވާހަކަ ފަހަރެއްގަނޑަ މާއްދާގައި މިލިއްޔާއި މިއީންނަސް ހަމަ މިތާނގައިވެސް
އޮންނަ ވާހަކަ. މި ދެ އިބާރާތް ތަފާތުކޮށް އޮތީ. އަދުގަނޑެއް ލިބޭފައި
އޮތް ޖެހޭގޮތުގައި އޮތީ، އަރަބި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބާބު
ލިބޭނެކަން ދީވެހިރާއްޖޭ ކާބަތަކަށް. މިއަދުވެސް ތަފްސީލުކޮށް ހަމަ އަރަބި
އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބާބުގެތެރޭގައި ބަޔަކުއަތުގައި އޮންނަ އިބާރާތް
ބާއްވަމުންދަވައި އަދުގަނޑު އިސްލާމު ހުރަހެއް. އަދުގަނޑު ހުރަހަކާފައި
އިން އިސްލާމަކީ، އަރަބި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބާބު 7.
ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަރަބި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބާބު ލިބޭނެކަން
ސޮފްޓީމް ކާބަރާއި ހައިކާބަރާއި ތައްޔިބުންގެ މަޖިލީހުން އުފައްދާ ދަށު
ކާބަތަކަށް. އާދޭ، މިއަދު ހިމާޔަތްއާލިގައި ފާހަގަކޮށްލަފަސްޖެހުނީ، އަރަބި
އިސްލާމީގެ ބާބަށް އިސްލާމްދަތް ހުރަހެއް ވާހަކަ ދެކެވި ލިބަން
އެހެންއިރު، މިވާއްދާ އޮތީ ފާސްކުރެވި. މިވާއްދާ ފާސްކުރެވި އޮތީ،
ސަރަޙައްދެއް އޮފީސްތަކުން އަދުގަނޑުވެންނަށް އެބަ އެނގޭ. އެއީ މިހާރު
ބާރުންވެސް ސޮފްޓީމް ކާބުގެ ވާހަކަ އޮންނާނަކަށް ނޫން، ހައި ކާބުގެ
ވާހަކަ އޮންނާނަކަށްވެސް ނޫން، ދަށު ކާބަތަކެއްގެ ވާހަކަ އޮންނާނަކަށްވެސް
ނޫން. މިހާރު ބާރުންވެސް އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރުގެ ނަން އެވާ އޮންނަން.
އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރުގެ މަޤާމުގެ ނަން އޮންނަން ބާރުންވެސް. އެ ގޮތަ
ބާރުގެންނަން ބަދަލުވަމުއިގެންނަވާލާތް މިހާރު. އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރުގެ މަޤާމު
އެއީ، އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު އެއީ އަރަބި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުކާ އެންމެ
ބާރުގަދަ މިހާރަކަން ހަދާފައި ތަރިސޮޅިޖުމްހޫރިއްޔާ އަދާލަތުކާ މިހާރު
އެމަޤާމުގައި ހުންނާނީ. އެހެން މިހާރު ބުނަން ބާރުންވެގެން މިއުޅެނީ.
އެކަމަކު އަދުގަނޑުމެން އެބަ ކިޔަން މި އޮންނާނީ ވަކިކުރިވެފައެ. ދަން
ދަށުކޯޓުއެއްގައި ޖަޒީރާ އެއީ ބާރު ވަކިކުރިވެފައި. އެއް ކޯޓުއަކަން
ތައިގެން އެއް މާޖެއްގައި މަސައްކަތް ކުރަންޖެ އެއް ހުރިހާއެއްގައި

ތިބެންޏާ ޝަރީޢަތާ އެކަށް ވާނުވާތީއް ނަމާ. އެހެންވިޔާ، މިކަހަލަ ވިސްނުމެއް މިހާރު މިހިރީ. އެހެންވިޔާ، މިފާއިތާ މިއަދުގެ ދުވަހު އަދުވަސްވެސް މިގޮތަށް މިފަހަރު. ކުރިން ބަދަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގައި މިފާއިތާ ހަމަ ޖަރީމާތަކުގެ އާއިލާއިން. އަދުވަސްވެސް ޤަބީލާތަކުގެ ދިފާއިކުރާއިރުގެ ޙައްޤު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު މިހާރުވެސް ހަމަ ސަލާމަތް މިހާރުވެސް ޤަބީލާތް ޝަރީޢަތް އެއްވެސް ގަވާއިދެއް ނެތިން. އަދުވަސްވެސް އެއްގަމުކަތްވެސް ވެރި މިހާރު ކަމެއް ބަލާކުރެވޭ އެކަނި ބަލާކުރާނެ ބުނާގަތް ކާނުތައްތަ ކުރުގެ ދުލުވަތް އެއްވެސް މިހާރު ބައްލަވާކަމެއް ނޫނެވެ. އަދުވަސްވެސް ހަމަޖެހިފައި އާއްމަ ކާފިރުންނަށްވެ ޝަރީޢަތް ޤަބީލާތުގެ ޙުކޫމާތް ދިވެހި ޤަބީލާތް ޤަވާއިދުތަކަން ކަމަށްވާ މިހާރު ހަމަޖެހިގެންނެވި. އެއީ ޤަބީލާތުގެ ޤަބީލާތް ހަމަޖެހިގެން އެއީ ޤަބީލާތުގެ ކަމަށް ހަމަޖެހިގެން. ޤަބީލާތުގެ ޤަބޫލުކުރެވިފައި ދަރާއިންސާނީ ހަމަޖެހުމެއް ކަމަށް ހަމަޖެހިގެން ބަދަލުނަށް އެބަ ޤަބޫލުކުރެވޭ ޤަބީލާތް ހަމަޖެހިގެން. އެދި ބަދަލުވެސް އެބަ ފުރިހަމަ ޤަބީލާތަކުގެ ޙުކޫމަތް ހަމަޖެހޭ މިހާރު ޤަބީލާތް ހަމަޖެހިގެން އެކަށް ފާއިދާގެ ބަދަލުވެސް ނިވިގެން. އެއީ ހަމަ ކަމެއްވެސް އެއްގަމުކަތް ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން ހަމަޖެހިގެން ނުވެސް އިތުރު އެބަދު ޤަބޫލުކުރަމުން ޤަބީލާތް ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން ނުވެސް އެކަށް ކަށަވަރު އެއްގަޑެއް ބަދަލުވެ.

އަދުވަސްވެސް ތަނުގަތް ގައިމުކުރެވޭ މިހާރު ޤަބީލާތަކުގެ ގުޅުމެއް. މިހާރުއަދި ގާނޫނުއަސާސީ ގެންގުޅޭ ޤަބީލާތުގެ ޝަރީޢަތް ހަމަޖެހިގެން ނުވެއެވެ. އެއީ ގާނޫނު ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން ނުވާގެން ހަމަޖެހިގެން މިހާރު ހަމަ ބަދަލުކުރުން ދަރި. ދުވަހަކު އެގާނޫނަކީ ގާނޫނީ ސިފަ ޖެހޭނެގޮތެއް ނެތް. އެހެންވިޔާ، މިކަހަލަ ކަށަވަރު މިހާރު ހަމަޖެހިގެން ކަށަވަރުކުރެވޭނެ ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން ބާރުވެރި ހަމަ ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން. އެހެންވެ ނިޔާ ބާރު. އެހެންމެ އެއިންވެސް އެހެން ދަނޑު ނިޔާ ބާރު. ޤަބީލާތުގެ ހަމަޖެހިގެން ނިޔާ ބަދަލު އެހެން ގަވާއިދުތަކުގެ

ނެތޭ މީގެ ބާރެއް. އެހެން ބޭނުންވެގެން މަސައްކަތް ކުރައްވާފައި ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއިން އޮތްކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި މިއީ އަދުލު އިންސާފު ގައިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ތަފްސީލު އޮންނަ އުސޫލު ރަނގަޅު ގޮތް. މިއަދު އިތުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވޯޓުދެއްވާނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ހީކުރަން. އަދި އައްޑުއަތޮޅު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ތާއީދު ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުމުގައިވެސް ވިދާޅުވެފައިން މިއަދުވެސް ލިބިގެންދާނެކަން އުންމީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. އައްޑުއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް.

އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މިބާބުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަދުނާން ހުސައިނުގެ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބ. އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް، މިބާބުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދައުލަތާއި، އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި، ރައްޔިތުން، މިބާބުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާފައިވާން. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ މިއަންނަނީ، 6. އަދުލު އިންސާފު ގައިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާނީ އުއްމަތަ ފަނޑިޔާރަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތު ކޯޓުތަކަށް. އާދެ، މިހުރިހާކަމުން ހުރިހާކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވިސްނާފައި އޮތީ، އެންމެފަހަރަކަ އަޅުގަނޑު ބަލާލީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެފަހުން މިފާސްކުރި ދީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ފާސްކޮށްފައި އޮންނަ ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި މިސިފަ

ފާސްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުން މައިގަނޑު އުސޫލު އިނގޭތޯ. މި އުސޫލުގައި މުޤައްނިނީ، ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި ބަދަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ހަމައެކަނި ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކަށް. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތާއެކު އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު ޢައްޔަންކުރާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ. އަދި ފަނޑިޔާރުންނާއި މެޖިސްޓްރޭޓުން ޢައްޔަންކުރާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ މިނިވަން ޖުޑިޝަލްސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޔާންކުރި އަޅުގަނޑުމެން ތަފްސީލުކުރަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން 3 ބާރު ވަކިކުރާފަދަ އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކަނީ. އެއްބާރުން އަނެއް ބާރަށް ނުފޫޒު ފޯރުވައިގެން ނުވާނެކަމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މިދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކަނީ އެއްބާރު އަނެއް ބާރުގެ މުސްތަޤިއްލުކަމުގެ ވާހަކަ. މިހެން ދައްކާއިރު، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ބާރަކާބެހޭގޮތުން ވާހަކަ ދައްކާއިރުވެސް އެބާރެއްގެ އިސް ވެރިޔަކު އެބަ ހުންނަވާ އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ އެންމެ އިސް ވެރިޔާއަކީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ޤާނޫނުތައް ހެދުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް ކަމުގައިވިޔަސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަމުރުތައް ހިންގުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގައި އެންމެ އިސް ދައުރެއް އަދާކުރާ ބޮޑުބަޔަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް. ހަމަ އެހެންމެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގައިވެސް އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރަކީ އަޅުގަނޑުމެން ނުދަންނަވަން އެއްވެސް ބާރެއްގައި ޝަރުޢީ ޙުކުމްތަކާގެ ތެރެއަށް ވަރަށް އާދޭ ގޮތް ދުވަސް ހާޖާ މިޒާޖުކަމުގައި ވުމެއް. އެހެންނަމަވެސް ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި އެންމެ ތަރުތީބުން، ވާހަކައަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިސްބަތް ޙުކުމްތައްވެސް ނޫނީ އެކަނިން ނުރަ ތަކާއި ނުކުރުމުގައި އިސްވެ އެކަމުގައި އުޅުއްވާ ބާރުވެރިކަން ވަނީ ގާނޫނާ އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިދަންނަވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަދަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކަށާއި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރަށް. މިދެންނެވި ސަބަބުތަކާއި

އަޅުގަނޑުގެ ހުރަހެޅުމުގައި ދެއްކުމަށް ފަސްޖެހޭތެރިގެ ވާހަކަ ގެންނެސް އުއްމީ. އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި އެއީ ސަފަރު ބުނެވޭތީގެ ތަރައްޤީ އުއްމަތަ ފަސްޖެހޭތެރިގެ އަމިއްލަ ރަށްތަކު ބޭނުންކުރުގެ އެއްވެސް ނިކަމެތި އަޅުގަނޑުގެ ނަމް. މިއީ މަޖިލީހަށް ބަލައިގަތުމަށް ދަތި ހުރަހެޅުމެއްކަމުގައި ވޯހަކަ ފަހުގެ މަރުކަޒާއްގައި އަޅުގަނޑު ނަގަންވެސް މިހިރީ ތެއްޓާރަށް އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން މިމަޖިލީހުގައި ދެކެވޭ ބަޔަށް ވާހަކަތަކުގައި، ދިރާސާކުރި ޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މުޤައްރިރުކޮށްވެސް ބަޔަށް ވާހަކަތައް ދެކެވުނު. އެވާހަކަތަކުގެ ތަރުގައި ބަޔަށް ފަހަރަށް ޖުމްހޫރިއްޔާތުގައި އިސްލާމީ ސަރީޢަތް ހިފާފު މާއްދާތަކެއް ގެއްލުނަސް ހުރި ވާހަކައާ މިބަވަތުގެ ފެހިކުރުނަތީ އެބަ އަޅުގަނޑުމެނާ ދިމާވަނ ބަޔުދަނޑު. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިބަނބަތީ ބާރުންކުރުގައި އިސްލާމީ ސަރީޢަތަށް ގެއްލުމެއް ހުރި ވާހަކަ ބޭއްބަތްވެސް ފެހިކުރުނުކަށްޖެހުނު އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. އެއީ ފޮނު ވަކަރު އަޅުގަނޑުމެން ފެހިކުރެވޭ ދިމަ އެއް ބާބު، އެއީ ބަޔަށްތަކާ މަޖިލީހުގެ ބާބުގައި. ބަޔަށްތަކާ މަޖިލީހުގެ ބާބުގޭ ކާނގާއެއްގެން އިސްލާމީ ސަރީޢަތާ ހިލާފު އެއްއެއްވެސް ޤާނޫނެއް ނުހެދޭނެކަމުގެ ވާހަކަ އެބަހުރި. އެއީ ވެއްޓޭއެއްކަމަށް ދިރާސާކުރި ޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދިރިނދުވަނަ މާއްދާ. އަސާސީގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ނުވަތަ އަސާސީ ޤާނޫނު ތިބެގެން. އެއް ކަރުދާސް ދައުލަތުގެ ތަރުގެ ޤާނޫނު، ހަމަ ގައިމުވެސް އެކަށީގެން ޚުރަމާތްތަކެއް ވީމަޓަށަ ބޭނުންކުރުމަކީ ގެނެސް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަ ޚިޔާނާތްތެރިކަމާ އެހެނިހެން އެބައޮތް. ދެން މި. އަޅުގަނޑު ދަސްކޮށް ގަސްބާރު ދިނުމާދ ދުނިޔޭގެ ސިޔާސީގެ ވާހަކައިގައި އެކަނި ވަރަށްބޮޑު ޚިޔާނާތް އެކަލޭގެ ދެއްކި. އަޅުގަނޑު ދަރުމަވަނ ދިނުމާދ ދުނިޔޭގެ ސިޔާސީ، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގައި މިބަޔަކުގެ ގަޑިއަކުން ބާރުތަކެއް ޤާނޫނުގައި އެއް

މެންބަރުކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޝުކުރުވެރިކަމާއެކު ތަރައްގީކުރަން އިނގޭތޯ. މިފުރުޞަތަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން މިއަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާފައި، އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް އެބަ ނަންގަވާ. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ، ތާއީދުކުރާ މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު އެރުވުމުގެ ކުރިން އެބަޖެހޭ ބަލާލަން. ދެކެން ބޭފުޅަކު އެބަ އުޅުއްވައިގަންނަވާ. ކޮޅުމަޑުލު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދާދި ދެންމެއަކު ބ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމާބެހޭގޮތުން އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ. އެބޭފުޅާގެ ހުށަހެޅުން މިއޮންނަނީ މިބާބުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހު ކުރުން ވިދާޅުވެފައި، 6، ޢަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު، މިއީ ކުރިންއޮތް މިގައި އަކުރުތަކާއި އެބައޮތް. 7 ވަނަ މާއްދާގެ 6 ވަނަ އަކުރުތަކެއް އެއީ. އެ ސާފުކޮށްދެއްވުން އަޅުގަނޑު އެބަ ބޭނުންވޭ. މިގައި މިހެން ލިޔެފައި އޮތީމަ އެކަން އަޅުގަނޑަށް ސާފުނުވާތީވެ އެކަން ސާފުކޮށްދެއްވުން ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަހްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއަކަށް އެދުނީ ދެންމެ ވާހަކަދެއްކެވި ދެއްކެވި ބ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވާހަކަފުޅުގައި ބާރުލައި ސިފަކޮށްދެއްވި ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ބައްދަލުވުން، އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާގޮތުގައި ހެޔޮވެރިކަމާއި އެކަން އާމީން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަން ނިންމުމުގައި ފުރުޞަތުދޭން ފުރިހަމައަށްދޫން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު. އެއީ ވަރަށްބޮޑު އުޅުމެއް އ ޅުވާލާފައި އިންނަގޮތީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކަން ނިންމާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކީ ފަރާތެއްގައިވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ހިފެހެއްޓި ޤާނޫނަ ބާރުގެ މަސައްކަތް ނުކުރޭ ޚިދުމަތް ދިނުމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މަނިކުފާނުގެ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ 23 ޖުލައި 2006 ގައި މަޖިލީހުގެ 102 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރި ފާސްކުރެއްވުމުގައި ހިތްވަގައި އެބައޮވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ ސުޕްރީމް ކޯޓު. ދެން ރިޔާސީ ނިޒާމެއް ބަދަލުކުރި ނޫނީވެސް ޖުޑިޝަލްސަރވިސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިތްވަގައި އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގައި ސަރުކާރު ކޯޓުތަކުގެ ކޮމިޝަނުތައް. އެހެންވީމާ، މިހެން ކޮށްލާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުވެސް އުޅެމުން ކުރިއަށްދާނެ ވަރަށް ފަހިން ނަމަނަމާ އެއީ އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ

ބާރުއެގެ ގޮތުގައެވެ. އުއްމަތަ ފަސިހާރަކޭ ސަވާރުވެ ކަޗުގެ އަށްތު އިސްވަރާތޯ އަ ބުނާބުނުން ރަށްޖެހޭކަށްދުނި އަ ކަޗުގެ ސަރުމާނިއަތް ކަންތައްތަކާއި އަ ކަޗު ހިންގުމުގެ ބައެއް ކަންތައްތަކުގައި. އެއެންނަމަވެސް ޝަރުޢީ ކަންކަމުގައި އުއްމަތަ ފަސިހާރަޔާ ވަކި އިތުރު ރައިސްވެއްރަށްވެ އޮތް ބޭފުޅުންނެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެއެން ޖިނާޔަތްތަ އެއެން މާނަކުރުމުގެ ފުރުސަތު ވަރަށްބޮޑަށް ފުޅާވެގެންދާނެ. އެއެންވީމަ، އަސާސީ އުސޫލާ ހިލާފުވާކަމުގައިކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ މަނިކުފާނުގެ ސަލާމަތްކަމަށް ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ، ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމަށް ތި ގެނެސްދެއްވުން. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެން އަސާސީ ނިންމުންތަކާއި ކުރީގައި ނިންމިފައި ހުރި ކަންތައްތަކާ ޚިލާފުވާ ކަމެއްކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުގެނެސްދެވޭނެ. އަދި ވޯޓަކާއި ހަމައެކަށްވެސް ނުގެނެވޭނެ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި، އިބްރާހީމް ޢިލްފުގެ ވާހަކަފުޅުގައިވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ކަހަލަ ބަލިޔާމަކަށް ނަމަވެސް ގެންދިޔައިރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުވެސް ފާހަގަކުރެއްވިހެން ހިލާފު އެކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެއެންވީ ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަލައިލާފައި ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެއެންނަމަވެސް ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުގެ މޭޒުމައްޗަށް ހަމައަށް އައިސްފައި އޮތީ ޤާއިދުކުރެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު އެބަ ފުރުސަތުއަރުވަން. އާދޭ، މާލެ ނިޒާމު އިބްރާހީމް، ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޤާއިދުކުރެއްވާ ގޮތަކަށް މި ޖިނާޔަތުގައި މިއޮތީ. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން.

ފުރިދުއަތޮޅު މެންބަރު މާލެ   އަޅުގަނޑު ޤާއިދުކުރަން އިނގޭތޯ.

ނިޒާމު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތު ކޮޅަކަށް ޖެހުން)
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ސަލީމް 7 ވަނަ
މާއްދާއަށް ގެނެވޭ އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަވެސް
މުޙަންމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކުން: އަވަސްވެގެންނަން ބޭނުންވަނީ ބަޔާނާ ނަންބަރު 18 ގައި އޮތް އަޅުގަނޑު
ކުރިން ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިޞްލާޙު. އެއީ 5 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާފައި
އޮތް އިޞްލާޙު އަނބުރާ ގެންދަން. ދެން އެއާއެކީގައި މިވަގުތު މަނިކުފާނު
ތިޔަ ދެއްވި 7 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިޞްލާޙު މި
މަޖިލީހުގެ ތަޅުމަށް އަޅުގަނޑު ގެންނަން އަޅުގަނޑުގެ ޝަޚްޞީ ވިސްނުމަކަށް
ހުރިކަމަށްވާތީ އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު. ވީއިރު ފުރުޞަތު މިހާރުގައި
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިހާރު ގެނެސްދެވުނު އިޞްލާޙުތަކުގައި އަސާސީ
ސިފަތަކާއި ވާހަކަދެއްކުމުގައި ދިޔަ ރޫޙާ އެކު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި
މިކަންކަން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ފުށުނާރާ އުސޫލެއްގައި ބަލާއިރު
އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެންދޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު އޮބްސާވޭޝަންތަކެއްގައި
އުއްމަތަ ފަސޭހަތާއި ވަރަށް މިނިވަންކޮށް ހުންނަވާ ބޭނުމެވެ
ޖަމާޢަތުން ދީނުގެ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ދުރުގައި. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް
ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ އަދުލު އިންސާފާއި ދަތުރުގައި އަޑުގެ ފަސް ހުރިހާ
ދުވަސްވަރު، އެކަމަށް ފަސޭހައިތަކަށް ހުރިހާ ފަސޭހަ ޝަރުޢީ ނިޔާ
ބަލައިގެން. އަދިކުރު މުޢުމިނުންނަކަށް އުލިޖެހޭ ހުރިހާ ކަމަކަށް ފަސޭހަ
ޝަރުޢީގެ ކުރިމަތިލަން އުލިޖެހޭ ހާޒިރުކުރަނީ ހުރިހާ ފަސޭހަ ހަމަ
ހާޒިރުކުރެވި. އެގޮ މާނައެއް އެ އިސްލާމް ހުރިހާ ބަލައިގެ ވަރަށް
މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ބަލައިގަތުމާއި ފަސޭހައާއި ކުރިމަތިލަން
ހާޒިރުކުރެވޭ. މިކަންކަން މިހެން އޮތުމާއެކީގައި އަޅުގަނޑު 7 ވަނަ
މާއްދާއަށް މިހާރު ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިޞްލާޙު އަނބުރާ ގެންނަން
ބޭނުންވޭ. އާދެ، މި އިޞްލާޙު އަޅުގަނޑު އަނބުރާ ގެންދަނީ.
އަޅުގަނޑުވެސް ޤަބޫލުކުރާ ތަޞައްވުރުގައި އަދާލަތުގެ ފާއިދާކުރުމުގެ ބަރަކާ

ހަމަ މިނިވަން ދުސްތޫރީ ބާރުއްގެ ގައުމަކީ މިލްކުވެރިން މިހާރު މި
ޖެހިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަތްގަދަކުރުމުގެ ސަބަބުން. ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި ބޭރުގެ
ވަގުތުގައި އަހަރުގެ ތަރުހީބުކުރާ ވިދާޅުވިޔެ. ރައީސުންގެ ފުރިހަމައަށް
ހަމަހަމަކުރެވޭ ބޭރުގެ ހަމަގޮތަށް ފުރުޞަތު ބާރުތަކަށް އަދި
ދެކޭރުގެ ގޮތަށް ބޭރުގެ ހަމަގޮތަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ނަން
އަނެއްކާ އެ. އަދި މިއީ ގޮތެއްގެ ގޮތުގައި މި އަހަރު ޤާނޫނުއަސާސީ
ފުރުޞަތުތަކުގެ މިދިޔަ އަހަރުގެ، އެހެނިހެން، އެކަމަކު އެކަން
ހާސިލުކުރަނީ. އަހަރު ޤާނޫނުއަސާސީ ފުރުޞަތުތަކުގެ މިދިޔަ
މިނިވަން ދުސްތޫރީ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުތަކުގެ، މިނިވަން
ދުސްތޫރީ ދައުލަތުގެ އެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފުރުޞަތުތަކުން ދައުލަތް
ދިޔަ. އެކަމަކު ކުރިމަތިލާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަދި މެންބަރުންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޤާނޫނީ
ކޮންމެ ފުރުޞަތު ނުވަތަ ބޭރުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް އެއީ ބާރެއް
އެވެ ބޭރުގެ ގޮތުގައިވެސް އަދި މުސާރަތަކެއް، ހުރިހާ ކަމެއްގައެވެ
ކަނޑައެޅިގެންދިޔައީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބު ދައުރުގެ ތެރޭގައި
ހުރިހާ ބާރުތަކެއް ހުރިހާ ބާރެއް، އެއީ މިކަމެއް ކަނޑައެޅިފައިވާކަން.
އެއީ މިއަދުވެސް މި މިނިވަން ދުސްތޫރީ ބާރު. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން
އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުހިނގާނެ މިކަމަކީ މުހިއްމު ރާއްޖެގައި މިކަމަކީ ވަރަށް
މަތީ ބަދަލެއްގައި މި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ މިނިވަންކަމުގެ ވަރަކަ
ދައުލަތުގެ ދާއިރާ އަދި މިނިސްޓަރުން އަދި ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތިލެވޭނެ ކަމެއް.
އާދެ، މިހާރު ގޮތުގައި ދައުލަތް ފުރުޞަތުތަކާ ވަރަށް ބޮޑަށް ސަބަބެއް.
އަދި މިއަދު ބަހުސެއް މިހާރަށްވުރެ ހަމަ މިދިޔަ ވަރަށްގެ
މަތީ ބަދަލުގައި.

ޝަރުޠުތަކާ އިސްލާމީ ދީނާއެކު. އާދެ، ދީން ތާއީދު ކުރާނެ ހަމަހަކުމް
28. އެއީ ހަމަ އެއްގޮތްވުން އިސްލާމް. އެހެންނަމަވެސް، ދީން އަދި ރައްޔިތުން
ބަދަލު އާދެ އިސްލާމީ ދީނާއި ބަދަލުވާނެ އާދެ 29

ރިޕޯޓުގައި ވަރަށްބޮޑުކަމެއް:

ނަންބަރު ހުށަހެޅުއްވުން. އެއީ ގދ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް އަދި ހދ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ނަސީރު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮންނަ އިޞްލާހެއް. ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ޢައްބާސް އިބްރާހީމަށް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި އިޞްލާހު ހުށަހަޅަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުގެ މި އިޞްލާހާއި ބ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އަފީފް މީގެ ކުރެއްވި ކުރިން ހުށަހެޅުއްވި އިޞްލާހާއި ހަމަ އެއްގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ގޮތުން އިޞްލާހު އަނބުރާ ގެންނެވީ މިތާގައި ދަންނަވާލަން. އެހެންނަމަވެސް ފުރުސަ އިބްރާހީމް އަފީފް މި އަނބުރާ ގެންދަވާފައިވާ، ބ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އަފީފް މި އަނބުރާ ގެންދަވާފައިވާ އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅަން އޮތް ފުރުޞަތު ގެއްލިގެންދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ބޭނުން އެދުން އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެހެން ނުހުށައެޅުމަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިހެން ހުށަހަޅާފައި މިއޮތީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ފަރުދީ ގޮތުން ދެކޭގޮތަށް އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިނގާ ދައުލަތެއްގައި ހުންނަންޖެހޭނެ އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ގޮތެއް. އެ ފުރިހަމަކަމުގެ ދަށުން އެހެން ކަންތައްތައް ހިނގަމުންދާނީ. އާދެ، އެހެންނަމަވެސް، މިތާގައި ހަމަ އުއްމަތަށް ފެނިއްޖާނަމަ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކާއި ކޯޓުތަކުގެ އޮތް ތަނުގައި ނުބައި ކަންތައް ކުރެވޭ ފަދައިން ބޭނުންވާ ހެކިތަކެއް ނެތި އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ނުފެނޭ. އަދި މިގޮތުން ނިންމާފައި ހުރި ނިންމުމެއް އުސޫލަކަށް ހިލާފުވާކަމަކަށްވެސް އަޅުގަނޑެއް ނުދެކެން. އެ ނިންމުމުގެ ފަހަތުގައިވާ ނިންމުމުގެ ވަނީ ބާރު ލިބިގެންވާ ސިޔާސީ ކޯޓަށް. ކޯޓުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ އުއްމަތަށް ފެނިއްޖެ. އަޅުގަނޑުބުނަމަ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެހަބަރުވޭ އެ ބާރުގެ އެންމެ މަތީ ފެނިއްޖެ އުއްމަތަށް ފެނިއްޖެކަން. އަޅުގަނޑުމަ، މިގައިވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތީ ހަމަ ކޮންމެވެސް އަޅުގަނޑު ހިއްވައް މިގައި ގެންގުޅުއްވީ. އަޅުގަނޑަށް އެކަހަލަ

ޒިޔާރަތު ގެންގުޅޭ މިހަކަން ވާތީކަންކޮންނެގެ މިހެން ދަންނަވަން މިޖެހުނީ. މިގެ ދުއްތަމަ ދަނޑިޔާރު އުޅުން ގައި ހަމަ މިގެ އަންމު ރަނގަޅުގޮތް. އާދެ، ވަރަށް ސީދާކޮށް އަޅުގަނޑަށް ނިސްބަތްވާގޮތަށް މި ގ.އަތޮޅުގެ ދިއްޖަތޮޅި ވެންތަކު ވިދާޅުވި އުއްލަކަން އަޅުގަނޑު އުއްލަރު ދަންނަވާދަން ބޭނުންވޭ. އާދެ، މަޖިލީހުގެ އިދާރާއިން އިސްލާމީ ބޭފުޅަކު ފެނަހުގެ ތަރުއަން ގެނައުމަން ހަމަ އަޅުގަނޑު ހުރިއިރުވެސް މަސައްކަތުކުރަމުން ގެންދިޔަ. ދެން އޭގެ ފަހުން ކާމިޔާބު ހަޔާގެމަތީން ހުއްވި ޖެރާފޮތުކަރާ ބޭފުޅުންގެ ތަރާގައި ހަމަ އިސްލާމީ ތަޢުލީމު ހާސިލްކުރައްވާފައި ހުރި ބޭފުޅުން ހުއްވި. ހުއްވާފައި އުބަހުރި. އާދެ، އައި ކަންތިރާވިގޮތުން، މުގައްރިރުގެ ގޮތުބޭފުޅުންކަމުގައިވިއްޔާ ހަމަ އިސްލާމީ ތަޢުލީމު ބޭފުޅުން ފަހުގެއިރުން ބޭފުޅުން އުބަހުންނަވި އުކަމުގައި. އުހުންވިޔާ، އުއްމަތަކަށްވެސް އުކަމަކަށް އިސްލާމީ މާހިރަކު ނަތީޖާ ނުވަތަ ދިޔާ މާހިރަކު ނަތީޖާއްޓުން އިސްލާމީ ސަރީޢަތް ހުށަހެޅުން ކަނޑައެޅުން މަސައްކަތުކުރައްވާ މިހިރީ. އުކަން މިއްޔާ ހަމަ ރިޔާކަށް ފެންނަން. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް ޖ.އަތޮޅުގެ ދިއްޖަތޮޅި ވެންތަކު ނަން ތުންނެވިއްޔާ އިބްރާހީމް މުހައްމަދު ބާލިދް އުހުން ނުތުންނެވިއްޔާ އަޅުގަނޑު މަޤާމަށް އުދާވަހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ، އުއްމަތަކަށްވެސް މިކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑު މިވަހަކަދައްކަން މިދަނީ އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ އުދުވުނު އުވެގެންނުއްނުން. އަޅުގަނޑުވެސް އުތަރު ޢުލަމާއުން ކާބަފައިން އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަހަމަ ގެންސުދިން، އަޅުގަނޑުވެސް ތަޢުލީމާގެ މުއްތަ އިސްލާމީ ޝަރުޢީއްޔަތު ކުރިއަށްއުރުތަކާގައިވެސް ބާއްވަމަށް. އާދެ، އުންމަތުބެހޭ ފާހަގަވެގެންދާނީ އަޅުގަނޑުވެސް ފާދުއްތުލައިލާސީން އުކަން ފެންނަން އުމުމަ. އުވާހަކަ އަޅުގަނޑު މިދައްކަނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑަށް އުނގެ މިއާރުވާ ޒިޔާރަތް ތުއްބަވާފައިވާ އުއްލުއްތުނުކަން. ރިސާލަތުގެ އުމިހާއީ الله އާއި ދުއާކުރާ އުކަނި އުތުކަމާ. އުއްތުވިމަ، ޔައުމުލްޤިޔާމަތުގެ ފުރައިގަލާއި ވަލި ދިރުން ހިފަހައްޓަކަށް މަސައްކަތުކުރަމަށް ނުވާނެ. މިވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންގެ

ތިޔާގައި ދެއްކުމުން އެބަދޭ. އެވާހަކައަށް ތަޙްޤީޤަށް އަޅުގަނޑު ތަނެއްނުދެން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ތިއްބައިވިހުންގެ ހާރު ބައަކު ނުކުތުންނާނެ. އެބައިމީހުންނަކީ ހުރިކަންތައްކަން އަމުދުކުރާ ނުބައިކަސްތައް ނަޒަރުކުރާ މީހުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މީހަކުވެސް އެކަމަށް މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ވެރިއަކަށް އަންނަ މީހެއްވެސް ވަންވާނީ އެކަށީގެން މީހަކަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ އާއިލާގެ ބޭގަން ހުންނަ މީހާވެސް ވަންވާނީ އެކަށޭނަ މީހަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މިއަދު މިއޮތީ ހަވާލު އަމާނާތެއް ހަވާލުކޮށްދީފައި. އެ އަމާނާތް އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރު ހުރިހާގޮތަކުން ތިބެމުން އަޅުގަނޑުމެން މިކުރާ މަސައްކަތް ކާމިޔާބު ކުރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭ. އާދެ، މިގައި އަޅުގަނޑު އެއްވެސް އަމިއްލަ އެދުމެއް ހޯދުމަށްނޫން މިކަންކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިކަން އިސްލާހުކުރުމަށް މިކަން އަޅުގަނޑު ދަނީ ވާހަކަ ދައްކަމުން ހުރިހާކަމަކީ އަޅުގަނޑު އިސްލާހުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިންވެސް. އަޅުގަނޑު ގުޅުމެއް ބަދަލުކުރުމާ، ދަށުން ބަރަކާތްތަކުން ވަކިކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޖެހިލުމެއް ނުވާނެ. ބޭރުން މީހުން ނުގަނޑ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ހިތަދޫ ދެކުނު މެންބަރު ތިލަފުޅު އަރިހުގާ ފުރުޞަތު ދެއްވާށެވެ.
އާދެ، ..

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނު މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފު: އަޅުގަނޑު އެހެން ތަންތަނަވައިލީން. އާދެ، އެއީ މި ބ.އަތޮޅުގެ ހިތަދޫ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ސަރުކާރުގެ ވާހަކައިގާ އާދޭ އިސްލާމް ދީނުގެ
މި

ވާހަކަދެއްކެވުން: ބޭނުމަކު އަޅުގަނޑު އަރުވަނީ ފުރުޞަތު. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ހިތަދޫ މެންބަރު. ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ގ.އަތޮޅުގެ ހިތަދޫ މެންބަރު ފުރުޞަތު މަރުހަބާ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީ ގެންބަދު ދޫނި މަރިކާ އިސްލާމިކް ޑިމޮކްރެޓިކް ހަރަކާތް، މިޖިލީހުގެ ބޭރުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޕާޓީ އާއި ބައިޓޫ

ޕާޓީތަކުގެ ނަން: ގުޅުވެރިކަން ބައްޓަން ހަމަޖެހުން ޓުރަސްޓުކުރުން

ޖަމްހޫރީ ޕާޓީ އިސްލާމިކް ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ، އާދި، އަދާލަތު

ސިޔާސީ ވަރުގަދަ ބައެއް ފާހަގަކޮށްލެވޭ އެހެން ކަމެއް މިހާރު

ގެންނަން އޮތީ ޕާޓީ. ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ހަމަ ދިވެހިރައްޔިތުން

މިއަދާކަށް އާދައިގެ ޕާޓީތަކުންނެވެ. ޤައުމީ އަމާން ދެމެހެއްޓުން، މިޤައުމު

ބަދަލަކަށް ވިސްނުން، ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ދަރުމަވެރި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ

ޝަރީޢަތް ދެނެގަތުން، މިހާރުގެ މިއީ ސިޔާސީ ދައުލަތުން، މިއީ

ރަނގަޅު ޕާޓީތަކުންނެވެ. ދިވެހިރައްޔިތުން ހަމަ މިކަން ރާއްޖޭގެ ކަންތައްތަކުން

ވަކިގޮތް. ކަށް ކަންތައް އޮތް ކުރިއަށްދާނެ މިއީ. އެހެންނުވެސް

ހުރިހާ ބައެއް، އެއްވަރު މިހާރު ދެމެހެއްޓުން އެއްބާރު މިހާ ބަޔަކުވަން

އެކިވަރު ޕާޓީތަކުގެ ދެވަނަ މިވާގޮތް އެއްގޮތަކަށް އިސްލާމިކް

ހަރަކާތް. މިހާރު ޑިމޮކްރަސީ އެއްބަދަލު އެހެނީ އެއްކަލަ ނެތީ.

ހަމައެކު ވިހާއެކު އެއްކަލަ ނުނީޖާދާކު އެއްކަލަ ފިކުރުގެ ދުވަސްވަ

ދައުލަތުގެ އެހެން މިނިސްޓަރ ދަރުބާރުގައި ހަމައެއްގޮތް ކަރުދާސްމަތީ

ހިތާމަކަމާ ވާހަކަ އަދި ޤާނޫނީ ކޮމިޓީއެއް މިވާގޮތުން ދައުލަތުގެ. މިއަދުގެ

އާދައިގެ ޕާޓީތަކުންނެވެ އިސްލާމިކް ހަރަކާތް. ވަކިވަކި ފަދަކަށް

ޕާޓީތަކުގެ ދަރުމަ. އެކަމަކު ދިރުނު ޕާޓީ ކަމުގެ ދުވަހު ގޮތުން

އިސްލާމިކް ގެންދަދު އެބަ ވިދާޅުވީ. ހަމަ ކަމުގެ ދުވަހުކު. އެކަން

ދިވެހިރައްޔިތުން އެބަ ބުނެދޭ ބަހަން. ދިވެހިރައްޔިތުން ހަމަ އެބޭފުޅާއި

އެއްބަސް. އެއްބައިވަންތަކަމުގެ މަޖިލީހުގައި މިހިރީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އިށީންދެވަޑައިގެންނެވުމާ. ނޫން، ނޫން. އިށީންދެވަޑައިގެންނެވުމާ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ބުރުމަށްޓަކައި ހިއްސާވުން
އެދުން އިނގޭތޯ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވާ އެއްޗަކާ ގުޅިގެން
އަނެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ޖަވާބުދެއްވުމެއް
ގެންދެވުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންކަމެއްނޫނަސް ގަވާއިދުގައި އެބަބުނޭ ވަކިން
ސާފުކޮށް. އަދި ހަމައެހެންމެ އަޅުގަނޑުވެސް އަދި ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންވެސް ބޭނުންފުޅުއެއްނުވާ ކޮންމެހެން މިތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ހިތަހަމަޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި ދެކޮޅުވެރިކަން މިކަންތައްތައް ކުރާކަށް. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިގެން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާއިރު ކުރީގައިވެސް
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާފައިވެއްޖެ އަދި ހިމަނުން ފަހަރަކު ތަކުރާރުކުރިން އެބަ
ދޫނުކުރާ ޖަވާބުދާރީވުން ... އެކުލަވާލާފައިވާ މި އިއްޒަތްތެރި
މަޖިލީހުން ހަމަ ހޮވާފައި ތިބި އިސްލާމުންނޭ. މިއީ ހަމަ މުސްލިމުންނޭ.
މިއީ މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ތިއްބެވި 23 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހުރައްވާފައި
އޮތީ، މިކަންކުރައްވާފައި އޮތީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުއަން ބަލައިލީމާ
އެބަ އިނގޭ ކޮންމެ ތަނެއްގައި އިސްލާމްދީން ނުލިބުނުކަމަށްވިޔަސް
މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ގެނެވުން ހުރި ހުރިހާ ކަންތައްތައް
ބިނާވެގެންދާނީ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާ މައްޗަށް ބިނާވެގެން. އިސްލާމީ
އަސާސްތަކާ މައްޗަށް ބިނާވެގެންކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް. އެހެންވީމަ، އެކަން
އަޅުގަނޑުމެން ހައިރާންވާ ކަންބޮޑުވާކަށް ނުޖެހޭ ހަމަ އެއްވެސް
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު. މިހެން ދަންނަވާލަމުން ދެން އަޅުގަނޑު
ފުރުޞަތުއަރުވަން އޮތީ އަނެއްކާވެސް ދެން އޮތީ އިސްލާހު ފުރުޞަތުއަރުވާފައި
އޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އެއީ ފާދިއްޕޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަހްމަދު މުހައްމަދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އާދެ،
އަބްދުﷲ ނަޞީރު ގދ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް
އަބްދުﷲ ނަޞީރުވެސް އެބައޮތް ބާއިދުކުރައްވާފައި ހުށަހަޅުއްވާ

މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އެ ކުރިން އުޅުއްވި އަބްދުﷲ ނަސީރު ޒިޔާރަތްކުރުއްވުމުގެ ހުރި.

1895 ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ގދ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް އަނބުރާ ގެންދެވިފަދައިން އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ އަނބުރާ ގެންދިޔައީ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު
1900 ޝަރީފް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. އެއީ ގދ.އަތޮޅު، ދެންމެ
1905 އަނބުރާ ގެންނެވި އިސްލާހު އަޅުގަނޑެން 29 ވަނަ އިސްލާހާއި 31 ވަނަ ހުށަހެޅީމާ އެއީވެސް ހަމަ އެކަށޭނެއް. 31 ވަނަ އިސްލާހުވެސް 29. އެހެންވީމަ، ދޭތި އެކަށޭނަކަން ވާތީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. މ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުވެސް ހަމަ އެ ޚިޔާލުތަކާ
1910 ފާހަގަކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު އެދެން ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ ނަންގަވައިގެން އަންނައާއިވެސް މި ގަނޑިއަކީ ނުކުތާއަށްވާ ވިދާޅުވަން ބޭނުންފުޅުވާ އެއްޗެއް ވިދާޅުވެލެއްވީމަ ރަނގަޅުވާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ.

1915 މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު އިޚްތިރާމްކުރުމާއި ދަންނަވާލުމެއް ނުނަގާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވި ތަކުރާރުކޮށް ގދ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ދިޔާ ކަންތައްތަކާ ބެހޭގޮތުން ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުގައި މަޖިލީހުގެ ބައެއް މެންބަރުން ނޫނީ ވަކި ބައެއްކަމަށް ނިސްބަތްކޮށްގޮތަށް އެބަ ވިދާޅުވޭ. އެހެންކަމަށްވުމުން އެއީ ކޮންބައެއްކަން، އެއީ

ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މިތަންގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ނޫނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުންނޭ ނޫނިއްޔާ ވަކި އަތޮޅުތަކަށް ނިސްބަތްވާ މެންބަރުންނޭ. މިކަން ސާފުވާގޮތަށް ވިދާޅުވެވޭނެކަމަށްވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އެންމެންނަށް އެކަން ރައްދުވޭ. އެހެންވީމަ، އެގޮތުން ރަނގަޅުއްޓުން. ވަކިބަޔަކަށް ނިސްބަތްވާކަށް ބުނެވޭކަމަށްވަނީ އެއީ ކޮންބައެއްކަން އެނގެނީތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިއްސާކުރައްވައިދެއްވީމާ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން މާތްالله ގެންދިޔަކަށްގެން، ޤާނޫނުއަސާސީ، ރައްޔިތުންގެ ޙައްގު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ކޮށްގެން ތިބި ހުވާއަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް މިހާރަކު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޑްރާފްޓްކުރުމުގައިވެސް އަދި އެހެން ކަމެއްގައިވެސް އިސްލާމްދީނުގެ އަޅުގަނޑުމެން ޙައްގެން ދިޔަ ހުވާއާ ހިލާފުވާކަށް ނުވާނެ. އާދައި އެބަބުނޭ ވަރަށް ރަނގަޅު، އެކުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަޔާންފުޅުދެއްވިހާ ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާނަން. އެހެންވީމާ، ގޮތަށްދައުލަތް ޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި ކަށަވަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެކެވަޑައިގަތުމަށް އެހެންގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވިސްނުންވަޑައިގަންނަވާ ގޮތް ތަފާސްކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަދި ބޭނުމެއް، އެއްކޮށް ގުޅިގެން ތަރުޖަމާކޮށް އެހެންކަމުން ހޯދަން ރަނގަޅުވާނެ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ނުދެކެން. އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައި ނުދެކެން. އެހެންވީމާ، އަދާކަމަށް ހުރި ތަފާތުތަކެއް ދަންނަވާލީ. މިގޮތް އިތުރުކުރާ ގޮތުން ނުދެކެން. މާނަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފާތުތަކެއް އަޅުގަނޑު އެދެން. އާދެ، ދެން މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އެކަމަށް އެއްބާރުލުން ނޫނެކޭ ބުނެދެވޭނެ ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެދެވަޑައިގަންނަވާނެ. ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެކަން ސާބިތުކުރަން އެދެވަޑައިގަންނަވާނެ. އާދެ، އެހެންވީމާ، އިލްޔާސް ޙުސައިން އިބްރާހިމް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ފުރުޞަތުދެއްވުމަށް ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނެތް. އާދެ،

އަށްއުނާވެސް ނިޒާމުބަދަލު ނުކުތުމާއެއް ޖީ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުހަންމަދު ނަސީމް.

1950 (ނިޒާމުބަދަލު ނުކުތުމާ)

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މުހަންމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދޭ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހިތަދޫގެ ވާހަކަފުޅަށް އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަން. މުސްލިމުން މިދިޔަ ހުވާކުރެވިގެން ދިޔަ. އަހަރުވެއްޖެއްހާ ރަކުތަރުކަތުން އެވާހަކައެއް ދަށުކަވާ
1955 ގޮތުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކުރިއަށް އެނގޭ
ފިޔަވަޅުތަކެއް. އެގޮތުގެ އަދި، ރަކުތަރުކަތް އެނގޭ ފިޔަވަޅު ކުރިން ތިބެގެން.
މިހާރު ހަމައެކަނި ހަރުކަށިގޮތުގެ މިނިސްޓަރުގެ ކުރިއަށްދާ ހިނގަމުން. އަދިހަމަކަތް
ހުރި ކަންތައްތަކެއް ރަކުތަރުކަތް ފަދަ ބަރަކާތް ދިޔާމަތު އިހުތިޔާރު
ދަށުކުރުމަށް އެގޮތް ބަހަނީ. އެގޮތުގޮ، ރިޔާސަތުން ފިޔަވަޅުތަކުގެ ހުރިހާ
1960 ކަމަކީ އިސްލާމްދީނުގެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދޭ، އަށްއުނާވެސް ދައުލަތް މާބޭނުން ޕާސްކޮށް ހިސާބެއް ދަރަނި
ކަންތައްތަކުގެ. ގޮތް. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަރިހުން އަޅުގަނޑު އެދޭން
އެއްގަކަތަށްވެސް ދެން އެކަމުގެ ތިއްވެސް އެއްޗެއް ފިޔަވަޅުތަކުން.
އެކަން އެގޮތް ފިޔަވަޅުތަކާ، އަޅުގަނޑު އެދި ދަށުކުރާއިރުވެސް ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ފިޔަވަޅުތަކަށް ބޭނުންކުރުމާ އެއްޗެއްވެސް އިސްލާމްދީނުގެ
އުސޫލުތަކާއި އިސްލާމްދީނުގެ ސަރުކާރުގެ ވާހަކަފުޅު
ދައުލަތުގެ މިހަޖިސީގެ ހުއްދަ ކުރިމަތިކުރެވޭ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ދައުލަތަށް. އެކަމު މިނިސްޓަރުގެ ބަދަލުގައި ހަމަކަނޑައެޅުމާ އެބަ ހިނގާ މި
1970 އިސްލާމްދީނަށް ބަދަލުކުރަން ތަޢާރުފުކުރެވިފައިވާ ގާނޫނުއަސާސީއަށް ހަމަ
މިހެން އެއްޗެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެކިލައިދިނުމަށް ޝުކުރު ކުރަން.
އެކަމު ހުރިހާ ތަފާތު އެއްޗެއް. އެގޮތުގޮ، ދެން ކަންތައް ކަމަކާ

އަޅުގަނޑު ގދ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢައްބާސް އިބްރާހީމްއަށް
ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރި މެންބަރު
ޢައްބާސް އިބްރާހީމް
ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ވަކި ބަޔަކަށް ދިމާކޮށްފައި ހަމަ އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި 75 އަހަރު ވަންދެން ހިނގަމުން އައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މަޖިލިސް މެންބަރުންގެ ސިފަތަކުގެ ތެރޭގައި މުސްލިމުންކަމުގައި ވުން، މިހެން އޮންނަމުން އައިއިރުވެސް މިއަހަރު، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް މެންބަރަކަށް ވާން އަދި މިހެން މުސްލިމަކު ކަމުގައިވުން. މި ސިފަ އޮންނަންވެސް އޮޅުވާލައިގެން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާއި ހަމައަށް ޖެހޭގޮތް ކުރިމަތިން އަރައިސަ މިއަދު. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ބަދަލަކަށް މިކަމުން އެބަ އިޖުތިމާޢީ ވެވޭކަން އުޅަދީނޭ. އަޅުގަނޑު ވަކި ބޭރުކަން ނޫން މިދަންނަވަނީ. ހަމަ މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން، ހަމަ އިސްލާމްދީނުގެ ޝަރީޢަތުގެ ވާހަކަ އަސާސަ ކޮންމެ ބެހެއްޓުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭރުގައި އަދި ވަރަށްގިނަ ވާހަކަ ވީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ﷲ ގެ، އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމަށް އަމުރުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވަކި އަބަދާއި ކުރައްވާފައި ﷲ ނު ހިދާޔަތްދެއްވިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ފުރަތަމަ އީމާނާއި އެންމެ ފުރަތަމަ އެއްޗަކީ ވަންޏާ ﷲ ގެ ބުނުއްވުން ހިފަހައްޓަން. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމުގެ ޤާނޫނުތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި އެހެން ދީނެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ނުގެނެސް ހިނގައިދިޔައީ ހާތަ ނަތީޖާއަކަށް ވެގެންދާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ އިސްލާހުކުރުން އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަރު ޤާނޫނަކަށް ވީ އެކަށީގެން ދެން ޤާނޫނު ނުހިފި އޮތްކަމެއް، ބޭނުން ހާލަތްގެން ކިޔަވައިގަތުމަށް އިސްލާމީދީނުގައި..

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިރީސްދޫވަޑައިގެންނަވާ.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އުސްތާޛާ އަޒުގަނޭ މިރުޝާދީ.

ޢައްބާސް އިބްރާހީމް

ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ. އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ގޮތުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ. އިރީސްދޫވަޑައިގެންދެއްވާ. ބަޖެޓުގެ ގަވާއިދަށް ހުށަހެޅިގޮތްތަ ހިއްސާވުން އެދެން. އާދެ، މިހާރު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ޖަހާނެ ބައްޔިތުން ހުއްޓަ ބަޖެޓުގެ ބާބު ފުރަތަމަކިޔުމުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތަކުރާރުކުރެއްވި އުފާލަ ވިދާޅުވުމުގެ އެއްވުން ފުރުޞަތެއް އެއްވުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ނުލިބޭ މިއަދު ބިލުތަކަށް ފާސްކުރެވޭތޯ ފާސްކުރެއްވުމަށް އެނގިވަޑައިގަތުމަށް. އަދި ދުވަސްވަރު ތަފާސް ފާސްކުރައްވާފައި މިއަދު. ރައްޔިތުން ހޯއްދަވާ ބަޖެޓުގެ، މިބާބުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި، ބޭނުންކުރާނެ ކޮންމެ ކަމަކާއި ބަޔާނުތައް އިސްލާމް ދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުނުވާނޭ ގޮތުގެ މަތިން ފާނޫނު އަދާލަތު ފާނޫނުން ބަރާބަރަށް ފާނޫނުގައި ބާރުލެވޭނެ. ދެން، ހަމަ އެހެންމެ މިގައި މިކަމަށް، މިފާނޫނުގައި ރައްޔިތުން ބަޖެޓުގެ ބާބުގައި މިހެން ޤާނޫނު އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުނުވާ، އަދި އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި ޚިލާފުނުވާ. ވަރަށް ފުރާވެގެން އެދިއަރި ޢިއްޒަތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެންވީމާ، މިއީ ދެން ކަމަށް ނުކުރާއްކަވާއްނެތް. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ފަދަ މުސްލިމެއްކަމުގައިވުން ލިބެން، މިއީ ލިބިގެންވާ އިސްލާމީ މިފާނޫނުއަސާސީގައި. އެހެންވީމާ، ދެން އިތުރަކަށް މިއަށް އެއްވަރުގެ އެއްކަމެއް ނުލިބުނުއިރުގައި އަދި އެހެން ބާބެއްގައި

ނުލިޔުއްވިޔަސް މިފޮތުގައިވާ ފޮނުން އުސޫލުތައް ދާނީ މިގޮ ދަރުންކަން އުޅެއިނދޭ. އެހެންވީމާ، ދެން މިއީ ކަންތެރިކަން އަދުގަނޑުގެ ތުން ބަރުސްކުރަން ބޭނުން މަޢުލޫމާތުތައް ކަނޑައަޅާނެ. ދެން މިކަމާ އަދުގަނޑު ބަރުސްކޮށްދެން އަނެއްކާ މަޖިލީހުގެ ރޭޒަރ ހުސްވެދެން ދިރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރިކަމެއް ކަމަކަށް އަދުގަނޑެއްކަށް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު ގެންދަނީ. ދެން މިހާރު އޮތް ހުރަހެޅުން އަދުގަނޑު ދެން ހުރަހެޅުމަށް އަދުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވާނީ. ދެން އަދުގަނޑު ނިޒާމުބަޔާ ނުކުތުމަށް އަދުގަނޑު އިތުރަށް ފުރުސަތު އަރުވާކަށް ނަހަދާނަން. އަބްދުﷲ ނަސީރު، ހދ. ދިއްޔާތޮލި މެންބަރު. 7 ވަނަ މާއްދާއަށް ޚާއްޞަ ދިސްކާރު ހުރަހެޅުމަށް އަދުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްޤާދިރު މެންބަރު އިއްޔަތޮޅުގެ ގދ.ގ. بسم الله الرحمن الرحيم. އާދޭ، މެންބަރު ދުއްޕަސިޓީގެ މިދާދުންމަތީ ހުރަހެޅުއްވާފައިވާ އިބާރާތުން އަދުގަނޑުވެސް ހަމަ ހުރަހާފައި މިއޮތީ: އަބްދުﷲ ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން. ހުރަހެޅުއްވާފައިވާ މެންބަރު އިއްޔަތޮޅުގެ ބ.އޮޅުގެ ހުރަހެޅުއްވާފައިވާ އަމިއްލަ ދެކެނި ރައްކަނުގެ ވާހަކަފުޅުގައި އަށްބާ ގެންދެވި. އެހެންނަމަވެސް، ބ.އޮޅުގެ އިއްޔަތޮޅުގެ މެންބަރު ދިއްޔާތޮޅުގައި މިވަނީ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ފިޔަވަ އަނެއްކާ ދިޔަތޮޅުއްޔޭ 6. އެހެންވީމާ، އެ ފަހުގައި ކަންތަކުވުން ހިނގައިދާނެކަމަށް ބަލާފައި އަދުގަނޑު ހުރަހެޅުން ހުރަހަކަން ފޮސްދުލުކުރަން. އިއްޔަތޮޅު ރައީސް، ފަށަމުގެ ކުރައްވާނަމަ، އާދޭ، އަދުގަނޑު ހުރަހާ ހުރަހެޅުމަށް ދަރުޖަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން، މިޤާނޫނު އަދުގަނޑު ހުރަހާ ހުރަހެޅުން. ޖަދުވަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު، 7. ޖަދުވަލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރާއި ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރާއި ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ. ޝަރުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. (ކުޑަވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޢަބްދުﷲ ޖަލީ، ގ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިއަދު ތާއީދުކުރައްވާ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. (ކުޑަވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، އިބްރާހީމް ޝަރީފް، އަވަހަށް އެހެނިހެން ދެވަނަފަހަރަށް ރިޕީޓްވެގެން އައިއްސަ އޮތީ. އެހެންވީމާ، އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ، ގއ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު..

ހުވަދުއަތޮޅުއުތުރުބުރީ މެންބަރު އާދެ، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ.

އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން 7 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެންނަ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،

އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: މިޤާނޫނުއަސާސީގައި އަޅުގަނޑު ޚާއްޞަކޮށް ނުކުތާތަކަށް އިސްލާހުތައް ހުށަހެޅުނު ގޮތަކަށް މިޤާނޫނުއަސާސީ ހަދައިގެން މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރެވިދާނެކަމަށް. އެވަރުކަމެއް މިމަޖިލީހުން ކުރައްވާނެކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަމު. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ ހުށަހަޅައި، ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމްދީނާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނުއަސާސީ ހެދުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ކުރިމަތިން ދިމާވާ އެކި ބައިވަރު ގޮތްގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން، ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާބުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު، މިގޮތަށް ކުރިން މި ޚަބަރުތަކުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިފާ އިސްލާހުގައިވާ ފާހަގަކޮށްލައިވާ ގޮތުގައިން ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ޝަރީޢަތްވާނީ ހަމައެކަނި

ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކަށެވެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަދުގަނޑު

ހުށަހަޅާފައި އެއްޗީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ހުރަހެރީ ކުރިން އަދުގަނޑު

ހުރަހަގޮވި މާއްދާގައިވެސް ހަމަ މިދެންނެވި ގޮތަށް އެބާރުތައް ދޭ. އެ

އޮންނަ ގޮތަކަށް އެބާރުތަކާ އެއްބާރުތައް ދަރިވެސްނަޑަމަކާ

ވަކިކޮށްދީފައި އޮންނައިރު އޮންނަންވާނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެ މަތިން

އަދުގަނޑު ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް މިއީ. ދީން އަދުގަނޑެއްކަން ނޫނެގެ

އަދުގަނޑުގެ ނަސީބު ދުރަހީކަމެއް، އަދުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަށް

ޤާއިދުކުރާއިރު އިސްލާމް ޝަރީޢަތުން އިތުބާރުކުރުމުގެ މިވަގުތު ހަރަކާތްތެރިވެގެން

ކަމެއް މިވަގުތު ޖަލްސާއެއް ވަޖެހިގެން ނުގަންނަވާ ހަމަގައިމުވެސް

މިއަދު. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު އުންމީދުކުރަން މިމަޖިލީހުގައި ކޮންމެވެސް

އިއްޒަތްތެރި ކޮންމެސް ދުސްބަރާކު އަދުގަނޑުގެ އިސްލާހުތަން

ޤާއިދުކުރައްވާށެވެ. ދެން ހަމަ މިހާރުއެކުގައި އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން

މިއިސްލާހަކީ މިދެ ޒާތުގައި މިދެންނެވި ކަސަސްއަޅާ އަދުގަނޑު

ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހެއް. މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި އިސްލާހުގެ އަދުގަނޑު

ބޭނުންތެރިކަމުގައި މިހިރި ވިސްނާތީ ކަނޑައަޅާފައި ތަރުތީބުން ހިމެނޭ

ކަމުގެ އިސްލާހެއް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު ދޭތެރެ ހަމައަށް އެބާރު ބަލަހައްޓާ

ދެމެހެއްޓުމަށް ތަންފީޒީ ބާރުވެރިން މިގޮތަށް ވަކިކުރުމާ ބަލަހައްޓަން

ދިއުމުގެ ބަންދުގަތް އޮފީސް ކޮންމެ މިއެކީ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު ހަމަ

އަދުއަލަތު ބަންދު މިމަސައްކަތާ ގުޅޭނޫން ނުވަތަ މިދެކޮޅަށްވާ

ގުޅޭނޫން ކަނޑައަޅާއިދިން ތަރުތީބުގެ މުޤައްރިރު މިއައި ބޭނޭނޫން އިތުރު

ތަފްސީލުތަކެއް ދެއްވުމުން އަދުގަނޑުގެ އިސްލާހުތަކާ ގުޅޭ އިތުރަން

ވިސްނުމަށް އަދުގަނޑު ގަސްދުކުރާ ވާހަކަވެސް ދަންނަވާލަން. އެހެންވީމާ،

މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މިވާހަކަތައް ދަންނަވާލުން އަދުގަނޑުގެ މި

އިސްލާހަކީ ތަރުތީބުގެ ބާރުތައް ގުޅުވުމަށް އަދުގަނޑު ވާހަކަ

ނިންމާލާނަން، ޝުކުރިއްޔާ ދީގެން ފުރުސަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހީމް މިވަގުތު ވަޑައިގެންނުވޭ. ދެން އެހެންވީމާ، ތާއީދުކުރައްވާ އެހެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާފަންނު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު އެއިސްލާޙަށް ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން: ރ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަހީދު. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅެނީ 23 ޖުލައިގައި ނިންމުމެއް ނިންމާފައި. އެނިންމުމުގައި މިއަންނަނީ އެއީ އަސާސީ އުސޫލުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ބަހުސްކުރުމުގައި އެބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ އެންމެ އިސްފަރާތަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެންމެ އިސްފަރާތަކީ އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު. އެހެންވީމާ، މިހުރިހާކަމެއްވެފައި އެއްގޮތަކަށް މިނިސްޓްރީއާއި އޭގެތަކަކާއި އަދި އެއްވެސް އިސްތިއުފާއަށްވެސް ނުވޭ އަދި ޤަރާރުތަކުންވެސް މިއަދު ހެއްދެވީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެބަ ދެކެވަޑައިގަންނަވާ. އަނެއްކާވެސް ބަލައިގަތުމަށް މިފާހަގަކުރައި މިއަދުންނެއް ދުވެން މިފާހަގަކުރެވިގެން ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ކަންކުރެވޭ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ރަނގަޅު ސާފުކަމެއް ކަނޑައެޅުމާ ފުރިހަމަ ގެއްލުމެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، މިތަނުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުށަހަޅުއްވާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު އާޒިމާ ޝަކުރު ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ލަސްކޮށް. ހަމައެއާއި އެއްކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގާސިމް ކަމިދުވެސް މިހުށަހެޅުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންފައިވާ ހުށަހެޅުއްވާ

މުންބަރުންގެ ގޮތުގައި. އެކަމު އެ ދެއިއްޖަތޮތި މުންބަރުން ކުރެ އެއްވެސް އިއްޖަތޮތި މުންބަރަކު މިވަގުތު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޑު◌ގަނޭ ދާންއްޓީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޖަތޮތި މުންބަރު މުބަންދަރު ސަލީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މިބާބުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ޤާނޫނާ އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުން. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ޢަބްދުއްލާހް ޝާހިދު ބާރުގަކު އުޅުމަގެއިގެންވައި، އާދެ، ކޮމިޓީގެ އިއްޖަތޮތި މުންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހުސައިން.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ކޮމިޓީގެ މުންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޑުގަނޭ ނިޒާމީ ނުކުތާ މިނަގަނީ 23 ޖުލައި 2006 ގައި ޝަރުޢީ ނިޒާމާއި ބެހޭގޮތުން މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރި ފާސްކުރުމުގައި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ވަކިވުން ހަމަ ރިޔާސަތުން ބޮޑުވައި އިބާރާތުގައި މިއިންނަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ އުސޫލު އިސް ފަރާތަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓެވެ. ދެން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އުސޫލު އިސްފަރާތަކީ އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު. މިހެން ބުނެފައި އިންނަ އިބާރާތް ދިރާސާކޮށް ޖުޑިޝަލް ކޮމިޓީން ފާސްކޮށް ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތުގެ ފާހަގަކުރައްވާ ފަރާތް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ވާހަކަ ބައިސްފަރާތް ނުވޭ. އަދި މިއަދަށް ހުށަހެޅުނު ހުރިހާ ރިޕޯޓުތަކުގައިވެސް ގޮތުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ އުސޫލު އިސްފަރާތްކަމަށް ބަޔާން ގޮތަށް ބުނެފައިވާނެތެވެ. އެހެންކަމުން އަޑުގަނޭ ކަމުގައި މިގޮތަށް މަޖިލީހުން އެއްބަސް ފާސް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޖަތޮތި މުންބަރު، ޝުކުރިއްޔާ އުޅުއްވާ ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ނިމުނީ. އަޑުގަނޭއްވެސް އެވާހަކަ ދަންނަވައިލާ ދެން އަޅުގަނޑު އިޢުލާން އެވާހަކަ ގެންދިޔާ ވަގުތު ގެއްލިނީ. އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިބާބަށް ހުށަހެޅި އަސާސް ދީ އިސްލާމް ވީނީ އަސާސަކާ ގެންގޮސް. މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ބިންވަޅަ އިސްލާމް. މިއިސްލާމަކީ ފަހަރެއްގައިވެސް މިއިން މާއްދާއެއް އެއްގޮތް ކަމުންގެސްވެސް މާއްދާއިން އެއްވެސް އަދިލާ ބަދަލުކުރަން ފުރުޞަތު އިސްލާމީޝަރީޢަތުން. އަޅުގަނޑު މި އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ މިޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުގައި މިހާރު މިއަދަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ސިޔާދަތާ، އޭގެމާނައަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވެރިކަން. އެމައިގަނޑު ސިޔާދަތުގެ ދަރަޖަ އަސްނަސްޖެހޭކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ދީން މިހެރި ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރާއި ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު. އެހެންވީމާ، އިސްލާމާއިގުޅުމުގައި އަޅުގަނޑު މިހުނަރަގަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ސިޔާދަތު މި 8 ވަނަ މާއްދާ، މި ހައްދަވާދެއްވާނޭ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުގައި. އޭގެތެރެއިން، ދީން ހުރި މާއްދާތައް ތަރުތީބުވާގޮތް. އެރުނުން މި އޭޖަރުކަން އަސްނާދީ. މިވަރަކާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލުން އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ މިހާރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު މި މަޖިލިސް ދާގޮތުން އަޅުގަނޑު އިސްލާމް ހުނަރަކާ ގެޖެގައި މިހެން ދައުލާ ވަރަކަ ޖަހުން ފެތެން މާއްދާތަކަށް އަންނަ ގެންގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަނދުމަފުޅުއްވަން. ދީން ހިމާޔަތް ދީން އެގޮތަށް އެގޮތުގައި އަނެއްގޮތަކީ ވުޒާރާތް ދާން. ދީން އެހެންވީމާ، އެގޮތުގައި ނުވާ އިޖްރާއަތް ހިނގާން ކާރުބާރަށް. އެކަމު އަޅުގަނޑުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، އަޅުގަނޑު މައްސަލައަށްނަގާ މި އިސްލާމް ފެސްޓިހަސް ހަމަ މިހާރު އަދި ޖަމާއަތްތަކުން އަޅުގަނޑު ފުޤަހާއުން ތައާދު. އެހެންނަމަވެސް، މިޒަމާނު ތަރުތީބުވެވުން، އާއި ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއްގެ ޚިދުމަތައި ފެންނާނީ އެދިހުރަ ދަންނަވާލުމުން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އިހީނުމުގެ ކުރިން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ

ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކީ މިޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާގޮތުން ލިޔެފައިވާގޮތުން އަދިއްސަ ހުރި މެންބަރެއް. އެއީ، މުސްލިމަކަށް ވެގެން އެއީ ފުރަތަމަ ޝަރުތުވެގެން ކުރިމަތިލައިގެން ހުވާކޮށްގެން އައިސް ތިބީ މެންބަރުން. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ނުނިންނާނެ އެއްބާރުލެވޭނެ އަސާސީބާރުލަކަން އިސްލާމީ ދީނާ މުސްލިމުން ނޫން ބަސްފުޅަކުން الله އާއި ރަސޫލާއި ދެކޮޅުގައި އާދަޔާ އިހުތިރާމު ނުކުރެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިއަދު ބަހުސްކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ހުށަހެޅުއްވުމަށް ބަހުސްކުރައްވާ މޫސާ ނިޒާރު ވ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު މޫސާ ނިޒާރު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ބާއްވާ ތިބެއްޖެ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، މިގައި މިވަނީ މާއްދާއެއް ތަޢުލީމުދޭކާރު ވާހަކަތަކަން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި. މިއީ ދެން ކަށަވަރުން ވޭތުކަން އަހަރެމެން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލިހުން ފާސްކުރަން ޖެހިދާނެ ކަމެއްބަލާ އަޅުގަނޑު ފަހުން ބަލާލާފައި ވިސްނާލާފައި ދަންނަވާނަން. އެއީ ދެން އެ ތަޢުލީމު ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާނެ މައްސަލަތަކެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިގައިވެސް އެނގޭ. އެ ފާސްކުރައްވަމުން ދާއިރު މާއްދާތައް އަދި އެކި ބާބުތަކަށް މިހާރު ދެބާބުގައި އެއްގޮތަކަށް ނުނިމޭކަން އެއްނޫނީ އެއަށް ބަދަލުތަކެއް އަންނާނެކަން. ދެން އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުދެއްވި އަރުވަން މިއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލިޝަތު ޝަފާޒު އާޠިމާ އިބްރާހިމް [8]

ވަނަ މާއްދާއަށް އަރިހަމީ ސުރުޚީ ބަދަލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޒީރުން ނެތް މިވަގުތު. އާދެ، ހހ. ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޖުބައިރު ހާޒިރުނުވޭ. މިހާރު މިހެން ދިމާވީ ސަބަބަކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާފައި އޮތް ފޮޅުބަން ފޯނުކޮށްލުމުގައި އުކަމަށް ބައްލަވާލައްވުން ތަންފީޒީ ބޭރުން ކުރެވޭދީ ހުރީ. ދެން އަތްޕުޅުން ދެއްކެވިއްވާފައިވާ ވަރަށް އަވަސް އަވަސްކޮށް ދެއްކެވިވާފައި ދޮރުތެރި މެދުތެރެއަށް ޗީޓީ ތަ◌ްޗާފައި ކޮޕީތަ އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަން މިކޮޅުން ދަންނަވާފައި ހުރި ފޯމުޖަހާކަށް ނޫން ގިނަ އިސްލާހުތައް ބަޔާ ފަހަރަށް ފޮނުވިފައި ހުރި. އާދެ، ޖަބައިރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ހުށަހަޅަން ބޭނުންފުޅުވަނީ.

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ޖުބައިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 8 ވަނަ މާއްދާގެ އަރިހަމީ ސުރުޚީ ބަދަލުކުރަން. އެއީ އިސްލާހު ނަންބަރު 55 ޑްރާފްޓް 37. އެ އިސްލާހު އަޅުގަނޑު ތާއީދާ ދެންނެވީ. ހަމައެއާއެކީ ހަމަ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް އިންޑެކް އިސްލާހު ނަންބަރު 54 އަދި 39 ނަންބަރު ކަރުދާސް. އެއަށްފަހު ހުށަހެޅި ރީތި އިސްލާހު ތާއީދާ ދެންނެވީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއީ ކަރުދާސް ނަންބަރު 39 ގައި އޮތް އިސްލާހާއި 37 ގައި އޮތް އިސްލާހު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ބައި ގެނދަވާ ތިލިއްބައިވި އެހެންނަމަވެސް. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ، ނިޒާމީބަޔަކާ ނުކުތާއެއް މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އާދިލް.

(ނިޒާމީ ނުކުތާ)

މާލޭ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގެ

އާބިލު ވާހަކަދެއްކުން: ޤާބީލުގެ ވާހަކަ ވަނީކުރާނުވެސް ތި ވިދާޅުވި އެގޮތަށް އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިވިއިރު މިވެނި ޤާބީލަކާ މި ހުރަހަގަނޑާނީ އެ ލިޔުމާއެކުގައި އޮވޭ މިނޫން ގޮތަކަށް ހުރިނަ އިސްލާމުގެ ޤަބޫލު ނުކުރައްވާނެކަމަށްވެސް. އެހެންވީމާ، މި އެއްޗަކީ މިއަހަރު އަދިސްގެން ނުވާނެކަމަށްވެސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ، ޝަރީފުގެ ވާހަކައެއް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ބެލި އިއްޔެދޮޅު މެންބަރުން ފުރުޞަތު ގިނަ އިސްލާމްދީނާ އެކަމާގުޅޭ ނުކުތާދީ ހެދުމަކީ އަންހެނުން އެބޭފުޅުންގެ އެ ޤާނޫނު އަދި ނޫންނަމަވެސް މިމަނަށް މި މަޖިލީހަށް ގެނެސް އިއްޔެދޮޅު މެންބަރުން ނުވަތަ ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކާ ހަމައަށް ނުގެންދެވުމަކީ ފާހަގަކުރައްވައިފިއެވެ ޤާނޫނުއަސާސީ ފުރިހަމަކުރުމަށް ދިރިއުޅުން އުނިކަމެއްކަމަށް ފެންނާތީ އެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު ދީފައިވާނަމަވެސް ހަމަގައިމު އެމުހާއްމު ކަނޑައެޅުމަށް ބެލި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިއުޅޭ އެއްޗަކީ މި ދެން މިހާރު އަތޮ ބާބެއްކަން ފާހަގަކުރެވޭ އެކަމަށް ވިސްނާވަޑައިގެން އެގޮތަށް ދެއްވައިދިނުމާ ވަރަށް ފަސޭހަވާނެ ދެން ވާހަކަ. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔެދޮޅު މެންބަރު. ދެން ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބިރި އިއްޔެދޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އަލީ ފުރުޞަތުފައިވާ އިސްލާހަށް ހަމަގައިމު ފުރުސަތު އަރުވަން 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ފުރުސަތު އަރުވަން ހުށަހެޅުއްވުމަށް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބިރި މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔެދޮޅު ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ދަރަޖައިން މި ބާބުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ބާރުތައް ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެމަތިން. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައްޔިތުންނާއި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ވާހަކަ. ދިވެހި ދައުލަތުގެ

އެންމެހާ ބާރުތަކެއް ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީން ކަމަށް. ބަޔެއް
ފަރާތަކުން މި ދައުލަތާއި ސަރުކާރާއި މި މަޖިލީހު އެކުލަވާލެވޭނީ އެބަހެ.
ބަޔެއް ފަރާތަކުން އެބަހުރި ތަފާތު މާނަތައްވެސް ބޭނުންކުރެވިފައި.
އެހެންވީމާ، މި ޤުރުޢާ ގޮތެއްގައި މީގައި މި އައިސްފައި އޮތް
ނަން ބުނުމަކީ އެއްބައިފަރު ދިވެހިރާއްޖެ އަންނައިބަރި ފަރު
ދައުލަތުގެއެއް ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް މި ދައުލަތުގެ އެއްގޮތަކަށް
އެއްގޮތްކުރާ. މީގައި މަޖިލީސް އެބަ ވާހަކައިގެ އެކުލަވާލި. މިހާރު 8
ވަނަ މާއްދާގައި ޤާނޫނީގައި މިއޮތީ ބާރުތައް. ބާރުތައް އެބައޮތް ވަރަށް
ގިނަ ބާރުތައް. ސަލާމަތީ ބާރުއެއް ވާހަކަވެސް އެބަ ދުނިޔޭ ބަޔެއް
ފަރާތުން. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަހާލެވިގެންވާ ބާރުތައް
މިއީވެސް އަޅުގަނޑު ދެކެން ދައުލަތުން ޖެހޭ ވާހަކަތަކެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
މިފަދަ އަޅުގަނޑުގެ އިސްލާމް ބާރުވެރި މިއަދު ތަޢުލީމް ފާހަގަކުރާނެ
ދުން ކުރިއަށް ގެންދެވުން. ދުން 5 ވަނަ އުސޫލުގައި ހަމަ މި ޖުމްލަތަކެއް
5 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ހުރުމުގެ އެންމެހާ
ބާރުތައް. ހަމަ އެހާހިސާބު މި މާއްދާތަކާ މާ ބޮޑު ފަރަގެއް ނެތް. މިފަދަ މި
އަންނަނީ ދައުލަތުގެ ވާހަކަ. މި އެއްގޮތަކަށް ކިބައިތަކާ ޖުމްލަތަކާ
އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސަތު އެބައޮތް ޖުމްލަތަކުން ކުރިހިސާބުން މިގޮތަށް މި
ގެންނަވާފައި އޮތީ ކިބައިތަކުން ހިސާބުން މިއީ އަޅުގަނޑު މިހާރު
ސިޔާސީކަމެއް ބޭނުންވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

ރިޔާސަތުން ފަރާތުއްބުން: ޝާރާ، ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ޙުސައިން. މި ތާރީޚުގައި އިބްރާހީމް
ޙުސައިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ
އިބްރާހީމް ޙުސައިން އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޙުސައިން ތާރީޚު އިނގޭތޯ.
އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ
ފަރާތުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އައިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު. އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނެތް. ދެން އއ. ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޒުބައިރު ވަނީ މި ގެންދަވާފައި. މި ކަރުދާސް 39 ގައި އޮތް. ދެން ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެންނަ އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުމުގެ އެންމެ ބޮޑު ބޭނުމަކީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން އެއަށް ބެހިފައި މި އިންނަނީ. ދެން މި ޤާނޫނުއަސާސީން ބާރު ލިބިގެން ޤާނޫނުތައް ހަދާ އެ ޤާނޫނުތައް ހިންގަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި ގެނެސްފައި އޮތީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކާ ބަ◌ަހާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުތަކަކުން އެ ބާރު ދިނުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު. އެހެންނަމަވެސް، ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް މެންބަރުން އަޅުގަނޑު އިއްޔެ މަޝްވަރާކުރެއްވިއިރު އެފަރާތުން މިހާރު މިއޮތް ގޮތުން ފުރިހަމަކަން ފެންނާތީ އަޅުގަނޑުގެ އިޞްލާޙު މިވަގުތު ހުށަހަޅަން ބޭނުންނުވާތީ އިޞްލާޙު އަނބުރާ ގެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޒާހިން ޙަމީދު. އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އައިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު. އެ ދެބޭފުޅުންވެސް ވަޑައިގެން ނެތް މިވަގުތު. އާދެ، އައްޑޫއަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު 9 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނައި އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު 9 ވަނަ މާއްދާއަށް އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާފައި މިވަނީ. އޭގައި މި އޮންނަނީ 9 (ހ) ތިރީގައި މިވާ މީހުންނަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނެވެ. 1. މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހިންގަން ފެށިއިރު ދިވެހި ރައްޔިތެއް◌ކަމުގައިވާ ކޮންމެ މީހެއް. 2. ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ކޮންމެ ދަރިއެއް. 3. ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ވެއްޖެ ކޮންމެ ބިދޭސީއެއް. (ށ) ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ކިބައިން ދިވެހި ރައްޔިތުކަން ނިގުޅައި ނުގަނެވޭނެއެވެ. (ނ) ދިވެހި ރައްޔިތުންނަކަށް ދޫކޮށްލަން އެދޭ ކޮންމެ މީހަކަށް ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހި ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި މާއްދާއަށް ގެނެސްދޭ ކޮމިޓީން ފާސްކުރައްވާފައި ހަމައެކަނި އޮތީ (ހ) ގައި މިއޮތް އިބާރާތް. އެއީ ތިރީގައި މިވާ މީހުންނަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނެވެ. ދެން ހަމަ (ހ) (ށ) (ނ) މިހާރުވެސް ހަމަ އޮތްގޮތަށް މިއޮތީ ޕެރެގްރާފްތަކުގައި އޮތްގޮތަށް އަޅުގަނޑުވެސް ހުށަހަޅާފައި މިވަނީ އެބައި. އެއްކޮށްނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލީ 9 ވަނަ މާއްދާއަށް (ށ) އަކާއި (ނ) އެއް. އޭގައި އަޅުގަނޑު މި ބުނަނީ ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ކިބައިން ދިވެހި ރައްޔިތުކަން ނިގުޅައި ނުގަނެވޭނެކަމަށް. އެ ހައްޤުކަން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އޮންނަންވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީވެ މި އިސްލާހު ހުށަހަޅައިވަނީ. ދެން ހަމަ އޭއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅިން (ނ) އެއް. ދިވެހި ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލަން އެދޭ ކޮންމެ މީހަކަށް ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހި ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ. މި ހައްޤެއްވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އޮންނަންޖެހޭނެ ހައްޤެއްކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން ހުރި ހަޤީޤަތަކީ ހައްޤުތަކާ ބައެއް. އެއީ ހަމަ ދުނި އިންސާނުން ހުރިހާ ސަރަހައްދުތަކާ ހައްޤެއް◌ވެސްމެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ބައިވެ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށްވެސް އޮންނަންވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީވެ މި އިސްލާހު ހުށަހަޅައިވަނީ. މިހާރުވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުންކަން ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުން އެހެން ޤައުމުތަކަށް ހިޖުރަކޮށް އެ ޤައުމުގެ ރައްޔިތުކަން ހޯދުމަށްފަހު ދިވެހި

ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލަން ބޭނުންވާ ހިނދު އެކަން ނުކުރެވިފައި ތިބި ދަރިފުޅު
ރައްޔިތުންތަކައްވެސް އެބަ ތިބި. އެހެންވީމާ، އެ ފުރުސަތު އެ ދަރިފަ
ރައްޔިތުންނަކައްވެސް އޮންނަންޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީވެ މި
އިސްލާހު ހުށަހަޅާލައިފީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން. ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން އިސްމާއީލުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހދ. ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ނަސީރު ޢުމަރުވާފައިވާ 9 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނެވި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުސަތު އަރުވަން.

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم އާދެ، ޤައުމުލަކާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން، މި ބާބުގެ 9 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ދެ އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާލަން ބޭނުން. އެ ދެ އިސްލާހު ހުށަހަޅައި ނުރަސްމީ ބަސްތަރުޖަމާގައި އެއް އިސްލާހު ދުސްތޫރުގައި އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ އިސްލާހެއް ނެގުމުގެ ފުރުސަތު އޮންނަނީ.
އެހެންކަމުން، ނުރަސްމީ ބަސްތަރުޖަމާގައި ދިމާވި ގޮތަށް ގެނައި އިސްލާހު ކަނޑައަޅުއްވާފައި އޮތީ މި ބާބަށް. މި މާއްދާއާއި ހަމައެކަށް ނުދިވެހިން ދެވަނަ ގަޔާވުން ސަރަހައްދު މި އެއްގޮތް ނުކުރެވިފައި އޮތީ.
އެހެންވީމާ، ދު އިސްލާހުގެ މިއޮތީ ބަދަލުވެފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅައިދޭ 43 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތް އިސްލާހު ބާރުވެފައި 44 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތް އިސްލާހު އަޅުގަނޑު އަނބުރާ ގެންނަގޮތަށް. އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ 43 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތް އިސްލާހު. އާދެ، ދިވެހި ރައްޔިތުން 9 ވަނަ މާއްދާގައި މިވާ ދިވެހިން ދިވެހި

ރައްޔިތުންނޭ. (ހ) މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހިނގަން ފެށިއިރު ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވާ ކޮންމެ މީހެއް. (ށ) ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ކޮންމެ ދަރި◌ިއެއް. (ނ) ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ވެއްޖެ ކޮންމެ ބިދޭސީއެއް. (ރ) މިއީ އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްފައި އޮތް ބައެއް. (ރ) ގައި މި އޮންނަނީ މާއްދާގެ (ހ) (ށ) (ނ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް މުސްލިމަކަށް ނޫން ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ނުވެވޭނެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަން ޖެހުނީ ވަރަށް ބައިވަރު ސަބަބުތަކާއި ހުރެގެން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ 100% މުސްލިމުންގެ ގޮތުގައި ތިބި ބައެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖެ އިސްލާމްދީން ޤަބޫލުކުރި ފަހުން މިހިސާބަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ 100% މުސްލިމުން. އެހެންވީމާ. މިކަހަލަ ރައް◌ްކާތެރި ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައި ނުލިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއަށް އެހެނިހެން ދީންތަކެއް އައިސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއަށް އެކަން ދީންތަކުގެ މުޅިން އައިސް އެމީހުން ދިވެހިންގެ މިނިވަންކަމަށް ދައުވާކޮށް ކޮންމެ ސަރުކާރެއް އިސްލާމީ ސަރުކާރަކަށް މަޖުބޫރުވާނެ އެކަމަކު ދަސްކޮށްފައި އެމްބަސީއެއް އެ ވަގުތެއްގައި ފަށައި އަކައިރު އުމުރުންގެ ދީނީ ކަންކަން ބިލިއްޔަތުކުރުން. (ހ) (ށ) (ނ) ގެ ... ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވާ ކޮންމެ ޤާނޫނުއަސާސީ ހިނގަން ފެށިއިރު ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވާ ކޮންމެ މީހެއް. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ. (ށ) ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ކޮންމެ ދަރިއެއް. މިއީ މިގައި ނުރައްކާތެރި އެއްކަމަކީ. އާދެ، ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ކޮންމެ ދަރިއެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް ބޭބެ މީހަކާ އިނދެ ކުދިން އެކަމަށް ދޫކޮށްލާ އަޅުގަނޑު ގޮތެއްގައި އުޅުނިކަން އެކުދިން ބޮޑުނުވާ ގޮތްގޮތަށް އެއް އާއިލާއެއްގެ ތެރޭގައި އެކި ދީން ދީނަށް އުޅުމަކީ އެއީ ހަމަ ވަރަށް އާދައިގެ ކަމެއްކަމަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެހެން ދީންތަކަށް ވަދެ އެކުދިން ގެނެސް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ ދީން މިލައިދޭން އެކުދިން ދައުވާކުރަނީ

ދީނީ މިނިވަންކަމަށް، ދައުލަތުގެ އުކުދިންނަށްޓަކައި ޚިދުމަތް އަދާއިދީ
އުކުދިންގެ ދީނީތައް މިތާ ބިމާރާތްކޮށްދޭނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް 100%
މުސްލިމް އާއިލާއަކަށް ވާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީން ބިމާރާތްކުރުމަކީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނުގެ ތެރެ◌ައި އުޅެން ދީނާއި ވަކި ނުދިނުމަށް ބާރު
އެޅެން. ދީން (ނ) ގައި މި އަންނަނީ ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދިވެހި
ރައްޔިތަކަށް ވެއްޖެ ކޮންމެ ބިދޭސީއެއް ވާއިރުވެސް
މުސްލިމަކަށް ވާކަމަށް ނުޖެހޭ. އެހެންކަމަށް ވަންޏާ އުމުރުން ވެސް ހަމަ
އަހަރު މުސްލިމުންނަށް ވާނީ ބިދޭސީންނަށް ވާނީ ބިދޭސީން ދިވެހި
ރައްޔިތުންނަށް ވާނީ މުސްލިމުންނަށް ނޫވެ. ދީން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
މިވަނީ ޖޫރީ ސިޔާސީ ތަޢާރަފްވެފައި. ހަމަ ދައުލަތް ހިންގުމަށް ހަވާލުވާ
ޖޫރީއަކުން އެބަހެއްގެ ސިޔާސަތު އޮތީ ގިނަ މީހުން ބޭރުން މުސްލިމު
ނުންގޮތުގައި ގެންސް ގިނަކޮށް އެހެން ދީނެއް މިލާނަގައި
އާބާދުކުރުންކަމަށް ވާނަ◌ަމަ އެ ދަރުވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ހުށަހަޅާފާ. ވަކި
ބޭފުޅަކު ވަކި ބަޔަކު އެގޮތަށް ކަންތައް ކުރާނެ◌ެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވަނީ. މި ފުރުސަތު އެބައްޔާ. ރައީސުލްޖަމު◌ްއިއްޔާއަލް އަދިއި
ވަސަލްލަމް އުމުރުފުޅުގައި ކުރެއްވި ހުކުރާ މަސައްކަތްތަކުފުޅު މައިގަނޑު
ގޮތު◌ެއްގައި ބިނާވެގެން ވަނީ ދިވެހި ބިމާރާތްކުރުމުގެ މައްޗަށް.
އެހެންކަމަށް ވާއިރު ބޭރުގެ ހަނގުރާމަތަކާ ކަންތައްތަކާ ކުރެވި
އެކަށީގެ ފެނުނު މުޅި އުމުރު އެއްގޮތް ހުރުކުރައްވާފައި ވާއިރު އަޅުގަނޑުމެން
މަޤާ ގޮނޑިއެއްގައި ތިބެގެން ދީނަށް އިހުސާނާ ކަހަލަ އެކުލު ދުރުގައި
ޔާއްކުރަށްޗެ ކުރުކަ ބާކޮށެއްވެސް ހުނުވާފުލުމަށް އަޅުގަނޑު
ފަރުދުކުރާކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ އަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ.
އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ

ވާހަކަދެއްކުން:

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ދެން އެއްސަވާލަން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން މިއޮތީ ދެންމެއަކު ހދ. ގ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި 44 ވަނަ ނަންބަރު ހުށަހެޅުން އެއީ. އާދެ، އެ މެންބަރު އެ އިސްލާހު ދޫކޮށްލައްވައިފި. ދެން އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ އަށް ތާއީދުކުރެއްވި އެހެންވީމާ، އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށްވެސް މިއުއް ހުށަހެއް ނެގުންވާން. ދެން އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ޖެހޭނީ އިބްރާހީމް ރަޝީދު މިވަގުތު ވަޑައިގެން ނެތީ. އެހެންވީމާ، ދެން ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު މުޙަންމަދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެން ނެތީ. އާދެ، އެއްސަވާލަން ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު މުޙަންމަދު ވަޑައިގެން ނެތީ. ދެންވެސް ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު މުޙަންމަދު ވަޑައިގެން ނެތީ. އާދެ، ދެން 48 ވަނަ އިސްލާހު ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ނިޝާދު ފުށުއަރާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އަރުވަން.

ފެލިދެއަތޮޅު މެންބަރު މޫސާ ނިޝާދު ވާހަކަދެއްކުން: ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހު ދޫކޮށްލަން އިނގޭތޯ.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ، އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ ހަމަ ޖެހިސްކޮށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ އެއީ ކުރުދާސް ނަންބަރު 48.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކުން: އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑާ މޫސާ ނިޝާރާއި ދެމިހުރެން ވާހަކަދައްކައިގެން އެގޮތަށް އެކަން ނިންމީ އިނގޭތޯ.

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ހހ. ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ޖާބިރު ދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު

އައިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު. އާދެ، ޖުބައިރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު

އަރުވަން.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު
އަޙްމަދު ޖިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މީގައި މިހާރު މިއޮތް ޑްރާފްޓްގައި މިއޮތް (ހ)، (ށ)، (ނ)ގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ އިޞްލާޙަކީ، އެއީ 9 ވަނަ މާއްދާއަށް (ރ) އެއް އިތުރުކުރުން. 9 ވަނަ މާއްދާއަށް (ރ) ތިރީގައިވާފަދައިން އިތުރުކުރުން. އެއްވެސް ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ ކިބައިން އެމީހެއްގެ ނުފޫޒުގައި ދިވެހިރައްޔިތަކަށްވުމުގެ ޙައްޤު ނިގުޅައިގަނެވޭނެ. ދެން މީގައި އަސްލު، އިޞްލާޙުތައް ހުށަހަޅަންޖެހުނު ސަބަބަކީ މިހާރު ބައެއްފަހަރަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ބައެއް ބޭފުޅުން ޑުއަލް ސިޓިޒަންޝިޕް އެހެން ޤައުމުތަކުންވެސް އެބަ ހޯއްދަވާ. އެހެންވިޔަސް ވާހަކައަކީ އެމީހެއްގެ ނުފޫޒުގައި އެމީހެއްގެ ސިޓިޒަންޝިޕް ދިވެހިރައްޔިތަކަށްވުމުގެ އެބަހުއްޓޭ ނިގުޅައިގަނެވޭނެ. ދެން އެއީ މައިގަނޑު ގޮތަކީ. ދިވެހިރައްޔިތަކަށް ވުމަށްފަހުވެސް އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުންވެސް އެބަހުއްޓޭ ނިގުޅައިގަނެވޭގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުއަސާސީއަށް މިއިޞްލާޙު ހުށަހަޅާލައި މިއޮތީ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތާއީދުކުރައްވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މުލަކަތޮޅު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނީސާ އަޙްމަދު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަނީސާ
އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޖިހާދު ހުށަހެޅުއްވި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙައްމަދު އަށްއާގާވެސް ދެން އާދޭ. އާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެންނެވީ. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ރ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާޗަންގޮޅި އުތުރުބިރީ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ފާހަގަކުރެއްވުން: އިސްތިޢުފާދެއްވައިފައެއް އަޅުގަނޑާ ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ދީފުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް އިސްތިޢުފާދެއްވުން. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވެސް ފުރިހަމަ ނުވިއްޖެނަމަ. އަޅުގަނޑަށް ދަންނަވާލަން. އެއީ ހަމަ ގޮތެއްގައި ހުށަހެޅުއްވީ. ދީން މިހާރު ރަނގަޅު އިސްތިޢުފާދެއްވުމަށް ދޭތެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އަމަލުކުރަމުން މިގެންދާ އުސޫލު އަނެއްކާވެސް މިއާދެ ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. އަޅުގަނޑަށް، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެކުވެރިކަމުން އެ ޖަވާބު. އާދެ، ދީން އިތުރަށް ބަހުސްއިން އިބްރާހީމް ނަޝީދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޑައިގެންނެވީ. އާދެ، ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބިރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އަލީ ޤާނޫނާ އިސްލާމީ ހުރަހަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ކުރިއާއި ނަންބަރު 52.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބިރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އަލީ ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާ އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން، މިޤައުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދީން، މިގޮތަށް. ދީން މިއަށްވުރެ ރަނގަޅު އިސްލާމްދީނެވެ ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާނީ. އަޅުގަނޑަށް، އެހެން ވަރުބޮޑުއެއްޗަ އަޅުގަނޑު އަނބުރާ އިސްލާމު ގެންދާނެކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަށްވުރެ ރަނގަޅު އިސްލާހުތަކެއްކުރެވިދާނެ، ޕާޓީ ފަހުން ނިންމާލެއްވިއިރު.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދިރާގުގެ މައްސަލައާއިމެދު އޭގެ ބިލުގެ ފަހަރެއްގައި އެ އިސްލާހުތަކަށް ވޯޓަށްއެހުމުގައި ދީނީ މައްސަލައަކަށްވާތީ މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑު ބަދަލު ބޭއްވުން. އެފަދަ ވަގުތެއް އަތުވެއްޖެއްޔާ މިއަށްވުރެ ރަނގަޅު އިސްލާހަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން މި އިސްލާހު ގެންގުޅޭ ވާހަކަ އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މި ހުށަހެޅުއްވީ. އާދެ، އެހެންވީމަ މިއަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން 10 ވަނަ މާއްދާއަށް ޖެހޭ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު ޑރ. ޙުސައިން ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 10 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅަން. އެއީ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ދީނަކީ އިސްލާމްދީން. އަދި އިސްލާމްދީނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގެ މައިގަނޑު މަސްދަރެވެ. (ށ)، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާޚިލާފު އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ހެދިގެންނުވާނެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހު މިހުށަހަޅަނީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ދީނަކީ އިސްލާމްދީން ބުނެފައި ހުރީމަ އޭގެ މާނައަކީ ޤައުމެއްގެ ދީނެވެ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ ސިޔާސަތު ހަމަ އެމާއްދާގައި އަހަރުމެން އެ މާއްދާ

ފެށިހަމަވެގެންދާނީ. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު އިސްތިޢުފާ ހުށަ◌ހަޅާފައި އޮތީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަންއަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: 10 ވަނަ މާއްދާއަށް އައްޑުއަތޮޅު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސްނުއްސުޢޫދު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާޙަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް ޙަމީދު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު މިވަގުތު ވަޑައިގެންނެތް. އާދެ، އެހެންވީމާ، 54 ވަނަ ކަރުދާހުގައި އޮތް އިސްލާޙު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތެއް ނެތް. ދެން ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު އަދި ފޮނުއްވާ އިސްލާޙު 10 ވަނަ މާއްދާއަށް ފޮނުއްވާ އިސްލާޙު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން. ކަރުދާސް ނަންބަރު 55.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ވަޙީދު އަދި ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަފަރާތްތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާއްދާ. 10 ވަނަ މިބާބުގެ ރައްޔިތުން، އިސްލާމްދީނާ މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ބައެއް ބާރުލެވިފައިވާނަން، ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އޮޅިވަޑައިގެންނުވާނެ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ކުރިގައި ދިޔައީ އަދިވެސް ސުވާލު. އެހެންވީމާ، އެއަށް ރަނގަޅު ޖަވާބުދާރީވުމެއް އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޚަލީލު ޢަބްދުﷲ އަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ތާއީދުކުރަން.

އިބްރާހިމް ޚަލީލު ޢަބްދުﷲ

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އަލީ ޤާނޫނުގެ އިޞްލާޙާ 11 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ދައުލަތާއި އަމިއްލަފަރާތްތަކާއި ރަށްރަށުން، މިޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ. ފުރަތަމަ ބައިގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ އަދި ރަސްމީ ބަހަކީ ދިވެހިބަހެވެ. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ޤާނޫނު ކޮންމެ ބައެއްގައިވެސް އަމިއްލަ ބަހެއް، އެއީ އެބަހުރުން އެންމެ ގައުމުތަކާ އެންމެ އެއަށް އިޙްތިރާމްކުރާ ބަހަކަށްވުމަށް އަދި ހަމަ ވަރަށްގިނަ ޤާނޫނުއަސާސީތަކެއްގައިވެސް ހަމަ ރަސްމީ ބަހާއި އެބައެއްގެ އަމިއްލަ ބަހެއްކަން ފާހަގަކުރޭ. ދެން މިޖުމްލައާ ފާހަގަކޮށްލަން ދިމާވެ އުޅޭ ބޭނުން ގާނޫނުތަކުން ވިސްނާލީމަ އަދި ބޭރުގެ ބަހުގެ ގާނޫނު މިޔުއްޔާ ފިލުވާލާފަ ފުރުޞަތު ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައުމީ ބަސް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލުމަކީ ތަފާތުކޮށްދިނުން ހަމަ ހުރިހާ ބޭރުގެ ބަސް ކަމާމެދު އެއްވެސް ބާރަކާ ކުރިމަތިލާނެ ކަމުގެ ބައިގަނޑު. އޭނާމެދު، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިސްލާމްދީން ހިމާޔަތްކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ ބަސްބަސް ހަމަ ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކާ. ހަމައެކަނި ނަމުގެ ގޮތުގައި ފުރުޞަތު ބަސް މިހެން ފާހަގަކުރާތީ މިހެން ދިވެހިބަހަށް ރައްކާތެރިކަން ދޭން މިހެން ބުނުމަށް އޭގެ ބާރެއް ހޯދިދެވޭ ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިގެން. ދިވެހިބަހަށް އަޅުގަނޑު ކުރާ އިޞްލާޙަކީ ސަރަޙައްދު މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު މިހުށަހެޅީ.

ރިޢާޔަތުން ފާހަގަކުރެވުން: ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ އަށް އަޑުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ތާއީދުކުރަން އިންގޭތޯ.

އިބްރާހީމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ

ފާހަގަކުރެވުން:

ރިޢާޔަތުން ފާހަގަކުރެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާޠިމަތު ދިޔާނާ ސަޢީދު 11 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނައުއްވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ދިޔާނާ ސަޢީދު

ފާހަގަކުރެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އާދެ، އަޑުގަނޑު ހުށަހަޅަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްލާހަކީ މިކަ މިބާބުގެ މާއްދާ 11 ވަނަ މާއްދާއަށް މިއޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަހަކީ ދިވެހިބަސްކަމުގައި މިއޮތުމަތަށް ފަހަތުން އަދި (ބ) އިތުރުކުރާށެވެ. މިއިސްލާހު ހުށަހަޅަން ޤާނޫނުގެ ސަބަބަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަހަކީ ދިވެހިބަހާއި ކާފި ހަމައެކަނި އެހިސާބުން ދޫކޮށްލެވިގެން. އެބަސްކަމުގައި ވެރިން ގިނަ ފަހަރަށް ބާރުވެގެންއައިސްފައި އޮތް މުސްކުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަޙައްދަކީ ނުވަތަ ވަކި ރަށެއް މިބަޔާކުރެން ފާހަގަކުރެއްވާ ބަހަކަށް އުޅެނީ. ދެން އެހެނިހެން ވަކި ސަރަޙައްދުތަކާ ބެހޭ މިހެން ފާހަގަކުރައްވާ ބަސް މިސާލަކަށް، އައްޑޫބަސް ނުވަތަ ފުވައްމުލަކުބަސް ނުވަތަ ހުވަދުބަސް. މިބަސްބަހަން ގެއްލި ފަރުދީއެއް އެގޮތުގޮތްނަގަ ދެއްގޭ ދަރަޖަ ގިނަފަހަރަށް ނިދިޔައި މިއްނަވާ. އެހެންޖެހެން ދެއްގޭ ރިކޯޑިންގކޮށް ނިދިޔައި. އެހެންގޮތަކުން އެންޓްނާ ސަރުކާރުގޭ ގޮތުން އިތުރުކުރާން ޤާނޫނުއަސާސީގެ (ބ) ގެ ގެ. އެހެންކަމަށްވިއްޔާ މިކަ ގައ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދިނާން ޙަލީމް މިއްޔާ ވަރަށް ފުރިހަމަ އިޝާރާތުން ހަމަ އެއާނަ

ދޭހަވާގޮތުން އިސްލާހެއް ހުށަހެޅުއްވީ. މިހާ، އެކަމަށް މަގުފަހިކުރަން
އަޅުގަނޑުގެ އިސްލާހު އަނބުރާ ގެންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު
އަޙްމަދު ނަޝީދު، 11 މާއްދާއަށް ފުށުއަރާފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުން
ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވާހަކަދައްކަމުން
މިއަންނަ ބަހަކީ ހަމައެކަނި ދިވެހިބަހަށް މާތްބަހާކަމުގައި ވަރަށް ގިނަ
ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ޤަލްބުތަކުގައި ދެކެވެމުން
އަންނަނީ ދެކިގެންނެވެ. ޙަޤީޤަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަހަކީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްމީ ބަހަކީ މިހެންވެސް ތިބެގެން އަންނަ ދިވެހިބަހެވެ.
އާދެ، ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކަމުން ގެންގުޅުއްވާ ތިއްބަވާތީ
ދިވެހިބަހަށް ތިބޭ ވަރަށް ގިނަ ކަމަށް ބޭނުމެއް އެބައޮތް. އަދި
ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންތެރިކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިސްޓަރު އެއީ
އެޖެންސީތަކުން ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ތަފާތުކުރުމުގައި މާލޭގައި ގާނޫނަކުން
ކަމަކީ ރައްޔިތުން އެކުލެވޭ ދީނެއް. މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ދިވެހިބަހަށް ދިވެހިވަންތަކަން ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންވެފައި އެބަވޭ.
މިކަމުގައި ވަރަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް. ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީތަކުގައި
ސިޔާސީތަކުގައި މާލޭގެ ވާހަކައިގެ މާލޭގެ ވާހަކަދައްކާއިރު ވާހަކަދައްކާއިގެން
ނުވެއްޖެ. ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކާނަމަ ޖެހޭނެ. ދިވެހި ބަހަށް
އަހަރެމެންގެ ގޮތުން ފެންނަމަށް ހަ. އަޅުގަނޑު ގެންދާ ކުރެހުމާހަމަ
ވާހަކަދައްކާނެ ބަހުރުވަ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ބަހުބަހުން މިވާހަކަ
މިދައްކައިން. ބަހުރުވައިގެ ބޮޑުތަން ގެއްލިއްޖެ. ވަރަށް މުއްސަނދި ބަހެއް
ދިވެހިބަސް. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިބަހުން އެންމެނަށްވެސް ވާހަކަދައްކަން
ޖެހެއްޖެ. އަދި މި މިވާހަކަދައްކާމީހުން ދިވެހިބަހުގެ އެންމެ އަޅުގަނޑު
އެކަ ބަހުން. އަދި މަންޖެ ކުރީގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި

ޑެންބަރު ޖާމިޢަތު ދިރާސާ ސަޢީދު އެވާރާކަތެއްދުވެސް ރާއްޖޭގައި ވާހަކަދައްކަމުންދާ ރިޕީ ބަހުގެ ތެރެއިން ދިވެހިބަހަކުން. އާދެ، ފަހަރެއްގައިވެސް އޮޅުވަލައިގެންނުވެންނޭ. ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަށް ދިމާވެފައި ހުންނަ ކަމެއް މިކަމަކީ. އާދެ، މިގޮތަށް ހުވަދުއަތޮޅު ބަހުން ނުވަތަ އައްޑުއަތޮޅު ބަހުން ނުވަތަ ފުވައްމުލަކު ބަހުން ވާހަކަދައްކަންނަ ފުރުޞަތުގައި އޭ ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކަންށެއް މިހެން ބުނެފައި އެބަހުއްޓޭ. ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކަންނަ އަހަރެން ކައިރި ނުބުނަނަން. އަހަރެން ވާހަކަދައްކަމުން މިއަންނަނީ ދިވެހި ބަހުން. އަހަރެންނަކީ ދިވެހިން. އާދެ، ހަނދާންކޮށްލަންނަ ބޭނުން މިޖުމުލަތުން ރާއްޖޭގައި ބޭއްވުނު ފޯރަމުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ހަމަ މިގޮތަށް ވާހަކަދައްކަމުން ގެންނަނިކޮށް (ނ) އަތޮޅުގެ އިއްޔެތޮޅި ދުންބަދުކަމުގައި މިއިދަ މިއިންނިވި މޫސާ ރަޝީދު ސްވާދުކަރުއްވި އަދުރާނާ ދުރުލާ ވާހަކައާ ނުއަނގަރުމެން. އެބަހުގެ ދިވެހިމަރުދަވާ ޑިސްގެންނަނީ. ދިވެހި ބަހުގެ ދިވެހިމަރުދަވާ ކިރިންކުރުނޫ ގެންނަން. ދިވެހިބަހުން ވާހަކަ މިދައްކަނި. މިއަންޖެއި ފުއްސަނިދި ބަހަކަ ނޫންނަން ދުނިޔޭގެ ތޮކް. ދިވެހި ބަހުން ބަރާބަރަށް ވާހަކަދައްކާ. އެހެންވީމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ބަހުގެ ހަމައެކަނި ބަސް ދިވެހިބަސް ހަރުގެންނެ ނުވެންނަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ބަހުގެ ދިވެހި ރާއްޖޭގައި މިރިގަ ބޭނުންކުރަހުން ގޮއްސި ދިވެހިބަހަށް. ދިވެހިބަހުން މިވާހަކަ ދައްކަނީ 13 އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅޭނަ މީހުން ވާހަކަދައްކާނޫ ދިވެހިބަހުން ބުނެލައްވާ ބޭނުންވަނީ. އާދެ، މިގެ ލިޔުއްވުގެ ފަސޭހަވާކަމަލަ މާލޭބަހުން ލިޔަންވާ ޖަހުގެ ސަރަޙަދުން މީހުންނަށް ހިލާފައި މިއަނޫނު މިދިވެހިބަހަކޫ މާލޭ ބަހޭ. އެއީ ކަނޑިމާކިރިޔާގޮތުން ތަޖުރިބާ ސާވިސްޓަރަކާ އެއްޗެހި މާލޭގައި ހުއްޓުގެ ސަރަޙަދުން އެކަން އެހެން ދިމާވި. ދިވެހިބަހުން ހުވަދުއަތޮޅުބަހުން ލަވަސްދިމާއި އައްޑުއަތޮޅު ބަހުން ލަވަސްދިމާއި ފުވައްމުލަކު ބަހުން ލަވަސްދިމާއި ނަޖާމާއި މިކަންކަން ވިދާނަ. މިކަން ނަކަތްގަން މިއަރަނޫ ސަރުކާރުގެ ނަޒަރު މިއަށް ފޯރުވިގެން. ސަރުކާރުން މިގެންނަނަ ނިޒާމީ އިމްތިޙާނެއްގެ

ބޭކަމުން އެއްވިހާސްތަނަކަށް އަޅުވައިގެންނުވާނެ އަހަރެން އަތޮޅުތަކުގެ ސްކޫލުތަކުގެ ކުދިންނަށް މާބޮޑުން ވާހަކަދައްކަން. އެކަން ރައްކާތެރިކަމުން ޖެހެން. ދިރުވަސްނަޖެހެން. މާބޮޑުގައި ހުއްޓިއަށްޓަކައި މާ މުއްސަނދި މާ ބޮޑުންތެރި ވާހަކަ ހުވަދުއަތޮޅު ބަހުގެ ތެރޭގައި. މިސާލަކަށް، މާބޮޑުން މިދުވެރިއަށް ކިޔުންނަ ނަމަކީ ނޫފާ. މާލޭމީހުން ކިޔަނީ ދޫނިގިއްޖަ ދޮޅިކާ. އެކަމުން، ހުވަދުބަހުން ކިޔަނީ ކަރަބޮތާއި ކިޔަނީ. މިހެއި ފުރިހަމަ ބަހެއް އަހަރެން ބަހަށް މިއީ. އެހެންވީމަ، ވަރަށް ބޭނުން އެންމެ ތިއްބެވި ދެންބަދުނަނަން ސަމާލުކަމެއް ގެންނަނަން ދިވެހި ބަހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ 13 ރަށްޖެހިވެސް މިވާހަކަދައްކަނީ މިވަރަކަ. ހަމައެކަނި އެއީ މާލޭ ބަހުން ދުރުކަމުން ވާހަކަހެއްނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިސްޓޯރީ ރައީސް. މިއިސްލާހަށް ތާއީދުކުރައްވަން އަދި ދަރުވަރު އަރުވަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިސްކަންދެރި މެންބަރު ޑޮކްޓަރ ދިރާސާ ސަޢީދު އަދި އަޅުގަނޑުގެ އަށް ގ.އ.ގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖަމީރު. އެގޮތުގެ ވިސްތާރުގެ ހަމީދު ކުރިން ދާއިރާތަކުގައި އާތޮސް ވިސްތާރުގެ ހަމީދު ހަމަ މިދެ އެހެން ހުރަހެޅުމަކަށް ދާއިރާތަކުގެ ތެރެއިން ވާނުމީވެ ދުވަހު ހުރަހެޅުމަކަށް ދާއިރާ ނޫނުވަށް ހިތާނުމީވެ. ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރިއްޔާ އަދި މިހަމަ ޝުކުރުގައި ވާހަކައެ އެހެން ބޭބޭފުޅުންނަށްވެސް އެބައްޔާއްގެ ބަހުން ވާހަކައެއްނޫން އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދިވެހިބަހަށް ގަވެބަށް، ދިވެހިބަހަށް ގަވެބަށް، މިހުރިހާކަމެއްވެސް އަދި ވިދާޅުވުމުގެ އަޅުގަނޑުގެ ނޮޓީސްއެއް ނުކުތުވެސް ހިނގައޯ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އާދެ، ގައުމީ ބަހަށް، 11. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ބަހަކީ ދިވެހި ބަހެވެ.

އިބްރާހިމް ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރު، ރައީސް. އަންނަމަނީ އަތޮޅުތަކުގައި ދިރުވޮއްނިޔާ ދިވެހިބަހަށް ވާހަކަދެއްކުން މާދިރީ ބަހަކީ ދިވެހި ބަހެވެ. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ރައީސް.

ރިސާޗަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު ތިމާއްވެފައި އޮތް ގޮތަ◌ކަށްނުން ތިލަފުށުގައި.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ފެންބަދު އާދެ، މާބަނޑުން. ދެން އެ ކަމާކަށް ދެއްކުނުތުން ތިފަހި ބަނޑުން. މާލޭ ބަނޑުން

އަދުނާން ހަލީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: މިބަޔާ ބޮޑުނުކަނޑުން ގޮތެއް...

ރިސާޗަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު، އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު، އަޅުގަނޑު ހަބޮޑުކަރުގޮތުގައި މާބަނޑުން ތަކަ ނުކޮ ދިނުމެއް. ތިލަފުށުގައި މިލާހަކަދައްކާއިރު ބަނޑުން ބުނީ. މާތް ތިލަފުށުވަނީ މާތުގައި ތިރިދެކޭ ގޮތް ބަލަރު ދެބަނޑުން ލާހަކަދައްކާ، އެގޮތަށް ލާހަކަދައްކާތީ ކަނޑުނެވެ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަބޮޑުކަރުގޮތުގައި ހަމަ މިތިލަފުށުގައި ބުނީ ތިލަފުށު ބަސް ހަމަ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާއެއްގައިވެސް ލާހަކަދައްކަނީ މިގޮތަށެވެ. އެހެނީވެސް، މިހުރަހުގެފައި އޮތްގޮތަށް ތިލަފުށުގެފައި ނިކަމާރުދައްކަވާ އަޅުގަނޑު..

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ފެންބަދު އެގޮތަށް ފާހަގަކޮށްލަދޭން މިއަންނަނީ. ދެން ބޮޑުއޮޅި ހަރުއާދޭހެ

އަދުނާން ހަލީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: ދަސްވެލާކަމެއް މިކަމަކަށް. ޖެހިލާ ބަސް، 11. ތިލަފުށުގައި ޖެހިމަބަހަކީ ތިލަފުށު. ޖެހި ރާއްޖޭގެ އެންމެން ހަމަތަކެއްގައި ރިހިގެންދާ ތިލަފުށް ފާހަގަކުރާ މާރިއަބަހަކީ ތިލަފުށި ބަސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔެކޮޅު ރަނގަޅު.

ރިސާޗަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު. އާދެ، ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޔެކޮޅު ފެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުބަދަލު އަރުވަން. އަބްދުﷲ ޖާބިރު ގއ.ގ އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ފެންބަދު ތިލަފުށުގައިކަމުގައި ގއ.ގ އިއްޔެކޮޅު ފެންބަދު އެހެރަނުގެ ހުރަހުގެމަތް

އަބްދުﷲ ޖާބިރު ފާހަގަކުރެއްވުން: ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތު ޓޯކަރަނޑުގެ ޖަރަސްޖަހަން). އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުރަނަގުޅު ޒުބާދު އަބޫބަކުރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުރަނަގުޅު ޒުބާދު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑުގެ މިއަދު ވާހަކަދައްކާކަށްނުޖެހޭ މިބިލުގޮތުގައިޔާއި. އެހެންނަމަވެސް، ބަރާބަރަށް ދުއަރަކަތްތަކުން ކިޔާވާފައިހުރި މީހުން އަޅުގަނޑަކީ. އެހެންނަމަވެސް، ހިމެނޭއަރުހި ކޮންމެފަހަރަކު އެއްޗެއް ބެހެން އެބަޖެހޭ ނުރަނގަޅު މަހުރާފަވާތީ ފެންކަރުވާލާނޫނީވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންއުޅޭ އެއްޗަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވާހަކަދައްކާ ހުރިހާ ބަޔަކީ ދިވެހިބަސް. އެހެންނަމަވެސް ދިވެހިބަސް އުފެދިފައި ހުންނަ ކުރިމަތިލާ، އެބަސްތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިޔާހަކަ ދިވެހިބަސްކުރުވަމާ. އަޅުގަނޑަކީ ނަހިފުރު މީހެއް. އަޅުގަނޑުމެންވެސް ކިޔަނީ ހުރިހާ ތަފާތު އެކަމެއްޖެހެނީ. މިބަހުރުން ސަލާ ކިޔާނީ. އަޅުގަނޑުމެން ސޮ، އެނގިވޭއިގަނޑުވާން. ފަހިކިޔަން އަޅުގަނޑުމެން ކިޔަނީ ވެ. މިހުރިހާ ތަފާތު ތަކެތިވެސް ހަމަ ދިވެހި ތަފާތުވެއް. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އެއްޗެއް ދިވެހި ބަހުބަސްނުވިޔަ މިހުރިހާ ނަހިފުރުގެ ތަފާތު ނުވަތަ ނަހިފުރުގެ ބަހުރުވައާއި އަށްޑެބަހުރުވައާއި އަދި ގދ.ގ ބަހުރުވައާއި މިހުރިހާ ބަހުރުވަތަކެއްވެސް ހިމެނެނީ. ބަހުގެ އިތުރުވެރިން މިހުންނަ ވިދާޅުވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެބަދުވެނިކަން އެކަން އެނގިވޭއިގެންފައި ނުރަކަތަރަކަށް އަޅުގަނޑަކީ އެބަސް ހިސާބަކަން ކިޔާވާފައިހުރި މީހެއްމަވެ ބަހާބަސް އިތުރު ނުވަތަ އެބަޅުވުންނަރަނ އެނގިވޭއިގަނޑުވާކަރަތަކަށް އެބަޅާއަރަ އެނގިވޭއިގަނޑުވާނެ އަޅުގަނޑު ދިރުންނަވަނީ ރައްޔިތުއްކަން. އެހެންނަމަވެސް، ވަކިދުވާޅޭ ތަރާބަކާއި ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން މިރޭ ށ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙަންމަދަށް. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގަންނަވާ. އާދެ، ދެން އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް 12 ވަނަ މާއްދާއަށް ދޫކޮށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް.

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އާދެ، 12 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ދިރާސާ މި ގާނޫނުއަސާސީގެ ޖަދުވަލު ނަންބަރުގައި ބާރުނުކުރެވިފައިވާ ކުރުމުގައިވާ ދިރާސާއެވެ. ދެން، މި

އިސްލާމްދީން އުސޫލުން ހިނގާ އަކުރުތަކުގެ ތަޖުވީދުން މިއާދޭ ކުރަރަގަނޑުވެސް. އެއީ މިވަގުތު ކަމުގައިވާނެހެން އަކުރުތަކު ހަމަ ކުރިއަށްދާނެ. އަކުރުތަކު ދިވެހި ދިދައިން ގޮނޑުނަން ޤަސްދުކުރެއްވި ބޭދަވެ، އަކުރުތަކު ދިވެހި ދިދައިން މި ބޭދަވެގޮނޑުން ޤަސްދުކުރެއްވި މިކަން މިމަޖިލިހަށް ހުރަހަގާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، އަކުރުތަކު ޤަބޫލުކުރެވޭނީ މިހާރު ދިދައިގައިވާ ކުރުމުގައި އެ ދުވަހު ގުދުގައި މިގާ ފޮނުވަ ބޭނުންވާގޮތް ތޮއްޓައިން އައުމުން އަދި ޖީވިއްނެގެ ގުދުން ފޮނުވުމަށްގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ފޮނުވަފައިގެ ތޮއްޓައިން ހަމަޖެހިފައިވާ ފޮނުވަން ފުރުޞަތުދޭ ބޭނުން ހުރުޙާތަކުވެދާނޭ ކުރަމަފޮޅުވާހަކަ ހިނގަމުންދާ ދުއާ އަދި ހާއްސަކަމާއި ޝަރުޠު ދިވެހި ދިދައިގެ ތޮއްޓައިން އައުމަކީ ވަރަށްގޮތް ހުރިހާ ގޮތްމޮޅުވެގެން ބޭނުންތެރި ކަމެއްކުރުމުގައި އަކުރުތަކު ފުރުޞަތު. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިސާބު ކަމެއް ކަނޑާ ގުޅުވައިދޭނޭ ޝަރުޠުވާ ދިވެހި ދުއްވާ ބޭނުންތަކަށް ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމުގައި އަކުރުތަކު ފުރުޞަތު ދިވެހިބަހުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޝަރުޠުތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަން އަކުރުތަކު ޤަބޫލުކުރުމަށް ފުރުޞަތުދިނުމާ ގުޅިގެން ހަދައިގެން ހުރިހާ ކަމެއް. އެދުވަހު ކުރިއަށްގޮސް އިޖުތިމާޢީ ބަޔާންކުރުމުގައި ފުރުޞަތުދޭ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުތަކާއި، ވަކިވަކި ދިރާސާކުރުމަށް އަކުރުތަކުން ފުރުޞަތު ދިނުން ހަދައިގެންނެވެ.
އެއްގޮތަށްވެސް ޖުމްހޫރީ ހިމާޔަތްކުރުމުގައި ވަޒީފާ ހަމަ ތިބި ޝަރުޠުތަށް، އަކުރުތަކު މިހާރުވެސް ޤަބޫލުކުރާ ޝަރުޠުތަކެއް އޮތެވެ. އެއްގޮތް ކަމުގެ ތަރުތީބު އަކުރުތަކު ހަމަ ޤަބޫލުކުރާ ޝަރުޠު އެއީ މިހާރުވެސް ހިނގާ ގުޅުއްވާ، ކުރަ ޝަރުޠުތަކުގައި ހިމެނިފައިވާ ޝަރުޠު. އެއީ ފޮތުގެ 186 ސޭ. ދުވަސް މިގައި މި ސޭ. އެބާ. ވަނީ. ހާ ފުރުސަތުގެ އަކުރުތަކު ނިމިދާނެ. އެއްގޮތްތަކުވެސް ޖުމްހޫރީ ބައިސްގެ ތަރުތީބަށް ހަމަ މިހާރުއަދާ. ހަމަ އެއްގޮތް، ފޮނުވާފައި ފޮތުގެ 348 ސޭ، އަދި ނޫ ދެފައި ފޮތުގެ ފުރުސަތުގެ ބޭނުން ސޭ، ނޫ ސޭ. ދުވަސް މިހާރުވެސް، ހަމަ އެއްގޮތް މިގެ މިހާރުގައި ރަސްމީއަކީ އެއީ ޤާ ރާޖު ތަރި، ކުރަހަން.
އެއީ ހަރިޖަންގެ އަކުރުތަކުން މިހާރާގޮތް ކަމުގައިވާނެހެން ތިޔަބައި.

އަދި ވާރޓިކަލީ މީގައި ދެބައި. ބޮޑީ ޓޫސް ޑޫ ޓޫޝިއާއިން މިން ހުންނަން އަޑުގަނޑު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު އައްޑޫއަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ހުށަހެޅުއްވި ހުސްނުއްސުޢޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޑުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

4. ޖަލްސާ ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިއާ ހިސާބުން އަޑުގަނޑު ހިފާނީ ދެން މާ ދިގު ހުށަހެޅުމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އަޑުގަނޑު ޖެހޭ މަޖިލިސް ނިންމާލަން. އެހެންވީމާ، އަޑުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް ދެން އޮންނާނީ މިއަދު މެންދުރުފަހު 2 ޖަހާއިރު.

والحمد لله رب العالمين. ޖަލްސާ ނިމުނީ.